

Vlada Republike Slovenije

NACIONALNI REFORMNI PROGRAM 2011-2012

april 2011

KAZALO

I. MAKROEKONOMSKI NADZOR	4
I. 1. MAKROEKONOMSKE OCENE IN NAPOVEDI	4
I. 2. PREDNOSTNI UKREPI EKONOMSKE POLITIKE	9
I. 3. MODERNIZACIJA IN PRILAGAJANJE OKOLJA ZA SPODBUJANJE RASTI	14
II. TEMATSKO USKLAJEVANJE.....	16
II. 1. OZKA GRLA ZA RAST	16
II. 2. PAMETNA RAST	18
II. 2.1. Politika spodbujanja podjetništva in konkurenčnosti (analiza, prenova, ključni ukrepi)	18
II. 2.2. Politika visokega šolstva, znanosti, tehnologije in informacijske družbe (analiza, prenova, ključni ukrepi)	24
II. 2.3. Politika izobraževanja (analiza, prenova, ključni ukrepi)	28
II. 3. VKLJUČUJOČA RAST	30
II. 3.1. Politika trga dela (analiza, prenova, ključni ukrepi)	30
II. 3.2. Politika socialne varnosti (analiza, prenova, ključni ukrepi)	34
II. 4. TRAJNOSTNA RAST	36
II. 4.1. Prometna politika in prometna infrastruktura (analiza, prenova, ključni ukrepi)	36
II. 4.2. Energetska politika (analiza, prenova, ključni ukrepi)	38
II. 4.3. Okoljska politika in politika prostorskega načrtovanja (analiza, prenova, ključni ukrepi)	39
 PRILOGA 1:	 41
PRILOGA 2:	43
PRILOGA 3:	79
PRILOGA 4:	80
PRILOGA 5:	83

UVOD

Strategija Evropa 2020 opredeljuje, kako se Evropska unija želi razviti do leta 2020. Če želimo Evropo preoblikovati v **pametno, trajnostno in vključujočo gospodarstvo** z visoko stopnjo zaposlenosti, produktivnosti in socialne kohezije, je potrebno zasnovati nacionalno strategijo uresničevanja, ki bo hkrati omogočala tudi ponoven zagon gospodarstva po krizi. Vsaka država članica mora zato pripraviti svoj nacionalni program, v katerega vključi nacionalne cilje in načrtovano ukrepanje za doseganje na treh prednostnih prioritetah pametne, trajnostne in vključujoče rasti.

V Sloveniji je razvojno načrtovanje urejeno z novo **Uredbo o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna**, ki ureja način razvojnega načrtovanja, oblikovanja politik in določitve razvojnih prioritet ter tesnejšo povezavo s pripravo programskega proračuna. Uredba je postavila tudi nov okvir za koordinacijo razvojnih politik: krovno skupino za razvojno načrtovanje, skupino za fiskalno politiko in delovne skupine za posamezne politike. Za zagotovitev sistematičnosti razvojnega načrtovanja bo v letu 2011 pripravljen poseben zakon o razvojnem načrtovanju. Več o razvojnem načrtovanju v prilogi 1.

Križa je zlasti razkrila nekatere **strukturne slabosti in neravnovesja slovenskega gospodarstva**, povezane s produktivnostjo, konkurenčnostjo in upravljanjem. Dolgotrajna makroekonomska neravnovesja v javnih financah, pomanjkljivosti na trgu dela, na trgu proizvodov in storitev zahtevajo ciljno usmerjene ukrepe na področju učinkovitosti javnih izdatkov, delovnih razmerij in stroškov dela ter regulacije trga in poslovnega okolja. Premik k hitrejši rasti izvoza z višjo dodano vrednostjo bi lahko dosegli z izboljšavami na področju dviga konkurenčnosti, pri katerih glede na zadnje mednarodne primerjave Slovenija zaostaja.

Nacionalni reformni program zajema strukturne spremembe in prikaz izbranih ter po vsebini združenih¹ programskih ukrepov in projektov za obdobje dveh let, ki so zajeti v veljavnem proračunu. Ukrepi so izbrani glede na njihov vpliv, ki ga imajo na odpravljanje »ozkih grl« in neposrednim vplivom na cilje EU2020. Cilj Nacionalnega reformnega programa Slovenije je dolgoročno vzdržna gospodarska rast, ki jo bomo dosegli z ukrepi ekonomske politike, strukturnimi ukrepi in institucionalnimi prilagoditvami. Vodilo za oblikovanje ukrepov ekonomske politike je **konsolidacija javnih financ**, ki jo bomo dosegli s krčenjem izdatkov in ne s povečanjem davčnih obremenitev. Pogoji za to je določitev obsega javne potrošnje s fiskalnim pravilom in strukture javne potrošnje na podlagi **državnih razvojnih prioritet**. Prioritete so usmerjene k ustvarjanju novih delovnih mest in znanja za visoko dodano vrednost, spodbujanju rasti in ustvarjanju novih inovativnih podjetij, k večji zaposljivosti, aktivnosti, ustvarjalnosti in usposobljenosti posameznikov ter k razvojni prometni in energetski infrastrukturi. Postopen prehod v okoljsko učinkovito, nizkoogljično družbo je horizontalno zastopan v vseh prioritetnih ukrepih. **Socialna kohezivnost** se bo izboljšala z večjo učinkovitostjo sistema socialne varnosti in uveljavljanja pravic iz javnih sredstev. **Institucionalne prilagoditve** predvidevajo spremembe za boljše delovanje trgov in učinkovitejše gospodarjenje z javnim premoženjem. Med **strukturnimi spremembami** je poglobljena prilagoditev načrtovana za pokojninski sistem.

¹ Ukrepi in projekti so smiselno združeni po vsebini in neposrednih učinkih zaradi nazornejše predstavitve in ne predstavljajo neposrednega izpisa proračuna

I. MAKROEKONOMSKI NADZOR

I. 1. MAKROEKONOMSKE OCENE IN NAPOVEDI²

Ekonomski in finančni krizi se je v slovenskem gospodarstvu pokazala v znatnem upadu gospodarske aktivnosti in produktivnosti. Zmanjšanju BDP za 8,1 % v letu 2009 je v letu 2010 sledilo postopno okrevanje, **rast BDP** je po prvi oceni dosegla 1,2 %. Ocene Urada za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) po scenariju pomladanske napovedi z dodatnimi ukrepi ekonomskih politik kažejo na 1,8-odstotno gospodarsko rast v 2011 in 2,2-odstotno v 2012.

Predstavljene makroekonomske napovedi izhajajo iz scenarija Pomladanske napovedi gospodarskih gibanj 2011, ki upošteva učinke ukrepov, predstavljenih v Programu stabilnosti, ki jih je Vlada RS pripravila zaradi nujnosti fiskalne konsolidacije in oslabiljenega potenciala za rast v srednjeročnem obdobju. Ukrepi se nanašajo na omejevanje rasti sredstev za zaposlene, investicij in subvencij ter na povečevanje učinkovitosti javne uprave.

Tabela 1: Ključni kazalniki gospodarske rasti, Slovenija 2009-2015, scenarij z dodatnimi ukrepi ekonomskih politik

Realna rast v %	2009	2010	2011n	2012n	2013n	2014n	2015n
Bruto domači proizvod	-8,1	1,2	1,8	2,2	2,3	2,8	2,8
Izvoz	-17,7	7,8	6,9	6,7	7,0	7,1	7,2
Uvoz	-19,7	6,6	4,7	6,0	5,9	6,1	6,2
Zasebna potrošnja	-0,8	0,5	0,6	0,6	0,9	1,4	1,4
Bruto investicije v osnovna sredstva	-21,6	-6,7	1,9	4,5	5,0	4,5	4,5
Državna potrošnja	3,0	0,8	-0,8	-1,3	-1,5	-0,2	-0,4

Vir: SURS, februar 2011 in UMAR, Projekcije pomladanske napovedi, marec 2011

Napoved gospodarskih gibanj, ki bi upoštevala le veljavne ukrepe ekonomskih politik (brez dodatnih ukrepov), pa kaže, da bi bila zaradi relativno počasnejše konsolidacije gospodarska rast na kratek rok sicer nekoliko višja, srednjeročni obeti pa bi bili v primerjavi z zgoraj predstavljenim scenarijem precej slabši, saj bi prišlo do slabitve potencialov za rast gospodarske aktivnosti. Ta scenarij za leto 2011 predvideva 2,2-odstotno, za leto 2012 pa 2,6-odstotno gospodarsko rast.

Tabela 1a: Ključni kazalniki gospodarske rasti, Slovenija 2009-2015, scenarij brez dodatnih ukrepov ekonomskih politik

Realna rast v %	2009	2010	2011n	2012n	2013n	2014n	2015n
Bruto domači proizvod	-8,1	1,2	2,2	2,6	2,2	2,3	2,2
Izvoz	-17,7	7,8	6,9	6,7	6,3	6,0	5,9
Uvoz	-19,7	6,6	5,1	6,0	5,2	4,8	4,7
Zasebna potrošnja	-0,8	0,5	0,7	0,7	1,0	1,2	1,2
Bruto investicije v osnovna sredstva	-21,6	-6,7	2,9	4,5	3,0	2,0	2,0
Državna potrošnja	3,0	0,8	0,8	0,6	0,6	0,5	0,5

Vir: SURS, februar 2011 in UMAR, Projekcije pomladanske napovedi, marec 2011

Zunanje povpraševanje ostaja najbolj pomemben dejavnik gospodarske rasti, rast **izvoza** je v letu 2010 dosegla 7,8 % in naj bi se po napovedi UMAR v letu 2011 znižala na 6,9 % in v letu 2012 na 6,7 %. Pričakovana je razmeroma skromna rast uvoza, ki bi v letu 2011 lahko dosegla 4,7 % in v 2012 6-odstotno rast. Ob pričakovanem umirjanju negativnih gibanj v segmentu gradbenih investicij in nadaljnji rasti investicij v stroje in opremo se v letu 2011 pričakuje 1,9-odstotna rast bruto **investicij** v osnovna sredstva, ki naj bi se v letu 2012 povečala za 4,5-odstotka. Potrošnja **gospodinistev** je še naprej zadržana, saj je na trgu dela še vedno negotovost, čeprav se je v zadnjem četrtletju leta 2010 poraba nekoliko okrepila. Za leti 2011 in 2012 se pričakuje po 0,6-odstotna letna realna rast zasebne potrošnje. Tveganja za gospodarsko okrevanje izhajajo iz razmer v mednarodnem okolju, ki so

² Glej tudi Program stabilnosti, Ministrstvo za finance, april 2011

povezane predvsem z gibanjem cen surovin in možnim poglabljanjem težav na mednarodnih finančnih trgih.

Primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance se je v preteklih dveh letih zniževal in je v letu 2011 dosegel 1,1 % BDP. Zmanjšanje je bilo posledica vidnega izboljšanja prilivov sredstev iz proračuna EU in nadaljnega znižanja primanjkljaja pri dohodkih od kapitala. V skladu s predpostavkami UMAR se bodo pogoji menjave za gospodarstvo letos in prihodnje leto poslabševali, povečevale se bodo tudi obresti na dolg zasebnega sektorja. Iz teh razlogov se bo primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance letos povečal na 2,1 % BDP in se približno na tej ravni ohranil tudi v 2012.

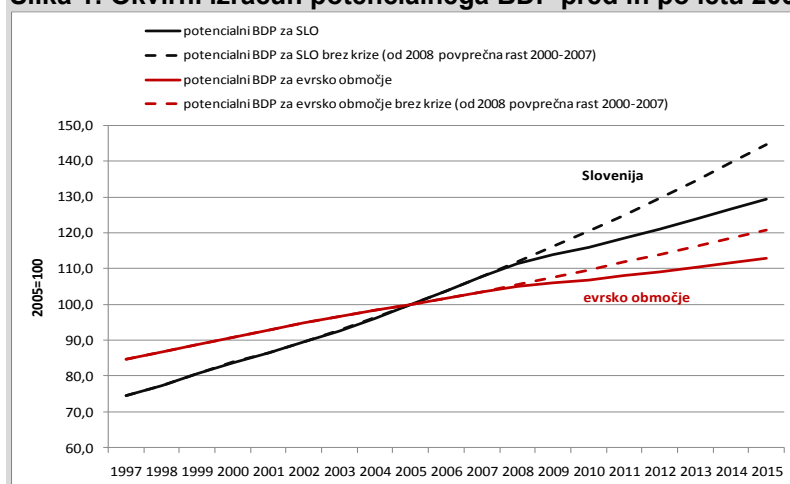
Izračuni **potencialnega BDP** za obdobje pred in po krizi nakazujejo, da je kriza prizadela Slovenijo relativno bolj, kot to velja za povprečje evrskega območja³. Potencialna rast se je v obdobju pred krizo rahlo zviševala in se približala 4 %, po močnem padcu v letih 2008 in 2009 pa bi v prihodnjih letih lahko znašala nekoliko pod 2 %.

Tabela 2: Ocene potencialne rasti BDP

Potencialna rast (letno v %)	vir	2000-2004	2005-2009	2010-2014
Trendna rast (HP filter)	EK	3,8	2,9	2,5
	UMAR	3,6	3,4	2,1
	OECD	3,8	2,7	1,8
Potencialna rast (produkcijska funkcija)	EK	3,9	3,0	1,3
	UMAR	3,6	3,4	2,1

Vir: OECD Economic Survey, februar 2011

Slika 1: Okvirni izračun potencialnega BDP pred in po letu 2008

Vir: UMAR

Upadanje števila **zaposlenih** se bo v letu 2011 nadaljevalo (-1,6 %), toda v manjši meri kot leta 2010, v prihodnjih dveh letih se bo to upadanje še upočasnilo, do ponovne rasti zaposlenih pa bo predvidoma prišlo šele v letu 2014. Brez dodatnih ukrepov ekonomskih politik za konsolidacijo bi se na področju zaposlovanja razmere na kratek rok sicer relativno manj poslabšale, vendar pa bi se na srednji rok močno zožile možnosti za ustvarjanje novih delovnih mest. Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti je v letu 2010 po ocenah znašala 10,7 %, anketna pa 7,2 %. Še vedno pa so skrb vzbujajoče strukturne težave na trgu dela, kot npr. neskladja med potrebami po poklicih in njihovo ponudbo, segmentacija (zlasti pri mladih), nizka zaposlenost starejših oseb in dolgotrajna brezposelnost. Da bi dosegli ciljno stopnjo zaposlenosti, bi moralo načelo, da se delo izplača, prevladovati pri spodbujanju neaktivnih /brezposelnih oseb, da vstopijo na trg dela.

³ Za povprečje EMU so upoštevani izračuni EK (jesen 2010), za Slovenijo izračuni UMAR z metodo produkcijske funkcije (Kalmanov filter) na osnovi zadnjih razpoložljivih statističnih podatkov in jesenskih napovedi UMAR

Tabela 3: Zaposlenost, plače, produktivnost, stroški dela na enoto proizvoda in inflacija 2009 -2015, scenarij z dodatnimi ukrepi ekonomskih politik

Letna rast v %	2009	2010	2011n	2012n	2013n	2014n	2015n
Zaposlenost (po SNA)	-1,9	-2,2	-1,6	-0,9	-0,4	0,2	0,2
Stopnja brezposelnosti (ILO v %)	5,9	7,2	8,0	8,6	8,8	8,6	8,2
Plača na zaposlenega (realno, bruto)	2,5	2,1	0,2	0,8	1,3	1,6	1,9
Produktivnost (BDP na zaposlenega)	-6,4	3,2					
Stroški dela na enoto proizvoda (nominalno)*	8,5	0,6	0,6	1,2	/	/	/
Inflacija (konec leta)	1,8	1,9	3,0	2,7	2,2	2,2	2,2

Vir: SURS, februar 2011 in UMAR, Projekcije pomladanske napovedi, marec 2011, *Banka Slovenije

Tabela 3a: Zaposlenost, plače, produktivnost, stroški dela na enoto proizvoda in inflacija 2009 -2015, scenarij brez dodatnih ukrepov ekonomskih politik

Letna rast v %	2009	2010	2011n	2012n	2013n	2014n	2015n
Zaposlenost (po SNA)	-1,9	-2,2	-1,2	-0,3	-0,3	0,0	0,0
Stopnja brezposelnosti (ILO v %)	5,9	7,2	7,9	8,0	8,0	8,0	7,8
Plača na zaposlenega (realno, bruto)	2,5	2,1	0,2	0,8	1,5	1,9	1,8
Produktivnost (BDP na zaposlenega)	-6,4	3,2	3,4	2,9	2,5	2,3	2,3
Stroški dela na enoto proizvoda (nominalno)*	8,5	0,6	0,6	1,2	/	/	/
Inflacija (konec leta)	1,8	1,9	3,0	2,7	2,2	2,2	2,2

Vir: SURS, februar 2011 in UMAR, Projekcije pomladanske napovedi, marec 2011, *Banka Slovenije

Realna rast **plač** v letu 2010 je dosegla 2,1 %, kar je predvsem posledica povišanja plač v zasebnem sektorju zaradi višje minimalne plače ter zmanjševanja števila zaposlenih v nižjih plačilnih razredih. Plače v javnem sektorju so zaradi fiskalnih omejitev v letu 2010 ostale na enaki ravni kot leto prej. V prihodnjem obdobju je zato pomembno ohranjati rast plač v skladu z gospodarskimi razmerami in produktivnostjo. Produktivnost pa se mora dvigovati predvsem iz naslova izboljšanih kvalifikacij, znanj in tehnologij, ne pa nižanja zaposlenosti. Sistem plač v javnem sektorju bi morali spremeniti tako, da bi prispeval k tem ciljem.

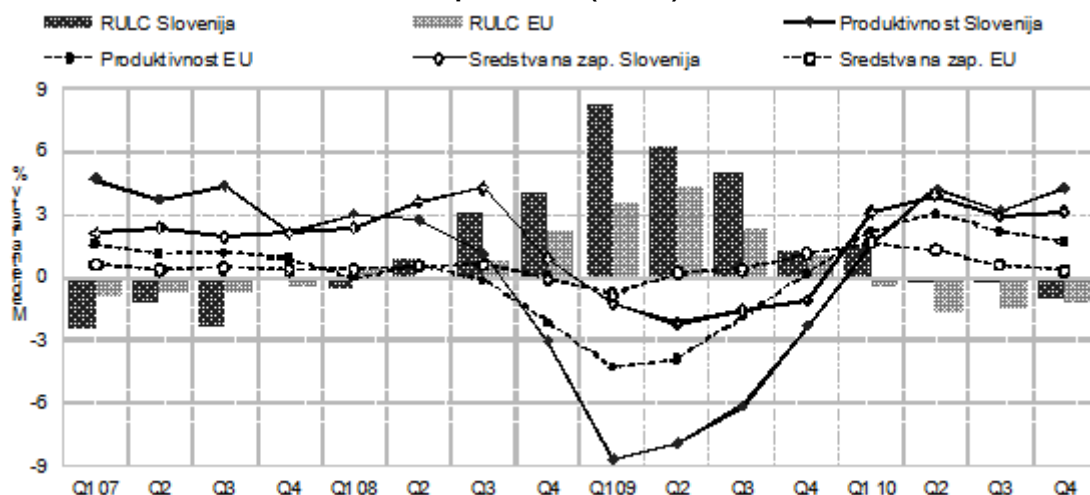
Tabela 4: Razmerja plač in stisnjenost plač (wage compression)

	Razmerje plač med 9. in 1. decilom	Razmerje plač med 9. decilom in mediano minus razmerje med mediano in 1. decilom (stisnjenost plač)
Finska	2,45	0,34
Nizozemska	2,96	0,21
Avstrija	3,33	0,28
Danska	2,3	0,19
Norveška	2,28	0,23
Irska	3,65	0,06
UK	3,87	0,13
Slovenija	3,27	0,33

Vir: EUROSTAT; EIPF

Podatki kažejo, da imamo v Sloveniji večjo zgoščenost plač v spodnjem delu porazdelitve, kar pomeni, da se s stiskanjem plač (wage compression) bolj znižuje razlika med najnižjo in največjo plačo pod mediano, kot v drugih državah. Z zgornjo tabelo prikazujemo obliko porazdelitve plač z interdecilnim količnikom, ki meri razmerje med prvim decilom (vrednost 10 % plač manjših od 90 %), mediano (srednja vrednost) in devetim decilom (vrednost 10 % plač večjih od 90 %). Enakomerna porazdelitev plač je v primeru približno enakega razmerja med mediano ter prvim in devetim decilom. Razmerje med devetim in prvim decilom je v Sloveniji 3,27 % (11 držav EU ima količnik med 3 in 4 %; UMAR, Socialni razgledi 2009). V primeru, ko sta vrednosti spodnjega decila in mediane blizu skupaj, je zgoščenost plač v spodnjem delu porazdelitve večja. Večja razlika vrednosti razmerja med količnikom devetega decila in mediane ter mediane in prvega decila predstavlja večjo zgoščenost plač nad mediano. V teh razmerah je pomemben omejitveni dejavnik konkurenčnosti **strošek dela** v povezavi s produktivnostjo dela. V Sloveniji se je produktivnost dela v času krize znižala bistveno bolj kot v povprečju EU, medtem ko se je strošek dela na enoto proizvoda v primerjavi z EU močno povečal.

Slika 2: Realni stroški dela na enoto proizvoda (RULC)

Vir: Eurostat, preračuni UMAR

Na področju **javnih financ** je v letih 2009 in 2010 prišlo do znatnega upada davčnih prihodkov zaradi oslabiljene gospodarske dejavnosti. Odhodkovna stran se je zaradi delovanja avtomatskih stabilizatorjev in izvajanja diskrecijskih ukrepov bistveno povečala. Posledično je primanjkljaj sektorja država v letu 2010 dosegel 5,5 % BDP, bruto dolg sektorja država pa 38 % BDP⁴. Brez učinkovitih strukturnih ukrepov bi ta dolg lahko do leta 2015 dosegel že 60 % BDP. Predvidena **fiskalna konsolidacija** ima za cilj do leta 2013 znižati fiskalni primanjkljaj sektorja država pod 3 % BDP in stabilizirati bruto dolg sektorja država pod 45 %. Za doseg tega cilja, t.j. poplačilo dela dolga države, se bo zmanjšalo tudi premoženje države.

Srednjeročni javnofinančni okvir⁵ za Slovenijo določa, da se konsolidacija javnih financ opravi v času trajanja enega gospodarskega cikla (6-8 let), in sicer tako, da se:

- do konca leta 2013 dejanski javnofinančni primanjkljaj zniža pod 3 % BDP,
- do konca leta 2015 ciklično prilagojeni javnofinančni primanjkljaj zniža pod 1 % BDP,
- uravnotežen strukturni javnofinančni položaj doseže v času gospodarskega cikla (6-8 let).

Slovenija je v letu 2010 uvedla **fiskalno pravilo**, s katerim vlada določi zgornjo mejo javnofinančnih odhodkov za tekoče leto in naslednja tri leta (prvi dve leti sta fiksni, drugi dve leti sta indikativni).

Fiskalno pravilo je opredeljeno kot : $G_{t+1} = G_t \times (1 + g^*)$,
pri čemer je g^* nominalna rast javnofinančnih odhodkov:

$$g^* = \underbrace{g^{\text{trend}}}_{\text{preventivni del}} - \underbrace{u \times (b_t - b^*) - v \times (f_t - f^*)}_{\text{korektivni del}}$$

pri čemer je:

G_{t+1} : javnofinančni odhodki za naslednje leto (v EUR),

G_t : ocena javnofinančnih odhodkov za tekoče leto (v EUR),

g^{trend} : aritmetično povprečje preteklih treh let, tekočega leta in napovedi za naslednja tri leta nominalne stopnje rasti potencialnega bruto domačega proizvoda (%),

b_t : ocena konsolidiranega bruto dolga širše države za tekoče leto (delež BDP),

b^* :ciljna višina konsolidiranega bruto dolga širše države (delež BDP),

f_t : ocena primarnega javnofinančnega salda za tekoče leto (delež BDP),

f^* :ciljna višina primarnega javnofinančnega salda (delež BDP),

u :hitrost doseganja ciljne višine konsolidiranega bruto dolga države in ima vrednost med 0 in 1,

v :hitrost doseganja ciljne višine primarnega javnofinančnega salda in ima vrednost med 0 in 1.

⁴ Objava SURS, 31. 3. 2011

⁵ Srednjeročni javnofinančni okvir, Vlada RS, št. dokumenta 410-25/2011/11, 14.4.2011

Tabela 5: Javnofinančni okvir 2011-2015 – ciljni scenarij z upoštevanjem dodatnih ukrepov ekonomskih politik, po metodologiji ESA

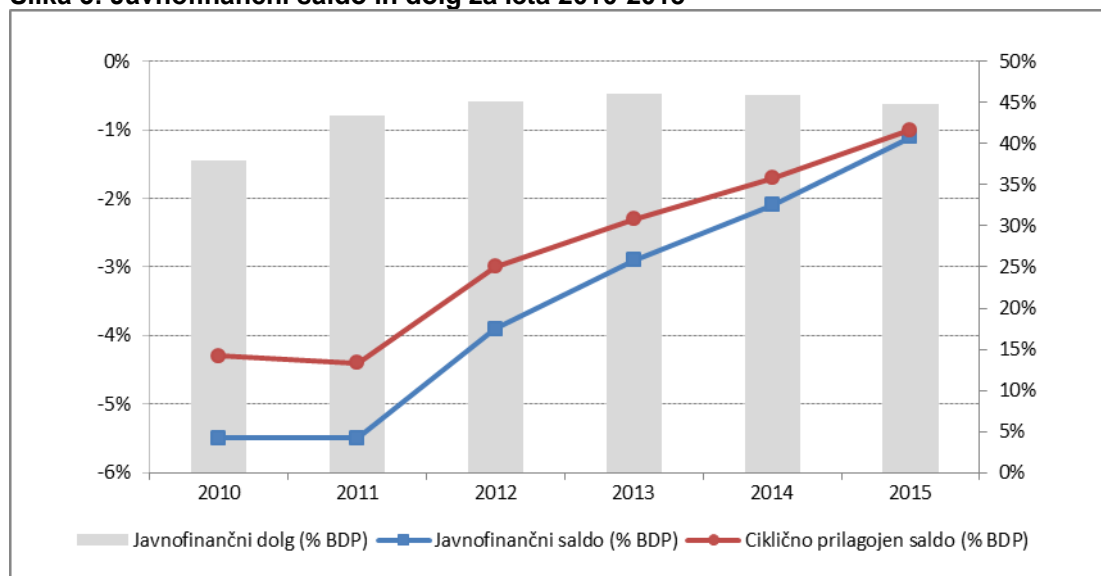
v mio EUR	Prihodki sektorja država (mio EUR)	Odhodki sektorja država (mio EUR)	Ciklično prilagojeni saldo sektorja država (% BDP)	Primarni saldo sektorja država (% BDP)	Primanjkljaj sektorja država (% BDP)	Konsolidiran javnofinančni dolg (% BDP)
2010	15.676	17.663	-1.550	-1.414	-1.987	13.703,9
v % BDP	43,5	48,98	-4,3	-3,9	-5,5	38,0
2011	16.244	18.260*	-1.396*	-1.357	-2.016*	15.913,6
v % BDP	44,2	49,7*	-3,8**	-3,7	-5,5*	43,4
2012	16.762	18.252	-1.155	-722	-1.490	17.403,3
v % BDP	43,5	47,7	-3,0	-1,9	-3,9	45,2
2013	17.324	18.501	-927	-429	-1.177	18.580,2
v % BDP	43,0	45,9	-2,3	-1,1	-2,9	46,1
2014	17.881	18.743	-719	-116	-862	19.442,2
v % BDP	42,3	44,3	-1,7	-0,3	-2,0	45,9
2015	18.529	19.006	-445	301	-476	19.918,3
v % BDP	41,7	42,7	-1,0	0,7	-1,1	44,8

Vir: Program Stabilnosti, dopolnitev 2011, za 2015 ocena Ministrstva za finance

* Zgornja meja javnofinančnih odhodkov in javnofinančni deficit za leto 2011 zajemata tudi vrednost državne dokapitalizacije NLB d.d., saj je ta zaradi izkazanega negativnega poslovnega izida banke opredeljena kot državna pomoč⁶. Dokapitalizacija statistično definirana kot kapitalski transfer in ne kot finančna transakcija. To pomeni, da je neposredno prišteta k javnofinančnim odhodkom in deficitu. Deficit v letu 2011 bi se s tem povečal za 0,7% BDP.⁷

** Dokapitalizacija ne bo vplivala na ciklično prilagojeni saldo, v kolikor bo šlo za enkratni izredni oziroma t.i. »one off« dogodek in če banka v 2011 ne bo več izkazovala negativnega poslovnega izida.⁸

Slika 3: Javnofinančni saldo in dolg za leta 2010-2015

Vir: Ministrstvo za finance

⁶ State Aid SA 32261 – Slovenia; Rescue recapitalisation in favour of NLB, European Commission, 7. marec 2011.

⁷ Vir: Manual on Government Deficit and Debt – implementation of ESA95, 2010 edition, Eurostat.

⁸ Specification on the Implementation of the Stability and Growth Pact and Guidelines on the Format and Content of Stability and Convergence Programmes.

I. 2. PREDNOSTNI UKREPI EKONOMSKE POLITIKE

Za zagotovitev dolgoročne rasti in vzdržnosti javnih financ Slovenija prednostno obravnava ukrepe ekonomske politike na naštetih področjih.

- Za izboljšanje stanja **javnih financ** je Slovenija uvedla fiskalno pravilo, s pomočjo katerega določi zgornjo mejo javnofinančnih odhodkov. Izdatkovno pravilo, ki temelji na potencialni rasti BDP, omogoča določanje hitrosti prilagajanja fiskalnemu cilju. S ciljem večje stabilizacijske učinkovitosti javnih financ je fiskalno pravilo tudi formalno definirano v Uredbi o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 54/2010), v letu 2011 pa je predvidena tudi sprememba **zakona o javnih financah**, ki bo utrdila zavezo k fiskalnemu pravilu in prispevala k njegovi konsistentnosti in preglednosti.
- Slovenska vlada in državni zbor sta s ciljem izboljšati dolgoročno stabilnost javnih financ sprejela spremembe **pokojninskega sistema** (predmet referendumске pobude). Ocenjeni skupni učinek predlaganih sprememb je vzdržnost javnih izdatkov za pokojnine za naslednjih 15 let⁹, nato pa bodo potrebne nadaljnje prilagoditve.

Na podlagi projekcij prebivalstva EUROPOP2008 naj bi se v obdobju 2008-2060 delež delovnega kontingenta (starostne skupine 20-64 let) v Sloveniji predvidoma zmanjšal z nekaj manj kot dveh tretjin vsega prebivalstva na manj kot polovico vsega prebivalstva. Na drugi strani pa naj bi se delež starih (starih 65 let in več) predvidoma več kot podvojil – s 16,1 % vsega prebivalstva v letu 2008 na 33,4 % v letu 2060. To bo v prihodnje povzročalo zelo močan pritisk na pokojninsko blagajno. Zaradi podaljševanja življenjskega pričakovanja pa bi se razmere na dolgi rok lahko še dodatno poslabšale. Predlagana reforma pomembno zmanjšuje ta problem, čeprav ga ne rešuje na dolgi rok. Delež pokojnin v BDP je v letu 2009 znašal 11,2 % (starostne, invalidske, družinske, kmečke, vojaške pokojnine, izdatki za pokojnine v tujino in letni dodatek upokojenцев). Z izvedbo pokojninske reforme pa naj bi se ta delež do leta 2030 povečal na 12,5 % BDP in nato do leta 2060 na 17,8 % BDP.

Nov pokojninski zakon v primerjavi s starim zaostrejuje pogoje za upokojitev pri skoraj vseh parametrih:

- podaljšanje obdobja za izračun pokojninske osnove z 18 let, vsako leto za eno leto, na 30 najugodnejših zaporednih let z izključitvijo treh najmanj ugodnih let. Dolgoročni učinek bi pomenil znižanje napovedanega deleža javnofinančnih izdatkov za pokojnine v BDP za okrog dve odstotni točki.
- Indeksacija rasti pokojnin z rastjo plač je ključna za dolgoročno vzdržnost pokojninskega sistema. V kolikor bi ostali pri 100 % indeksaciji pokojnin z rastjo plač, bi v letu 2060 po ocenah⁵ delež izdatkov za pokojnine v BDP znašal 20,2 %. V primeru uveljavitve švicarske formule (50 % usklajevanje z rastjo plač in 50 % usklajevanje z rastjo cen) pa 17,9 % BDP. Opravljena simulacija z modelom predvideva, da se odstotek povišanja rasti pokojnin izračuna kot tehtano povprečje rasti nominalnih plač in rasti cen življenjskih potrebščin (inflacija) v razmerju 70:30.
- Poviševanje starosti ob upokojitvi bo pozitivno delovalo na vzdržnost pokojninskega sistema, težko pa je natančno napovedati, kolikšen bo, saj je to odvisno od obnašanja ljudi glede na spremembe v sistemu. Dvig starosti ob upokojitvi za 3 leta bi dolgoročno, ob vseh ostalih nespremenjenih pogojih, znižal delež pokojnin v BDP za dobri dve odstotni točki. Skupaj z ustreznim (višjim) odmernim odstotkom in učinkom predčasnega prejemanja pokojnine (v višini 20 % pokojnine, ki bi jo posameznik začel prejemati, če bi se upokojil takoj, ko bi se lahko), pa je ta učinek ocenjen le še na okrog 1 odstotno točko.

⁹ Vir: Čok, Sambt, Majcen, Ocene učinkov predlagane pokojninske zakonodaje, IER, september 2010

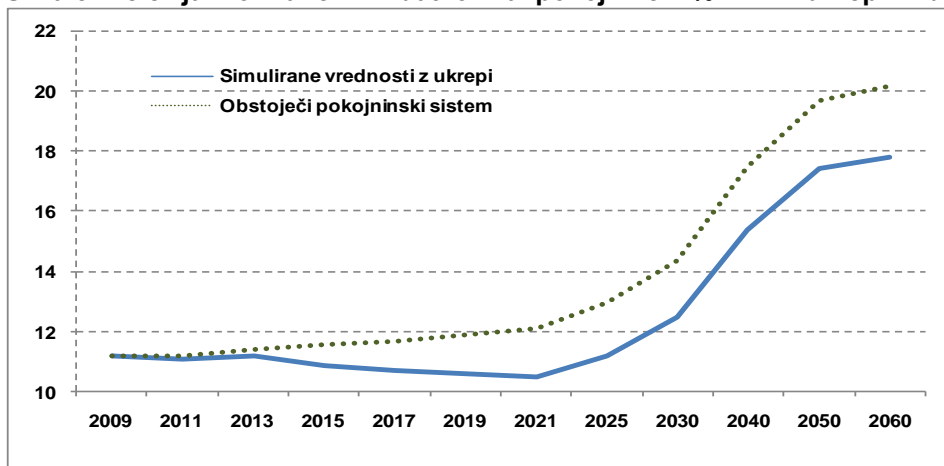
Ocenjeni skupni učinek sprememb pokojninskega sistema na vzdržnost javnih financ je pozitiven. Preprečuje povečevanje javnofinančnih izdatkov za pokojnine v približno naslednjih 15 letih, potem pa bi začel delež ponovno hitro naraščati in bi bili potrebni nadaljnji ukrepi.

Tabela 6: Skupni učinek ukrepov pokojninske reforme na javnofinančne izdatke za pokojnine

Delež za pokojnine v BDP, v %	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021	2025	2030	2040	2050	2060
Brez ukrepov	11,2	11,2	11,4	11,6	11,7	11,9	12,1	13,0	14,4	17,5	19,7	20,2
Z ukrepi*	11,2	11,1	11,2	10,9	10,7	10,6	10,5	11,2	12,5	15,4	17,4	17,8

Vir: Čok, Sambt, Majcen, Ocene učinkov predlagane pokojninske zakonodaje, IER, novelirane ocene januar 2011 *Vojaški rok, 30 najugodnejših let, indeksacija 70:30

Slika 5: Delež javnofinančnih izdatkov za pokojnine v % BDP z ukrepi in brez ukrepov

Vir: ZPIZ, SURS in različni drugi viri; izračuni IER, novelirane ocene januar 2011

V skladu s pravili Pakta stabilnosti in rasti si mora vsaka država članica postaviti svoj srednjeročni javnofinančni cilj v obliki ciklično prilagojenega salda. Metodologija upošteva tudi implicitne obveznosti iz naslova staranja prebivalstva. Srednjeročni cilj je tako sestavljen iz treh delov:

- i. Javnofinančnega salda, ki dolgoročno stabilizira raven dolga na 60% BDP;
- ii. Prilagoditve zaradi staranja prebivalstva (dolgoročni odhodki staranja prebivalstva so prevedeni na sedanjo vrednost, v javnofinančnem cilju pa je potrebno kriti del dolgoročnih odhodkov);
- iii. Dodatne zahteve za države, katerih dolg že presega 60% BDP (ker dolg RS ne presega 40% BDP, ta del ni pomemben za Slovenijo).

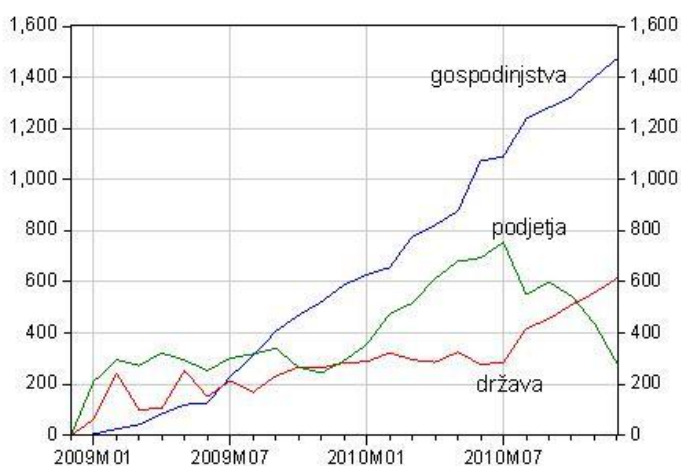
Metodologija izračuna srednjeročnega cilja naj bi v drugem delu (prilagoditve zaradi staranja prebivalstva) temeljila na vključitvi dela odhodkov staranja prebivalstva do leta 2060 v današnji srednjeročni cilj. Predlog EU Komisije je vključitev 33% vseh stroškov staranja prebivalstva do leta 2060 v srednjeročni cilj.

Tabela 6. Izračun srednjeročnega fiskalnega cilja po metodologiji EU Komisije

	Javnofinančni saldo, ki dolgoročno stabilizira raven dolga na 60%	Dolgoročni stroški staranja prebivalstva (% BDP)	SFC (3) = (1) + alpha+(2) % BDP			
			% skupnih stroškov staranja (α)			
			25%	33%	50%	66%
	1	2				
Izračun: januar 2011 (upoštevana sprejeta pokojninska zakonodaja)	-2.0	6.9	-0.3	0.3	1.4	2.6
Izračun: september 2010 (upoštevani predlog pokojninske zakonodaje)	-2.0	5.8	-0.6	-0.1	0.9	1.8
Izračun: september 2010 (brez upoštevanja predloga pokojninske zakonodaje)	-2.0	8.8	0.2	0.9	2.4	3.8
Izračun: EU komisija, ažuriran predlog 2009	-2.1	7.8	-0.1	0.5	1.9	3.1
Izračun EU komisija: originalni predlog	-2.1	8.3	0.0	0.7	2.1	3.4

- Izpostavljenost slovenskega **finančnega sistema** svetovni krizi so v glavnem določale trgovinske in finančne povezave ter domači kreditni razmah pred krizo, ki je privedel do visoke stopnje zadolženosti slovenskega podjetniškega sektorja. Slovenska podjetja namreč izkazujejo večji delež posojil v obveznostih od večine drugih držav evrskega območja, po drugi strani pa so imela razmeroma manjši delež obveznosti v dolgoročnih instrumentih (delnice, obveznice). Kreditni pogoji so še naprej ostri, banke pa zelo previdne pri dajanju posojil, pri čemer je kreditna rast šibka, delež slabih posojil narašča, hkrati pa so višje tudi rezervacije in oslabitve. Te so v letu 2010 dosegle 800 mio EUR, kar je skoraj dve tretjini več kot v enakem obdobju predhodnega leta. V letu 2010 je obseg nedonosnih terjatev narasel skoraj dve tretjini, na skoraj 1,8 mrd EUR, njihov delež pa se je povzpел na 3,8 % razvrščene bančne aktive. Drugi razlog za ohranjanje nizke kreditne aktivnosti so omejeni viri financiranja. V letu 2009 je država predstavljala pomemben vir bančnih sredstev, v letu 2010 pa je pretežno črpala svoje depozite na način, da so morale banke poiskati druge vire za poplačilo zapadlih obveznosti.

Slika 6: Prirast kreditov

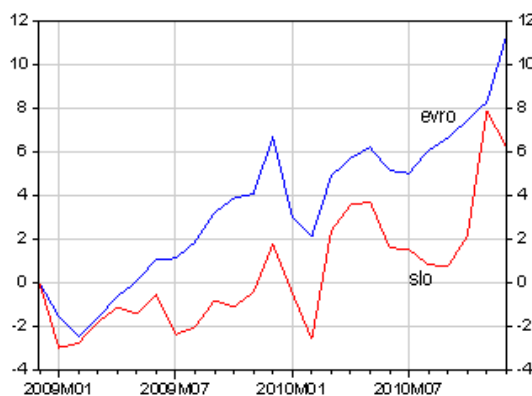

Vir: Gospodarska gibanja, EIPF, februar 2011

Slika 7: Raven kreditov podjetij po začetku krize

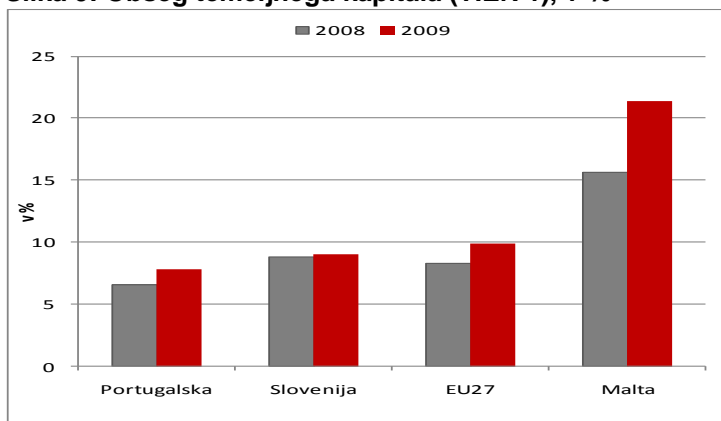
Slika 8: Raven depozitov podjetij po začetku krize

Vir: Gospodarska gibanja, EIPF, februar 2011

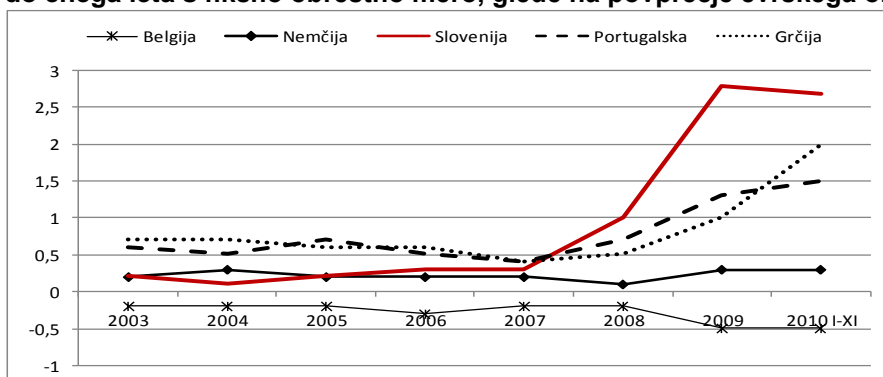
Ob nizki rasti vlog prebivalstva in odlivih državnih vlog bodo banke še naprej precej odvisne od tujih virov. To se lahko ob njihovem relativno nizkem količniku temeljnega kapitala izkaže za problematično, še posebej, ker je pričakovati, da se bo ob hitrem poslabševanju kakovosti bančne aktive njihova kapitalna ustreznost še slabšala. Poleg tega primanjkuje novih perspektivnih projektov, ki bi bili privlačni za financiranje. Trenutno se razdolževanje nadaljuje, rast posojil nefinančnim družbam pa se je stabilizirala na razmeroma nizki stopnji. Slovenska izvozna in razvojna banka (SID banka), ki je v državni lasti, za pospešitev investicijskih dejavnosti v nefinančnih družbah izvaja različne finančne instrumente (ki jih je delno uvedla vlada) na podlagi garancijskih shem.

Slika 9: Obseg temeljnega kapitala (TIER 1), v %

Vir: ECB. Države, izbrane glede na leto 2009: največji in najmanjši obseg, povprečje EU, Slovenija.

Slika 10: Razlike med obrestnimi merami za posojila podjetjem nad 1 mio EUR z variabilno ali do enega leta s fiksno obrestno mero, glede na povprečje evrskega območja, v o. t.

Vir: ECB. Opomba: razlike predstavljajo povprečje prikazanega leta oz. obdobja

Z namenom, da bi izboljšali razmere za gospodarsko rast z ustrezno ponudbo financiranja za podjetja (oz. nefinančne družbe), bo proučena vzpostavitev sistema obveznosti plačevanja posebnega davka bank, z možnostjo uveljavitve olajšave glede na stanje kreditov, danih nefinančnim družbam. Tudi zaključena dokapitalizacija Nove Ljubljanske banke, d. d., (v višini 250 mio EUR) in potek dokapitalizacije Nove kreditne banke Maribor, d. d., (v višini 104,3 mio EUR) bosta pripomogli k dodatno razpoložljivemu obsegu financiranja.

- Izboljšano **upravljanje podjetij v državni lasti** bi omogočilo razvoj in dokapitalizacijo ter s tem večje letne dohodke, ki jih to premoženje prinaša. Poleg tega bi država lahko prispevala tudi k umirjanju rasti javnega dolga s prodajo dela državnega premoženja. Predpogoj za to je, da se odpre lastništvo podjetij ter omogoči njihovo dokapitalizacijo ter izboljša portfelj naložb. Republika Slovenija je v letu 2010 neposredno ter preko Kapitalske družbe, d. d., Slovenske odškodninske družbe, d. d., in Posebne družbe za podjetniško svetovanje, d. d., razpolagala s 144 naložbami v ocenjeni vrednosti dobrih 6 milijard evrov. Donosnost teh naložb, merjena z dividendami glede na ocenjeno vrednost naložb, znaša 1,4 %. Podlaga za izboljšano upravljanje je sprejem *strategije upravljanja kapitalskih naložb*, ki jo skladno z zakonom o upravljanju kapitalskih naložb sprejme državni zbor na predlog vlade. Predlog strategije vladi pripravi Agencija za upravljanje kapitalskih naložb RS na osnovi sektorskih politik do konca junija 2011. Strategija mora prednostno določiti strateške kapitalске naložbe, s katerimi Republika Slovenija poleg gospodarskih poskusa doseči tudi infrastrukturne cilje, povezane z delovanjem posameznih javnih služb, ter razvojne cilje. Poleg tega je naloga strategije, da opredeli družbe, ki niso strateške in so lahko predmet prodaje. Pri prodaji neposrednih in posrednih kapitalskih deležev RS v posamezni naložbi morata biti jasna program prodaje ter namen uporabe tako pridobljenih sredstev (npr. naložba v druge, donosnejše naložbe). Usklajena morata biti tudi pristop k iskanju tujih investitorjev ter način vstopanja v javno-zasebna partnerstva.

Tabela 7: Podjetja v državni lasti (stanje sredi leta 2010)

	Neposredno lastništvo		Posredno lastništvo ²	
	Število podjetij	Število podjetij	Vrednost (mio EUR) ³	
Skupaj	50	96	5 965	
Od tega: kotirajo na borzi	0	17	305	
Delež državnega lastništva				
V celoti (100%)	19	20	2 193	
Večinski nadzor (50<100%)	15	25	2 084	
Manjšinski nadzor (10<50%)	16	51	1 666	
Glede na tip naložbe ⁴				
Strateška	5	9	2 548	
Tržna	5	43	614	
Netržna	31	35	2 609	
Drugo	9	9	194	
Glede na sektor				
Rudarstvo in predelovalne dejavnosti	6	24	755	
Energetika	21	21	2 308	
Finančne storitve	4	8	1 457	
Promet	6	9	396	
Telekomunikacije	2	2	724	
Turizem in trgovina	0	12	213	
Drugo	11	20	112	

1) Deleži nad 10 %, brez podjetij v stečaju ali likvidaciji; 2) RS, KAD (Kapitalska družba, d. d.), SOD (Slovenska odškodninska družba, d. d.) in PDP (Posebna družba za podjetniško svetovanje, d. d.); 3) Ocene in vrednosti na podlagi knjigovodskih podatkov; 4) Preliminarna razvrstitev.

Vir: OECD Economic Survey, Slovenia, februar 2011

I. 3. MODERNIZACIJA IN PRILAGAJANJE OKOLJA ZA SPODBUJANJE RASTI

Sprememba socialnega dialoga

Na učinkovitost delovanja trga dela z vidika njegove konkurenčnosti vpliva med drugim **raven socialnega dialoga**, tako tripartitnega kot bipartitnega (kolektivna pogajanja). Rast plač v razmerju do inflacije in produktivnosti predstavlja enega bistvenih elementov konkurenčnosti. Po izteku Socialnega sporazuma 2007-2009 na nacionalni ravni ne obstaja dogovor socialnih partnerjev in vlade o ključnih skupnih ciljeh in nalogah. Zato bi se morali v skupnem dogovoru zavezati, da bo rast plač v okvirih oziroma ne bo presegala rasti produktivnosti ter ključnih strukturnih sprememb.

Plače so določene na ravni kolektivnih pogajanj, sistem pogajanj poteka na dvopartitni ravni med delodajalci in sindikati. Zaradi ohranjanja makroekonomskih ravnovesij, mehanizmi ali dogovori za rast plač in drugih prejemkov ne bi smeli omogočati prenosov iz produktivnejših sektorjev v manj produktivne ali monopolne. To velja predvsem za podjetja v netržnih dejavnostih, z institucionalnimi lastniki, posredno ali neposredno v lasti države, lokalnih skupnosti ipd.

Na nacionalni ravni je zato potrebno uveljaviti **socialni dialog** kot način za dogovor o ključnih zadevah v odnosu med delodajalci, delojemalci in vlado, ob upoštevanju nacionalnih razvojnih ciljev ter socialno ekonomskih omejitev. Proučiti je potrebno ustreznost pravil delovanja ekonomsko socialnega sveta in hkrati proučiti merila in pogoje reprezentativnosti članov. V sistemu kolektivnih pogajanj je potrebna zaveza, da rast plač in drugih prejemkov iz dela v podjetjih, kjer sta institucionalni lastnik neposredno ali posredno država ali lokalna skupnost, ne presega rasti plač v zasebnem sektorju.

Izboljšanje institucionalnih pogojev za delovanje podjetij in vzpostavitev učinkovitejše javne uprave

- **Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih.** Za preprečevanje zamud pri plačilih med poslovnimi subjekti je bil v začetku leta 2011 sprejet in uveljavljen **zakon**, ki je uvedel najdaljši dogovorjeni 60-dnevni plačilni rok (izjemoma 120-dnevni plačilni rok) za gospodarske subjekte in 30 dnevni plačilni rok za javne organe ter določil splošen 30 dnevni plačilni rok, če le ta ni pogodbeno določen. Zakon je uvedel institut obveznega večstranskega pobota medsebojnih obveznosti tistih dolžnikov, ki ne upravljajo svoje plačilne sposobnosti tako, da bi pravočasno izpolnjevali pogodbeno dogovorjene obveznosti. Obvezni pobot bo skupaj z izvršilnim postopkom (izvršba na podlagi verodostojne listine) učinkoviteje pripomogel k poplačilu zapadlih obveznosti, saj lahko oba postopka potekata istočasno in neodvisno drug od drugega.
- **Novela zakona o DDV.** Zakon določa, da bo moral davčni zavezanec povečati svojo davčno obveznost v višini uveljavljenega odbitka DDV, če računa ne plača v predpisanem roku oziroma, če ne prijavi denarne obveznosti po neplačanem računu v sistem obveznega večstranskega pobota. Ko pa bo račun plačal dobavitelju, bo lahko uveljavil odbitek DDV v davčnem obdobju, v katerem je plačal račun.
- **Zakon o javnih naročilih**, sprejet v začetku leta 2011, rešuje problematiko neplačevanja podizvajalcem pri javnih naročilih.
- Ker davčne utaje ogrožajo javno finančne vire in slabijo konkurenčnost podjetij, ki poslujejo v skladu s predpisi, je nujna sistemska ureditev poslovanja zavezancev, ki poslujejo z gotovino, z vpeljavo avtomatiziranega elektronskega sistema za beleženje izdanih računov iz registrskih blagajn na prodajnih mestih – **davčnih blagajn**. Problem je še posebej pereč pri dejavnostih, ki poslujejo z gotovino in tovrstnih prihodkov ne prijavijo v davčnih napovedih.
- **Učinkovitejše delovanje sodišč v gospodarskih zadevah.** Reševanje zadev v gospodarskih zadevah, predvsem postopkov v procesih stečajev in prisilnih poravnav, bi moralo biti preglednejše urejeno preko manjšega števila specializiranih sodišč oz. njihovih oddelkov. Na ta način bi lahko boljše izkoristili omejene administrativne zmogljivosti,

predvsem pa strokovni potencial in sodno prakso. Za učinkovitejše reševanje gospodarskih zadev bo potrebno razširiti zaseg in odvzem premoženja z obrnjenim dokaznim bremenom; pospešiti kazenske postopke z uvedbo pogajanj med tožilstvom in obrambo; potrebna bo določitev javnofinančnih kaznivih dejanj; ustanovitev specializiranega tožilstva in specializiranih oddelkov sodišč za pregon in obravnavo gospodarskega in organiziranega kriminala. V ta namen bodo v letu 2011 sprejete spremembe **zakona o državnem tožilstvu, Kazenskega zakonika, zakona o kazenskem postopku, zakona o sodiščih.**

- **Spremembe zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju** ohranjajo in urejajo institut prisilne poravnave z namenom ohranitve zdravih jeder podjetij. S tem bo pod določenimi pogoji omogočeno preživetje podjetju, ki je insolventno, medtem ko bodo po drugi strani preprečene oz. omiljene možnosti za špekulativno poslovanje podjetij z namenom izigravanja upnikov. Po predlogu spremembe zakona bo moral dolžnik v prisilni poravnavi upnikom ponuditi najmanj 50 % plačilo njihovih nezavarovanih navadnih terjatev v obdobju, ki ne bo smelo biti daljše od 4 let. Prav tako omogoča večjo preglednost upnikom nad stanjem stečajne mase.
- **Prestrukturiranje bančnih portfeljev.** Večina podjetij bi lahko s prestrukturiranjem svojih obveznosti in dodatnimi kapitalskimi vložki zopet uspešno poslovala, a jih banke neustrezno spremljajo zaradi lastnih težav z obsegom slabih terjatev. Hkrati pa imajo precejšnje imetje delnic teh podjetij kot politiko zavarovanja za bivše naložbe. Te naložbe bi banke lahko prodale zasebnim **skladom za prenavo podjetij oz. »corporate turnaround fund«**, s čimer bi izboljšale svoj denarni tok in omogočile podjetjem ponovno normalno delovanje pod lastništvom teh skladov. Banke bodo po treh letih deleže, ki presegajo 10 % delež v lastništvu podjetij, morale pričeti odšteti od regulatornega kapitala. Ker so z zamenjavo kreditov pridobile lastniške deleže v podjetjih, bi banke morale skupaj z multilateralnimi institucijami ter drugimi zainteresiranimi vlagatelji predstavljati ustanovitelje sklada za prenavo podjetij. Namen slednjega bi bil predvsem v nakupu podjetij v težavah, njihovem prestrukturiranju in prodaji. Hkrati bi morale predvsem banke v večinski državni lasti oblikovati posebne oddelke za prestrukturiranje svojih slabih naložb in tako ločiti to dejavnost od normalne redne kreditne aktivnosti. Postopek prestrukturiranja bi morali izvajati usposobljeni strokovnjaki za insolvenčno zakonodajo in prestrukturiranje terjatev. Izplen, ki bi bil nižji od knjigovodskega, bi morale banke financirati iz prestrukturiranja svojih dejavnosti in prodaje »zaseženih delnic« podjetij.

II. TEMATSKO USKLAJEVANJE

II. 1. OZKA GRLA ZA RAST

Makroekonomsko okolje

- *Zmanjšanje splošnega javnofinančnega strukturnega primanjkljaja in zagotavljanje dolgoročne vzdržnosti javnih financ, zlasti ob upoštevanju staranja prebivalstva in predvsem z reformo pokojninskega sistema.*

Po napovedih se bodo koeficient starostne odvisnosti starejših in posledično izdatki za pokojnine bistveno zvišali v prihodnjih desetletjih, kar pomeni tveganje za dolgoročno vzdržnost javnih financ, zlasti ob sedanji nizki stopnji zaposlenosti starejših delavcev. Dolgoročno stabilnost javnih financ, ob že visokem javnofinančnem primanjkljaju v letu 2010, dodatno poslabšuje še vpliv staranja prebivalstva ter pospešenega upokojevanja zaradi spremembe pokojninskega sistema.

Pametna rast

- *Povečanje konkurence v sektorju storitev in odpravljanje pomanjkljivosti v poslovnem okolju.*
Vrsta težav v poslovnem okolju povzroča neučinkovitosti in povišane stroške poslovanja, zlasti v majhnih in srednjih podjetjih. To vključuje pribitke in visoko koncentracijo v nekaterih sektorjih storitev, dejavniki pa obsegajo bremena delodajalcev pri zaposlovanju delavcev, ovire pri pridobivanju kreditov in registraciji lastnine ter vrzeli v investiranju, posebej v infrastrukturo.

- *Spodbujanje inovacijske sposobnosti in povečanje skupnih vlaganj v R&R.*
V primerjavi z razvitimi državami EU se Slovenija po deležu raziskovalcev v skupnem številu delovnega prebivalstva uvršča relativno nizko. Kljub temu, da se je od leta 1990 do leta 2008 delež zaposlenih z doktoratom (ISCED-6) med zaposlenimi v razvojno-raziskovalni dejavnosti povečal z 12 % na 25 %, je relativno nizek odstotek raziskovalcev z doktoratom zaposlen v poslovnem sektorju (10 %), medtem ko sta deleža v sektorjih države (29,4 %) in visokega šolstva (61,9 %) visoka.

Slovenija se v zadnjih letih po deležu izdatkov za R&R v BDP približuje povprečju EU in naj bi dosegla cilj 1 odstotka BDP javnih vlaganj v R&R v letu 2012. Inovacijski kazalniki, kot na primer število patentov, kakor tudi stalni primerjalni primanjkljaj pri izvozu visokotehnoloških izdelkov, kažejo, da je potrebno posebno pozornost nameniti omogočanju in spodbujanju komercializacije raziskovalnih dognanj, sinergičnosti raziskovalnega in razvojnega dela v gospodarstvu in v javnih raziskovalnih organizacijah ter konkretnim ukrepom za dvig konkurenčnosti in boljši povezavi v trikotniku znanost, izobraževanje, raziskovanje (poudarek na sodelovanju z uporabniki in družbeni relevantnosti raziskovalnega dela).

- *Preusmeritev vlaganja v človeški kapital, predvsem na področju terciarnega izobraževanja, k dejavnostim z višjo dodano vrednostjo.*

Slovenija ima visoko stopnjo vključenosti v terciarno izobraževanje. Kljub visoki vključenosti, pa je učinkovitost študija na zelo nizki ravni, saj beležimo visok osip (35 %) in dolgo povprečno trajanje študija (6,3 leta). Število diplomantov na področju naravoslovja, tehnologije in drugih ved, pomembnih za inovacije, je še vedno prenizko.

Število brezposelnih diplomantov raste in traja tudi 12 mesecev in več, da pridobijo prvo zaposlitev. Zato je pri načrtovanju diverzifikacije študijskih programov potrebno okrepiti sodelovanje visokošolskih zavodov tudi z gospodarstvom, z namenom priprave visoko izobraženega kadra na spreminjajoče se zahteve s področja trga dela ter v načrtovanje in izvajanje študijskih programov na primeren način vključiti vrhunske strokovnjake iz poslovnega sektorja. Visokošolska dejavnost se izvaja ob relativno neugodnem razmerju med številom študentov in številom pedagoškega osebja. Pomanjkljiva je tudi preglednost, kolikšen delež v okviru svoje polne zaposlitve profesorji posvečajo raziskavam. V procesu izobraževanja kadrov je potrebno vključiti visoko kvalificirane strokovnjake iz gospodarstva.

Vključujoča rast

- *Povečanje prožnosti za izboljšanje delovanja trga dela in zagotavljanje boljše usklajenosti plač in produktivnosti.*
Za večjo učinkovitost delovanja trga dela je potrebno prilagoditi obstoječo delovno pravno zakonodajo v smeri, da se uskladijo pogoji in pravice delavcev z redno zaposlitvijo in delavcev, zaposlenih za določen čas. Prehode med zaposlitvami in načelo, da se delo in tranzicije izplačajo, se bo v bodoče izvajalo v skladu s prenovljeno zakonodajo s področja trga dela. Slovenija ima nizko stopnjo delovne aktivnosti starejših ter premajhno vključenost mladih na trg dela. Zato je potrebno poleg večje prožnosti veliko pozornost nameniti ciljnim ukrepom za starejše in mlade, ki vodijo v večjo dolgoročno zaposljivost, višjo produktivnost in konkurenčnost.
- *Usklajevanje potreb trga dela in kvalifikacij.*
Strukturne težave na trgu dela je delno povzročilo neskladje med potrebami po poklicih in njihovo ponudbo, zlasti v zvezi s terciarnim izobraževanjem. Poleg tega velik delež delavcev nima kvalifikacij, ki bi ustrezale sodobnim zahtevam oziroma potrebam trga dela in zahtevajo intenzivno vlaganje v usposabljanje za dvig ključnih kompetenc, s ciljem višje dolgotrajne zaposljivosti.
- *Zmanjšanje segmentacije na trgu dela in povečanje udeležbe mladih in starejših na trgu dela.*
Velik delež mladih je zaradi različnih obstoječih pogodbenih pravic, ki izhajajo iz zaposlitve, izpostavljen segmentaciji na trgu dela. Anketa o delovni sili kaže, da obstaja v zadnjih letih okoli 13.000 mladih (15-24 let) z zaposlitvijo za določen čas, ki niso mogli najti stalne zaposlitve, in okoli 13.000 brezposelnih v tej starostni skupini in zato predstavljajo eno izmed ciljnih skupin za ukrepanje. Po drugi strani pa imajo ogrožene skupine (zlasti starejši ljudje) težave pri (ponovnem) vstopu na trg dela. Cilj spreminjanja zakonodaje je povečanje socialne varnosti mladih, spodbujanje daljše delovne aktivnosti starejših in zmanjševanje segmentacije obstoječih oblik dela in ciljnih skupin.

II. 2. PAMETNA RAST

Glavni cilji pametne rasti:

Nacionalni cilji za EU 2020: 3 % BDP se bo investiralo v R&R. Delež zgodnjih osipnikov ne bo presegel 5 %, 40 % mlade generacije, stare od 30 do 34 let, bo imelo diplomu terciarnega izobraževanja.

Trenutno stanje: Leta 2009 je bilo 1,86 % BDP namenjenega R&R, od tega 0,73 % BDP javnih sredstev, delež osipnikov je znašal 5,3 % in 31,6 % mlade generacije ima terciarno izobrazbo.

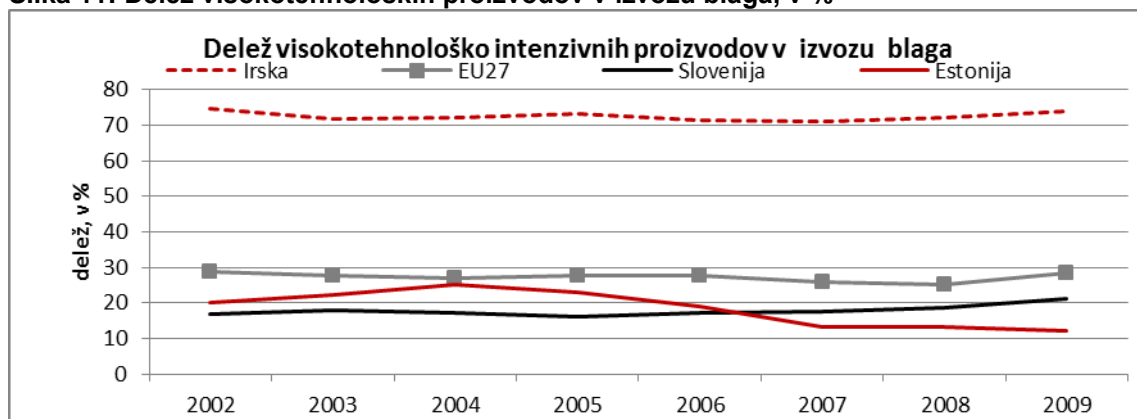
Pri **spodbujanju podjetništva ter pridobivanju in uporabi znanja** za rast in razvoj je pomembno usmeriti prednostne ukrepe za ustvarjanje spodbudnega okolja za zasebna vlaganja v raziskave in razvoj (zlasti za rast in razvoj gospodarskih družb) ter v učinkovite in ciljno usmerjene storitve za podporo podjetništvu (razvoj raziskovalne, razvojne in poslovne infrastrukture, internacionalizacija podjetij, spodbujanje inovativnosti, ustvarjalnosti in podjetništva v kurikulumih na vseh stopnjah). Po drugi strani sta za rast in razvoj potrebni reforma visokega šolstva ter povečanje učinkovitega vlaganja v raziskave in inovativne dejavnosti. Glavno prednost pa bi morali imeti skupni tehnološko razvojni projekti podjetij, informacijska družba, razvoj človeških virov in raziskovalne infrastrukture ter projekti R&R, zlasti tisti, ki odgovarjajo na družbene izzive. Rast in razvoj sta močno odvisna tudi od učinkovitega upravljanja, zato je ključnega pomena posodobitev javne uprave in javnega sektorja, predvsem z izvajanjem projektov IKT, ki povečujejo konkurenčnost (e-uprava, e-pravosodje, e-zdravje, e-sociala, e-izobraževanje), in izvajanje inovativnega (zelenega) javnega naročanja.

II. 2.1. Politika spodbujanja podjetništva in konkurenčnosti (analiza, prenova, ključni ukrepi)

A. Spodbujanje rasti in razvoja podjetij

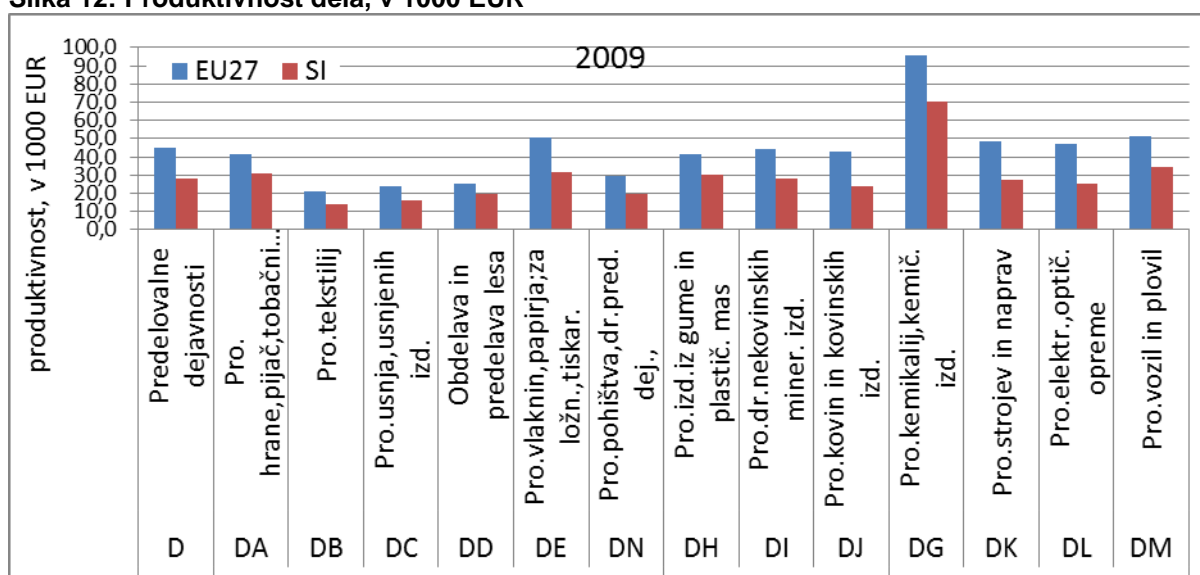
Glede na indeks svetovne konkurenčnosti WEF (Svetovni gospodarski forum) za leto 2010 je Slovenija med 139 državami na 45. mestu. Med problematičnimi dejavniki za poslovanje so **razpoložljivost finančnih storitev, učinkovitost trga dela (plače in produktivnost), stabilnost bank, učinkovitost pravnega okvirja pri reševanju sporov, kot tudi učinkovitost nadzornih svetov (padec uvrstitev za okoli 30 mest)**. Nižja produktivnost Slovenije, kot sledi iz slike 12, je predvsem posledica strukture slovenskega gospodarstva (manjši delež tehnološko zahtevnejših in na znanju temelječih storitev) in nižje ravni produktivnosti posameznih sektorjev, kjer je še precejšen potencial za povečanje dodane vrednosti na zaposlenega z intenziviranjem raziskovalno-razvojne in inovacijske dejavnosti ter izboljšanjem človeškega kapitala. Med slabostmi na področju spodbujanja dejavnikov konkurenčnosti izstopa premalo učinkovita krepitev dejavnikov družbe znanja, ki se kaže zlasti v šibki in s podjetniškim sektorjem premalo povezani raziskovalno-razvojni dejavnosti. Kljub temu, da je bilo nekaj navora usmerjenega v zmanjševanje administrativnih ovir za razvoj podjetništva, zapleteni birokratski postopki še vedno otežujejo nastanek podjetij in njihovo poslovanje, kot tudi komercializacijo raziskovalnih rezultatov. Posamezni ukrepi za izboljšanje učinkovitosti poslovnega okolja so tako povezani z »rednim delovanjem in ukrepi« v smeri višje produktivnosti, ki so finančno podprti v proračunu, kot tudi institucionalnimi rešitvami, ki olajšujejo poslovanje podjetij v RS in s tem posledično pripomorejo k dvigu konkurenčnosti.

Slika 11: Delež visokotehnoških proizvodov v izvozu blaga, v %

Vir: UN, preračuni UMAR

Slika 12: Produktivnost dela, v 1000 EUR

Vir: UMAR

Bilančna vsota bank se je v letu 2010 skrčila za 1,323 mrd EUR, neto obseg posojil nebančnemu sektorju se je zmanjšal (posledica oslabitev in odplačil posojil), v strukturi stanja posojil nefinančnim družbam se povečuje delež dolgoročnih posojil (Bilten BS, januar 2011).

Prenova sistema za spodbujanje razvoja in rasti podjetij:

Težaven dostop do financiranja in visok delež dolžniškega načina financiranja v zasebnem sektorju¹⁰ zahtevata **prestrukturiranje finančnih virov v družbah** (prezadolženost zasebnega sektorja) in bankah. Poleg poslovnih bank je nekaj finančnih institucij, ki s svojimi produkti (povratnih in nepovratnih sredstev) financirajo poslovanje, investicijske, izvozne in razvojne aktivnosti podjetij: Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d, Slovenski podjetniški sklad (SPS), Eko sklad – Slovenski okoljski javni sklad, Stanovanjski sklad Republike Slovenije in Sklad za regionalni razvoj in razvoj podeželja. Posebej izstopa Slovenski podjetniški sklad, ki bo svoje produkte ponujal preko treh finančnih linij: garancijsko - kreditna linija za mala in srednja podjetja (MSP), subvencijska linija za mala in srednja podjetja in linija za lastniško financiranje za mala in srednja podjetja.

Medtem ko so se obstoječi ukrepi financiranja zagona in začetnega delovanja podjetij z nepovratnimi sredstvi izkazali kot učinkoviti, je sedaj treba pozornost nameniti okrepitvi instrumentov, ki bodo

¹⁰ Po podatkih Banke Slovenije (2008) skoraj 88 % vseh tokov financiranja podjetij prihaja iz dolžniških virov (posojila in komercialni krediti), delež lastniškega kapitala pa se znižuje (za 6,2 odstotni točki leta 2008).

spodbudili finančne institucije in zasebne organizacije **k vlaganju v semenski kapital**, kjer Slovenija izkazuje znaten primanjkljaj (izsledki analize vrzeli financiranja (analiza GAP; EIF, 2008)). Za začetni razvoj in hitro rast inovativnih podjetij je zlasti pomembno lastniško financiranje, ki poleg kapitala prinaša znanje, tržne povezave in dostop do mednarodnih verig vrednosti. V okviru **strateške razvojne platforme** se bo po vzoru instrumentov finančnega inženiringa oblikovalo posamezne nove finančne produkte glede na tržne vrzeli, potrebe gospodarstva, še posebno za strateške razvojne projekte podjetij in fiskalne možnosti.

Pravno podlago za delovanje razvojne platforme predstavlja novela zakona o javnih finančah (Ur. l. RS, št. 107/2010), in sicer novo poglavje »10.b sredstva proračuna za izvajanje prednostnih in razvojnih nalog«. S spremembami zakona o javnih finančah je bila zagotovljena možnost za vključitev sredstev proračuna v posamezni instrument finančnega inženiringa, ali za vplačila v holdinški sklad. V teh primerih imajo sredstva proračuna značaj povratnih sredstev in v za te namene se poleg proračunskih virov financiranja želi vključiti tudi druge javne ali zasebne vire financiranja. V teku so dogovori med SID banko in Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo za oblikovanje posojilnega sklada za financiranje strateških raziskovalno razvojnih projektov podjetij, usmerjenih v razvoj in tržno uveljavljanje novih produktov, storitev ali tehnoloških rešitev, ki bo prav tako odprt v letu 2011.

Ključni ukrepi za spodbujanje razvoja in rasti podjetij:

- **Namen javnega razpisa za vzpostavitev razvojnih centrov slovenskega gospodarstva v višini približno 185 mio v letu 2010 EUR** je bil spodbuditi vzpostavitev in delovanje razvojnih centrov slovenskega gospodarstva za dolgoročen razvoj na vsebinskih področjih – torej podpora projektom, ki vključujejo tako razvojno delo kot potrebno opremo in ostalo infrastrukturo, ki omogoča razvoj podjetij, njihovih kompetenc in dolgoročnih temeljev za rast in razvoj gospodarstva in bodo omogočili tehnološki preboj na področjih, kjer v Sloveniji že obstaja kritična masa znanj. Na osnovi kvalitete posameznih vlog in razpoložljivih sredstev bo Ministrstvo za gospodarstvo sofinanciralo **17 projektov v različnih regijah**, iz lesno predelovalnega sektorja, novih materialov, IKT, avtomobilske industrije, farmacije in biotehnologije, elektro industrije in elektronike ter energetike.
- Ob nacionalnih razvojnih projektih prispevajo k razvoju konkurenčnosti tudi regijski projekti, če neposredno prispevajo k rasti in delovnim mestom. K rasti in delovnim mestom pomembno vplivajo tudi nacionalni oziroma regionalni projekti, namenjeni turizmu. Obstoječi projekti so navedeni v Prilogi 2, Politika 1.
- Vlada RS je tudi sprejela **Program za spodbujanje internacionalizacije 2010-2014**, kjer so opredeljeni ključni trgi in sektorji na tujih trgih. S pomočjo ukrepov v vseh stopnjah razvoja se podjetjem zagotavlja pomoč pri prodoru na te trge in uresničuje deseta prednostna aktivnost. Akcijski načrt za podporo slovenskim podjetjem na tujih trgih v letu 2011 predvideva naslednje okvirne dejavnosti: informativne ter podperne aktivnosti, analiza tržnih priložnosti ter svetovanje, promocijske in pospeševalne aktivnosti, izobraževanje za mednarodno poslovanje, financiranje internacionalizacije.

Ključne institucionalne spremembe za spodbujanje razvoja in rasti podjetij:

- Rast vhodnih tujih naložb je počasna, kljub njihovem relativno nizkemu deležu v BDP (v letu 2009 je bil dejansko zabeležen odliv tujih neposrednih investicij, v prvih 11 mesecih leta 2010 pa se je vrednost tujih neposrednih investicij v Sloveniji povečala za 556,7 mio EUR, vir: BS). S predlaganimi dopolnitvami in spremembami **zakona o spodbujanju tujih neposrednih investicij in internacionalizacije podjetij (februar 2011)** se določa pravna podlaga za dodeljevanje finančnih spodbud za tuje neposredne investicije po posebnem postopku s sklepanjem neposrednih pogodb (v skladu z novelo zakona o javnih finančah). Omenjeni postopek dodeljevanja finančnih spodbud za tuje neposredne investicije, ki je bil doslej opredeljen v Uredbi o finančnih spodbudah za tuje neposredne investicije, je s tem predlogom prenesen v zakon, hkrati se pripravlja prenova sistema spodbujanja tujih neposrednih investicij, ki bo prilagojena novim gospodarskim razmeram.
- **Skrb za krepitev konkurence** in nadzor nad morebitnim omejevanjem konkurence na trgu je izpostavila nujnost obstoja neodvisnega Urada za varstvo konkurence (UVK) To bo zagotovljeno s spremembo obstoječe zakonodaje, t. j. določb zakona o preprečevanju omejevanja konkurence. Poleg tega se natančno preučujejo tudi pristojnosti drugih organov

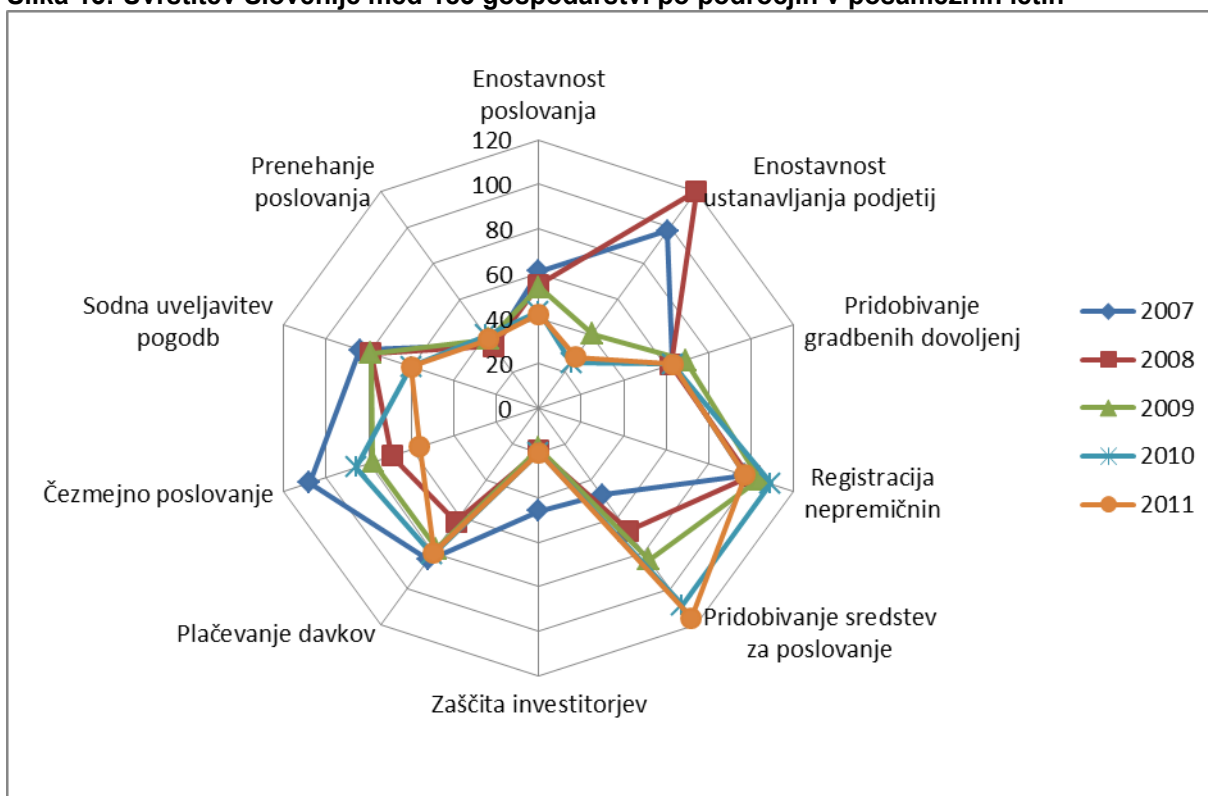
držav članic EU, pristojnih za konkurenco, z vidika potrebe po razširitvi sedanjih pristojnosti UVK.

- **Za povečanje učinkovitosti poslovne in inovacijske infrastrukture**¹¹ se bodo glavne izvajalske agencije, Javna agencija RS za podjetništvo in tuja vlaganja, Slovenska turistična organizacija ter Tehnološka agencija Slovenije, prestrukturirale in povezale tako, da bodo tudi s Slovenskim podjetniškim skladom in Javno agencijo za raziskovalno dejavnost oblikovale celovitost podpornih agencij in sklada. Razvile se bodo nove podporne storitve za podjetja, pomoč bo namenjena tudi izvajanju novih poslovnih modelov, poudarek bo na medsebojnem povezovanju podjetij in njihovem povezovanju z raziskovalnimi in izobraževalnimi ustanovami. Vzpostavljen bo tudi enoten portal, ki bo dinamično usmerjen na ciljne skupine in na katerem bodo objavljeni vsi javni razpisi; zagotovljena bosta stabilnost in razvoj poslovno-inovacijske infrastrukture, ki bo temeljila na podlagi večletnih programov. Ti bodo izbrani na podlagi kakovosti storitev izvajalskih institucij, rednega spremljanja njihove učinkovitosti in rezultatov.

B. Izboljšanje izvajanja javnih storitev in odprava administrativnih ovir

Svetovna banka letno analizira regulatorno poslovno okolje in zaščito lastninskih pravic ter njihov vpliv na poslovanje, predvsem majhnih in srednje velikih domačih podjetij. Primerjava temelji na številu potrebnih postopkov, času in stroških, povezanih s posameznim postopkom. Slovenija je med 183 ocenjevanimi državami v letu 2010 izboljšala skupno uvrstitev za eno mesto, in sicer na 42. mesto. Med 26 državami EU, ki so bile zajete v raziskavo, se je Slovenija uvrstila v drugo polovico držav, na 17. mesto. Svetovna banka ugotavlja, da je med 25 najvišje uvrščenimi državami v zadnjem letu kar 18 držav sprejelo različne ukrepe, s katerimi so še poenostavile poslovanje podjetij. Slovenija se najvišje uvršča na področju zaščite investitorjev (20. mesto) in enostavnosti ustanavljanja podjetij (28. mesto), najslabše pa pri enostavnosti registracije nepremičnin (97. mesto) in pridobivanju sredstev za poslovanje (116. mesto).

Slika 13: Uvrstitev Slovenije med 183 gospodarstvi po področjih v posameznih letih

Vir: Doing Business, Svetovna banka

¹¹ Vladne izvajalske institucije, javne in zasebne ustanove, ki zagotavljajo pomoč podjetnikom in podjetjem pri razvijanju njihovih poslovnih zamisli, in širši regulacijski okvir, ki spodbuja ustvarjalnost, inovativnost in podjetništvo.

Postopek umeščanja infrastrukture v prostor ter pridobivanja gradbenega dovoljenja je v Sloveniji v praksi povezan z dolgotrajnim in zapletenim pridobivanjem različnih soglasij, kar investitorje pogosto odvrča od idej za investicije. Po raziskavi "Doing Business 2011" se Slovenija po številu postopkov, potrebnih za pridobitev gradbenega dovoljenja, uvršča celo pod povprečje držav OECD, vendar po kriteriju potrebnega časa za izvedbo navedenih postopkov zaseda šele 105. mesto od 183 držav.

Tabela 8: Najslabše uvrstitve Slovenije glede na Doing business 2011

Rang	Področja	Sprememba
116	Pridobivanje sredstev za poslovanje	-7
97	Registracija nepremičnin	12
80	Plačevanje davkov	1
63	Pridobivanje gradbenih dovoljenj	0
60	Sodna uveljavitev pogodb	0

Opomba: Skupno 183 držav.

Posodobitev delovanja javnega sektorja in izvajalcev javnih storitev

Vse večja kompleksnost okolja javnega sektorja zahteva nove načine organizacije, večjo prilagodljivost in racionalnost delovanja. Z uvajanjem nove paradigme upravljanja javnega sektorja (NUJS) v Sloveniji želimo doseči dolgoročne finančne učinke, prihranke pri javnih izdatkih, dvig kakovosti javnih storitev in preglednost upravljanja. Glavni cilji NUJS so: uvajanje poslovnih načel, informatizacija poslovanja z dokumentarnim gradivom, evidenc in postopkov, prenos pooblastil in pristojnosti na nižje ravni, večjo prilagodljivost, upravljanje, usmerjeno k doseganju ciljev in pričakovanih rezultatov, preusmeritev k vložkom in postopkom, rezultatom in vplivom, finančni načrti, usmerjeni v cilje in rezultate, ter poročanje proračunskih uporabnikov o svojih dosežkih.

Hkrati bo treba sistemsko spodbujati in podpirati razvoj ustreznega okolja za delovanje znotraj državne uprave in širše znotraj javnega sektorja, ki omogoča varstvo in upravljanje pravic intelektualne lastnine v zasebnem sektorju, spremembe v procesih v podjetjih; hitrejšo rast inovativnih podjetij naj bi podpirali z razvojem trga tveganega kapitala, podporo združevanju in pospeševanju mednarodnih vrednostnih verig, osredotočeno podporo vodilnim družbam na nišnih trgih, inovativnim javnim naročanjem in prilagoditvijo regulacijskega okvira. V skladu z akcijskim načrtom izvajanja **Akta za mala podjetja** so med drugim potekale naslednje aktivnosti:

- opravljen je pregled izobraževalnih programov srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja; izvajati se je začel triletni program spodbujanja ustvarjalnosti, inovativnosti in podjetnosti mladih in druge promocijske aktivnosti.
- Preko vstopnih točk VEM se zagotavljajo brezplačne storitve na lokalni ravni. Preko zbornic se zagotavlja sofinanciranje ukrepov poklicnega in strokovnega izobraževanja.
- Nadaljeval se je ugoden trend skrajšanja časa, ki ga porabijo sodišča za reševanje zadev (s 14,1 meseca v letu 1998 na 6,1 meseca v letu 2009), predvsem zaradi informatizacije vpisnikov na novo vzpostavljenega podatkovnega skladišča in uporabe tipskih pisanj v enostavnih sodnih postopkih.
- Izvajale so se aktivnosti v smeri priprave predpisov v skladu z načelom »najprej pomisli na male«, uveden je sistem informacijske podpore postopkov priprave predpisov.
- Sprejet je Akcijski načrt za uvedbo enotne kontaktne točke (EKT1 – informacijski portal in EKT2 – izvedbeni portal), kot podpora postopkom pridobitve dovoljenja za opravljanje reguliranih dejavnosti. Za realizacijo projekta so se že začeli izvajati postopki za natančno analizo postopkov po posameznih skupinah storitvenih dejavnosti.
- Pomoči podjetjem pri uveljavitvi načela vzajemnega priznavanja (Slovenski inštitut za standardizacijo - SIST) ter spodbujanje nacionalnih organov za standardizacijo.
- V pripravi je uredba o zelenem javnem naročanju s področja devete prednostne aktivnosti o učinkovitem izkoriščanju priložnosti novih »zelenih« tehnologij.

Program za odpravo administrativnih ovir. V skladu z drugo fazo programa za odpravo administrativnih ovir in zmanjšanje administrativnih bremen za 25 % so bile s pomočjo zunanje strokovne javnosti opravljene meritve administrativnih bremen, ki so prikazane v spodnji tabeli 9.

Tabela 9: Ocenjena administrativna bremena in potencialni prihranki v višini 25 % po posameznih področjih

PODROČJE	OCENA ADMINISTRATIVNIH BREMEN v mio EUR	POTENCIALNI PRIHRANKI OB ZNIŽANJU ADMINISTRATIVNIH BREMEN GLEDE NA ZAVEZO VLADE RS ZA 25 % DO LETA 2012 v mio EUR
DELOVNO PRAVNO PODROČJE	463,35	115,83
GOSPODARSKO PODROČJE	344,00	86,25
PODROČJE FINANC	205,14	51,29
PODROČJE OKOLJA	164,75	41,19
PODROČJE KMETIJSTVA	115,69	28,92
PODROČJE ŠOLSTVA	59,49	14,87
PODROČJE ZDRAVJA	52,07	13,02
PODROČJE KOHEZIJE	29,97	7,49
PODROČJE PRAVOSODJA	23,95	5,99
PODROČJE SOCIALE	11,6	2,9
PODROČJE VIŠKEGA ŠOLSTVA	8,1	2,0
PODROČJE PROMETA IN OBRAMBE	5,8	1,5
STATISTIKA	4,3	1,0
PODROČJE KULTURE	3,3	0,8
SKUPAJ	1.492,6	373,1

Število pregledanih zakonov in podzakonskih predpisov	3.480
Število administrativno obremenjujočih podzakonskih predpisov	1.415
Število obveznosti / Število administrativnih aktivnosti	5.051 / 18.112
Ocena bremen (v mio EUR)	1.492,66
Potencialni prihranki ob znižanju administrativnih bremen za 25 % (v mio EUR)	373,16
Potencialni prihranki ob izvedenih predlaganih ukrepih (v mio EUR)	334,41
Ocena prihrankov glede na podane predloge ukrepov (v %)	22,40

Vir: Poročilo Ministrstva za javno upravo, februar 2011

Na prioritetenih področjih, ki se nanašajo na postopke zmanjševanja ovir za zaposlovanje in odpuščanje, deregulacijo poklicev, pridobivanje soglasij za umeščanje v prostor, vpis lastništva nepremičnine v zemljiško knjigo, uvedbo davčnih blagajn, poenostavitve plačevanja davkov, učinkovitejše delovanje sodišč v gospodarskih zadevah in zagotovitvi ustrežnejšega podpornega okolja za plačevanje davkov, je vse ukrepe za realizacijo cilja potrebno izvesti do konca leta 2011.

Kjer je to mogoče, je potrebno uvesti pridobivanje podatkov iz že obstoječih evidenc po uradni dolžnosti, vzpostaviti sistem pravnih režimov in investitorjem omogočiti vpogled preko informacijskega sistema na enem mestu, s ciljem zmanjšanja števila postopkov in skrajšanja časa trajanja pridobivanja gradbenih dovoljenj v povprečju na manj kot 100 dni.

Institucionalne spremembe s področja javnih storitev in javne uprave

Z institucionalnimi spremembami na področju javnih storitev in javne uprave, ki so bile realizirane že v letu 2010 na podlagi Izhodne strategije, bomo nadaljevali v letu 2011 in 2012 z naslednjimi ukrepi:

- Predvidena je tudi sprememba **zakona o gospodarskih javnih službah**, s katero bi omogočili večjo učinkovitost izvajanja obveznih nalog lokalnih javnih služb (zmanjšanje števila javnih podjetij, povečanje kakovosti javne službe), lažji institucionaliziran in bolj kakovosten nadzor nad izvajanjem dela teh služb. Posledično bomo na ta način dosegli tudi boljše okoljske rezultate in lažje dosegali zakonske obveze na tem področju.

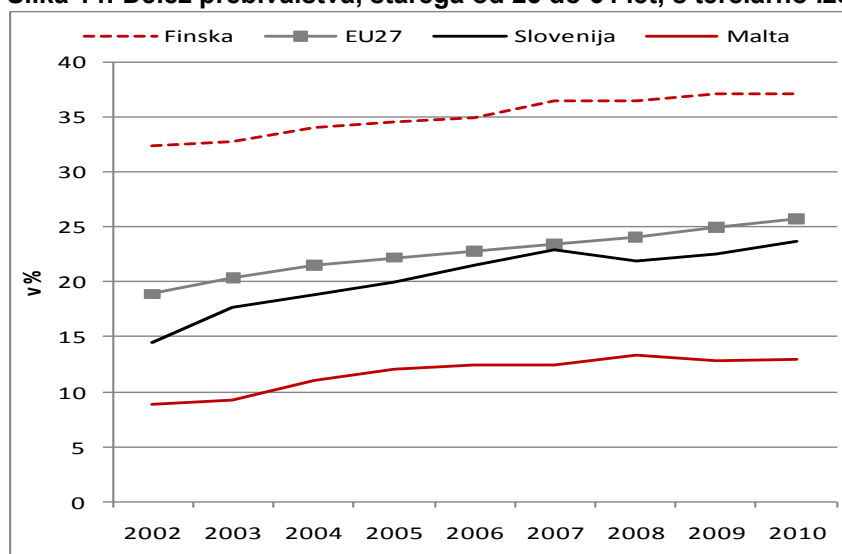
- Vlada je potrdila nov zakon o **izvajanju dejavnosti splošnega pomena na področju negospodarskega sektorja**. Analiza stanja je pokazala, da sistemski okvir, ki ga je izvajalcem javnih storitev v letu 1991 določil zakon o zavodih, za predvidene aktualne reforme zdravstvenih, socialnih, izobraževalnih, kulturnih, raziskovalnih in drugih negospodarskih sistemov, ni več ustrezen. Namen in cilj izvajanja dejavnosti splošnega pomena mora biti zagotavljanje primernih in kakovostnih javnih dobrin vsem pod enakimi pogoji. V okviru sistemskih rešitev bodo urejene statusne oblike, in sicer javni zavod kot oseba javnega prava in zasebni zavod kot oblika zasebnega prava. Javni zavod je oseba javnega prava, ki izvaja dejavnost splošnega pomena, kot svojo temeljno dejavnost, nepridobitno. Zakon ureja ustanovitev javnega in zasebnega zavoda in opredeljuje ustanoviteljske pravice, pri čemer imajo ustanovitelji lahko različne pristojnosti glede na to, ali izvršujejo neposredni nadzor sami, ali je nadzor prepuščen nadzornim svetom. Prav tako zakon ureja podeljevanje koncesij, in sicer določa, da se koncesija lahko podeli, kadar javna mreža ne more zagotoviti izvajanja javne službe v takšnem obsegu, ali na takšen način, da bi le ta bila dostopna vsem njenim uporabnikom.
- **Prilagoditve na področju upravljanja javnih institucij in javne uprave**. Racionalizacija organizacijske strukture uprave bo izvedena v smeri zmanjševanja števila organizacijskih enot na vseh ravneh, združevanja področij in pristojnosti, oblikovanja skupnih služb za izvajanje spremljajočih nalog, določitev standardov in normativov za število zaposlenih ob upoštevanju vrste, vsebine in posebnosti posameznih nalog in dejavnosti, spremljanja in prilagajanja števila zaposlenih z uporabo različnih oblik zaposlovanja v skladu s predpisi s področja delovnih razmerij v javnem in v zasebnem sektorju. Sprejeti bosta noveli zakona o državni upravi in zakona o vladi.
- **Modernizacija plačnega in uslužbenskega sistema**. Cilj modernizacije je priprava sprememb predpisov, ki bodo omogočili diferenciacijo položaja, pravic in obveznosti v ožjem delu uprave glede na celotni javni sektor. Pri tem bodo spremembe na področju uslužbenskega sistema usmerjene v ureditev statusa uradnikov, povečanje preglednosti postopkov varstva pravic javnih uslužbencev, zaposlitve in odpovedi pogodbe o zaposlitvi, spremembo kariernega sistema javnih uslužbencev. Spremembe na področju plačnega sistema pa bodo usmerjene v določitev mehanizmov za obvladovanje rasti stroškov dela v javnem sektorju, določitev motivacijskih mehanizmov za gospodarno in učinkovito porabo javno-finančnih sredstev v posamezni enoti javnega sektorja in za najbolj uspešne posameznike. Sprejeti bosta noveli zakona o javnih uslužbencih in zakona o sistemu plač v javnem sektorju.
- Sprejet je bil **zakon o zemljiški knjigi**, ki bo zagotovil celovito informatizacijo vseh postopkov v zvezi s poslovanjem zemljiške knjige. Po predlagani ureditvi in informatizaciji zemljiške knjige bo omogočen tudi brezplačen elektronski vpogled v glavno zemljiško knjigo (sedaj so vpogledi plačljivi), prav tako pa se večja tudi dostopnost zbirke listin na račun njene informatizacije, saj bo slednja dostopna pri vsakem okrajnem sodišču in notarju in ne več le na sodišču, kjer je nepremičnina vpisana v zemljiško knjigo.

II. 2.2. Politika visokega šolstva, znanosti, tehnologije in informacijske družbe (analiza, prenova, ključni ukrepi)

A. Področje visokega šolstva

Delež terciarno izobraženih raste, vendar je zaradi nizke učinkovitosti študija dohitevanje razvitejših držav še prepočasno. Delež prebivalstva s terciarno izobrazbo se je v obdobju 2002–2010 precej povečal, kar je posledica znatnega povečanja vključenosti v terciarno izobraževanje in povečanja števila diplomantov. Kljub visokemu deležu študentov, starih od 20 do 24 let, vključenih v terciarno izobraževanje, ki močno presega povprečje EU-27 (2007: Slovenija: 46, 1; EU-27: 28,4), pa se ob nizki učinkovitosti študija delež prebivalstva s terciarno izobrazbo ne povečuje bistveno hitreje kot v EU. Vključenost mladih v terciarno izobraževanje je visoka tudi zaradi ugodnosti, ki jih prinaša status študenta, kar tudi vpliva na nizko učinkovitost študija, saj beležimo visok osip (35 %) in dolgo povprečno trajanje študija (6,3 leta). Število diplomantov na področju naravoslovja, tehnologije in drugih ved, pomembnih za inovacije, je še vedno prenizko.

Slika 14: Delež prebivalstva, starega od 25 do 64 let, s terciarno izobrazbo, v %

Vir: Eurostat, ADS (Anketa o delovni sili). Opomba: države, izbrane glede na leto 2010: najboljša in najslabša, povprečje EU, Slovenija

Obstoječi ukrepi na področju visokega šolstva so usmerjeni v financiranje dodiplomskega študija in študija na drugi stopnji, sofinanciranje razvojnih nalog visokega šolstva, gradnje visokošolskih zavodov in študentskih domov, opreme, povezane z izvajanjem pedagoške dejavnosti, bivanja v študentskih domovih in pri zasebnikih. Največ sredstev se namenja financiranju rednega študija javnih in koncesioniranih študijskih programov.

Posodobitev visokega šolstva

Na področju **visokega šolstva** izpostavljamo obstoječe programske ukrepe (priloga 2), predvsem pa **nov nacionalni program visokega šolstva za obdobje 2011–2020**, ki smiselno vključuje celotno terciarno izobraževanje in se poleg visokošolskih institucij navezuje tudi na višje strokovne šole. Program vključuje tudi povezovanje z znanostjo ter znanstveno in kulturno politiko in gospodarstvom in bo prispeval h kakovosti in učinkovitosti visokega šolstva ter odličnosti na raziskovalnem področju.

Predvideva, da se bosta v novih razmerah povečali avtonomija in odgovornost visokošolskih institucij pri zagotavljanju kakovostnega visokošolskega izobraževanja. Namen je skrajšati trajanje študija, vzpostaviti pravičnejši sistem, povečati internacionalizacijo visokošolskega izobraževanja, raznovrstnost in profiliranje visokošolskih institucij, okrepiti (javno) vlaganje v visoko šolstvo ter izboljšati učinkovitost porabe sredstev.

Konkurenčnost gospodarstva je močno povezana tudi s kakovostjo visoko izobražene in usposobljene delovne sile. Zato je eden od osnovnih ciljev nacionalnega programa vzpostavljanje strukturnega partnerstva visokošolskih zavodov z gospodarstvom in drugimi inovacijskimi potenciali. Visoka zaposljivost izobraženih kadrov, mednarodna mobilnost ter pravičen dostop do visokega šolstva in neovirano dokončanje študija so zato med ključnimi cilji, ki bodo neposredno krepili konkurenčno sposobnost slovenskega gospodarstva. Zato bo potrebno okrepiti sodelovanje visokošolskih institucij s potencialnimi uporabniki njihovega znanja, predvsem z gospodarstvom, pri oblikovanju in izvajanju takšnih študijskih programov, ki bodo nudili visoko izobraženim kadrom kompetence, potrebne za hiter in učinkovit odziv na potrebe trga dela.

Glede financiranja študija program predvideva, da je na prvi stopnji študij financiran s strani države, vendar ne dlje kot eno leto več od časa trajanja študijskega programa. Predlog nacionalnega programa tudi predvideva, da bo država sicer financirala študij na drugi stopnji in v določenem obsegu tudi tretjo stopnjo študija, vendar bo moral študent, ki ne bo pravočasno dokončal magistrskega ali doktorskega študija, sredstva vrniti. Ta ukrep naj bi skrajšal čas, potreben za dokončanje študija in povečal delež diplomantov.

Nacionalni program predvideva tudi spremembe financiranja visokošolskih zavodov tako, da uvaja razvojni steber financiranja in kazalnike uspešnosti.

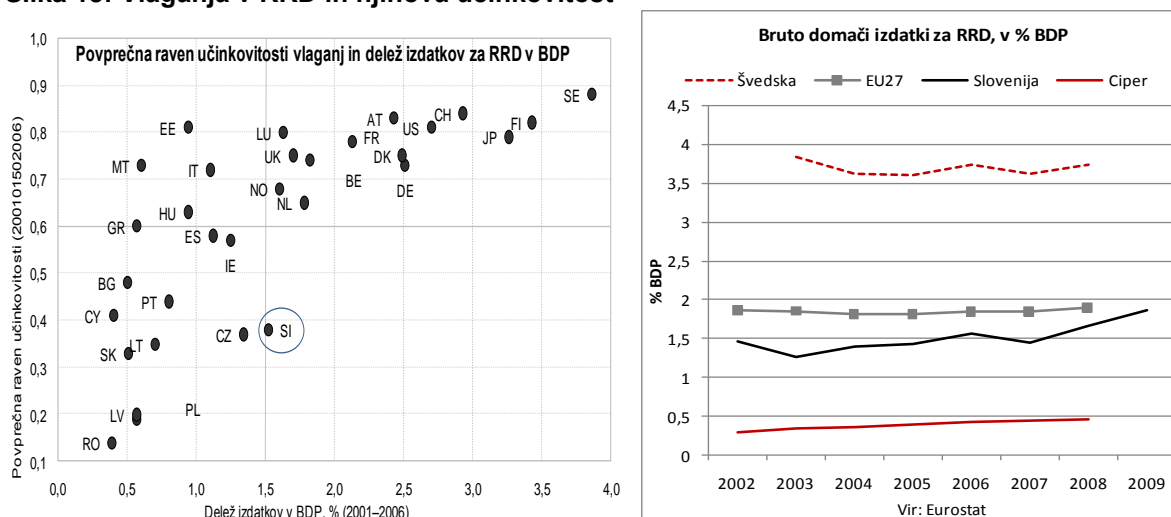
Institucionalne spremembe na področju visokega šolstva

V letu 2011 bo Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo v podporo uresničevanju nacionalnega programa sprejelo nov zakonski okvir za razvoj visokega šolstva v Sloveniji (načrtovan je sprejem novega **zakona o visokem šolstvu**), poleg tega izgradnja pregledne podatkovne zbirke z evidencami o študentih, diplomantih, izvajalcih dejavnosti v visokem šolstvu in razvidom visokošolskih zavodov.

B. Raziskovalna dejavnost

Po večletni stagnaciji rasti deleža izdatkov za raziskovalno-razvojno dejavnost (RRD) v BDP, ko je v obdobju 2002-2007 nihal med 1,3 % in 1,6 % BDP, se je v zadnjih dveh letih (2008 in 2009) vrednost kazalnika precej okrepila in v letu 2009 dosegla 1,9 % BDP oziroma raven povprečja EU iz leta 2008¹². K povečanju deleža je delno prispeval upad BDP, delno pa nominalna rast izdatkov. Potem ko je bil v letih do leta 2008 glavni dejavnik rasti izdatkov za RRD večinoma poslovni sektor¹³, so se v letu 2009 v okviru protikriznih ukrepov izraziteje povečala predvsem proračunska sredstva za RRD. Poleg višine vlaganj v RRD je pomembna tudi njihova učinkovitost, kjer je Slovenija v preteklosti dosegala podpovprečne rezultate (Poročilo o razvoju, 2010), zlasti zaradi nezadostnega prenosa znanja iz razvojno raziskovalne sfere v podjetja ter nezadostne usklajenosti ukrepov za povečanje inovacijske sposobnosti.

Slika 15: Vlaganja v RRD in njihova učinkovitost

Vir: Eurostat, Measuring the efficiency of public spending on R&D, (EC) 2009. Opomba: levo: države, izbrane glede na leto 2008: najboljša in najslabša, povprečje EU, Slovenija

Ukrepi na področju raziskovalne dejavnosti

V letu 2011 se začne izvajanje programa razvoja kompetenčnih centrov, ki povezujejo inovativna podjetja in raziskovalne institucije na prednostnih tehnoloških področjih. V letu 2011 je začelo delovati sedem izbranih kompetenčnih centrov, ki bodo izvajali skupne strateške projekte za povečanje konkurenčnosti gospodarstva na izbranih področjih.

Načrtovani so dodatni ukrepi za spodbujanje aplikacije in tržno promocijo najnovejših tehnologij in rešitev na temelju lastnega znanja preko sistema javnih naročil. Z uveljavljanjem sistema prek konkurenčnih in inovativnih javnih naročil bomo podpirali uvajanje novih rešitev, zlasti na področjih, ki

¹² V letu 2009 je povprečje za EU-27 znašalo 2,01 %

¹³ V letu 2008 so se izdatki poslovnega sektorja deloma povečali tudi zaradi povečanja števila poročevalskih enot iz tega sektorja.

prispevajo k reševanju družbenih izzivov in trajnostnemu razvoju. Del sredstev evropske kohezijske politike bo usmerjen v podporo demonstracijskim projektom na področju trajnostne gradnje in učinkovite rabe energije.

Prenova področja raziskovalne dejavnosti

Sočasno s Strategijo visokošolskega izobraževanja je bila pripravljena tudi nova **Raziskovalna in inovacijska strategija Slovenije 2011-2020** (sprejeta marca 2011), pri čemer so bili upoštevani nacionalni strateški dokumenti in tudi Strategija EU2020. Glede na to, da je delež izdatkov za raziskave in razvoj v Sloveniji še vedno pod povprečjem EU-27, je v strategiji sprejeto povečanje javnega vlaganja v R&R do višine 1,2 % BDP do leta 2020. Cilj bo dosežen z večanjem deleža sredstev za RRD v strukturnih skladih, ob sinergični uporabi nacionalnih, strukturnih in drugih evropskih sredstev. Ob višanju javnih sredstev za RRD strategija stremi tudi k spremembi porabe tako, da bo povečan obseg sredstev v sodelovanju z gospodarstvom, s ciljem doseči razmerje financiranja 60:40 v prid slednjim.

- Nova strategija kot poglobljeno novost predvideva večjo avtonomnost znanstveno-raziskovalnih institucij. Financiranje bo temeljilo na rezultatih in učinkih v znanosti in gospodarstvu. Z možnostjo izvzema raziskovalcev iz plačnega sistema javnih uslužbencev bo omogočena ustrežnejša kadrovska politika in pritegnitev vrhunskih domačih in tujih kadrov.
- Strategija nadalje predvideva tudi povezovanje ali združevanje univerz in manjših javnih raziskovalnih inštitutov z namenom večje specializacije in osredotočenosti glede na funkcijo v sistemu.
- Za izboljšanje pretoka znanja strategija predvideva ureditev pravic intelektualne lastnine med deležniki pri komercializaciji raziskovalnih rezultatov, krepitev pisarn za prenos znanja in vrednotenje njihove učinkovitosti in uspešnosti, podporo patentiranju na javnih raziskovalnih organizacijah in spodbujanje podjetnosti mladih doktorjev znanosti.
- V strategiji je tudi predvideno, da se obstoječi ukrepi razvoja raziskovalne infrastrukture nadgradijo v smeri večje izkoriščenosti zmogljivosti, bistvene posodobitve domače raziskovalne infrastrukture, kot tudi mednarodno povezovanje pri dostopu do velikih raziskovalnih infrastruktur (npr. projekt FAIR, CERN itd.).
- Že obstoječim ukrepom za povečanje človeških virov v raziskovalno razvojni dejavnosti tako v državnem in visokošolskem, še zlasti pa v poslovnem sektorju, se v okviru strategije nadgrajujejo in pridružujejo ukrepi za še intenzivnejše spodbujanje medsektorske (npr. spodbujanje prehoda raziskovalcev in razvojnikov iz JRO v podjetja) in meddržavne mobilnosti raziskovalcev. V letu 2011 so predvideni dodatni ukrepi za krepitev razvojnih skupin v podjetjih. Različne instrumente za krepitev razvojno raziskovalnih kapacitet v podjetjih bomo nadgradili in povezali, kar bo podpiralo tako zaposlovanje, kot tudi dodatno usposabljanje razvojno raziskovalnih skupin in se s tem zmanjševalo stroške podjetij za zaposlovanje visoko kvalificiranega kadra.

C. Informacijska družba

Slovenija po številu optičnih priključkov na prebivalca sicer kotira izjemno visoko, hkrati pa je aktivnih priključkov, ki so v uporabi, le 30 %. V nadaljnjih prizadevanjih razvoja širokopasovnih omrežij bomo prednostno spodbujali izrabo obstoječe infrastrukture, pri izgradnji nove pa zasledovali cilj znižanja stroškov po posameznem priključku. Le na ta način bomo ob razpoložljivih integralnih sredstvih in sredstvih evropskih strukturnih skladov lahko prenovili nacionalne cilje širokopasovnih komunikacij v skladu z Digitalno agendo za Evropo.

Prenova področja informacijske družbe

Na področju informacijske družbe je v pripravi nov **strateški razvojni dokument 2011–2015**, ki določa šest prednostnih področij: informacijska družba v podporo trajnostnemu razvoju, krepitev raziskovalnega, inovacijskega in poslovnega potenciala, omrežja nove generacije za povezano družbo, vključenost vseh v ustvarjalno družbo, uporabniku prijazne storitve ter varnost, zasebnost in zaupanje. Reformne ukrepe s področja informacijske družbe bomo osredotočili na področja, na katerih so možni čim večja družbena vključenost, gospodarska rast in razvojni prispevek. Uveljavljeni pa bodo tudi učinkovitejši mehanizmi spremljanja in medresorske koordinacije razvoja informacijske družbe. V skladu z akcijskim načrtom e-poslovanja javne uprave bomo dosegli najmanj 25 % uporabo

centralnih/horizontalnih storitev in funkcij v sektorskih projektih in povečali uporabo storitev e-uprave s strani državljanov za 20 % ter poslovnih subjektov za 10 %.

Obstoječi ukrepi sofinanciranja projektov raziskav, razvoja in inovacij na področju e-vsebin in e-storitev se bodo nadaljevali tudi v prihodnje.

Prednostno bomo finančno podprli raziskovalno razvojne projekte s področja trajnostnega razvoja, obnovljivih virov energije, varovanja okolja, zelene IKT, upravljanja s prometom, pametna mesta, aktivna energetska omrežja ... Primerno pozornost bomo namenili tudi usposabljanju prebivalstva za življenje in delo v informacijski družbi. Ker večinski del populacije še vedno ni izvorno digitalno pismen, bomo ustrezno pozornost nameniti uporabniški izkušnji pri e-storitvah in usposabljanju za njihovo uporabo, kar bo doseženo z ukrepi za večjo vključenost v informacijsko družbo.

Področje trajnostne rabe energije in lokalne oskrbe predstavlja vzorčni primer in prioriteto področje povezovanja gospodarstva z raziskavami in razvojem za pripravo novih izdelkov, proizvodnih procesov, storitev in rešitev na področju energetike, ki bodo primerni za prenos v gospodarstvo.

II. 2.3. Politika izobraževanja (analiza, prenova, ključni ukrepi)

Po mednarodnih primerjavah slovenski osnovnošolski in srednješolski sistem delujeta dobro, pri čemer ima Slovenija enega od najvišjih deležev prebivalstva med 20. in 64. letom, ki je dokončal vsaj srednjo šolo, in enega najnižjih deležev zgodnjega opuščanja šolanja. Vendar pa mora ob hitro spreminjajočih se tehnologijah in pritiskih mednarodne konkurence zdaj sistem zagotavljati, da so tisti, ki na novo vstopajo na trg dela, opremljeni z naprednejšimi in s splošnejšimi strokovnimi znanji, kakor tudi s tehničnimi in poklicnimi spretnostmi, prilagojenimi potrebam trga dela.

Ukrepi s področja izobraževanja

Ukrepi so namenjeni izobraževanju na vseh ravneh, predšolska vzgoja, osnovno šolstvo, srednje in poklicno šolstvo ter izobraževanje odraslih. Del sredstev je namenjen sofinanciranju investicij v osnovnem, srednjem in višjem šolstvu, računalniškem opremljanju in informatizaciji na področju izobraževanja. Prav tako se iz tega naslova namenja sredstva za financiranje tekmovanj učencev in dijakov in investicije v dijaške domove. S področja izobraževanja odraslih se izvajajo ukrepi za spodbujanje izobraževanja odraslih, računalniškega opismenjevanja, učenja tujih jezikov ter dejavnosti, namenjene zmanjševanju izobrazbenega primanjkljaja, in svetovanja. Pomembni projekti, ki se izvajajo s tega področja, so namenjeni izobraževanju učiteljev in izobraževalcev, saj je visoka stopnja kompetentnosti izobraževalcev pogoj za kvaliteten izobraževalni sistem.

Spremenjena struktura višješolskega izobraževanja odseva zmanjšano zanimanje za poklicne srednješolske programe, kar povzroča pomanjkanje strokovnih znanj na trgu dela. Predvsem znaten upad števila dijakov, vpisanih v poklicne programe, povzroča vrzeli v posameznih poklicih. Zato Ministrstvo za šolstvo in šport načrtuje povečanje števila študijskih programov in poklicnih standardov, za katere lahko študentje pridobijo strokovna znanja in poklicne kvalifikacije v programih višješolskega izobraževanja. S tem ukrepom načrtujemo ohranitev deleža tistih, ki se vpišejo v višješolski program, na 15 % vseh, ki se vpišejo v terciarno izobraževanje.

Zaradi potrebe po uskladitvi potreb na trgu dela in strokovnih znanj je Slovenija usmerila pozornost uvajanju karierne poklicne orientacije v celoten sistem izobraževanja. Za spodbujanje poklicnega svetovanja je bila vzpostavljena medresorska delovna skupina za svetovanje o vseživljenjskem učenju, za informiranje o prihodnjih poklicnih in izobraževalnih poteh je bilo uvedeno sistematično izobraževanje svetovalcev in učiteljev v šolah.

Institucionalne spremembe

Marca 2011 je bila sprejeta sprememba **zakona o štipendiranju** iz leta 2006, katere namen je uvesti takšno **štipendijsko politiko**, ki bo zagotavljala enakopravne možnosti srednješolcem in drugim študentom v vseh socialnih kategorijah in spodbujala nadarjene študente. Na ta način bi se razvijale tudi različne oblike interakcije med štipendisti in delodajalci prek sistema kadrovskega štipendij. Poleg tega bodo spremembe namenjene zagotavljanju tesnejše vzajemnosti med štipendijskim sistemom in

trgom dela, boljšemu vključevanju drugih ustanov v sistem in zagotavljanju večjega vključevanja mladih. S tem ukrepom bo vzpostavljena bolj poglobljena vez med zasebnim sektorjem in šolskim sistemom, s tem pa boljše ujemanje ponudbe in povpraševanja na trgu dela.

II. 3. VKLJUČUJOČA RAST

Glavni cilji vključujoče rasti:

Nacionalna cilja do leta 2020:

- delovno aktivnih bo 75 % prebivalcev v starosti od 20 do 64 let;
- število revnih bomo zmanjšali za 40.000 (glede na izhodiščno leto 2008, ko je bilo to število 360.000).

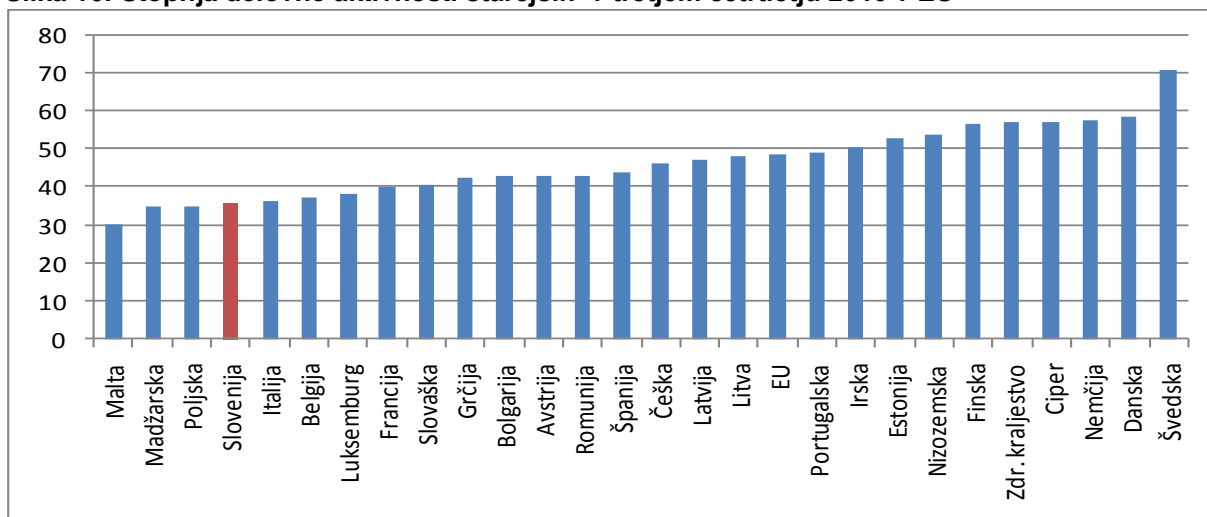
Trenutno stanje: v letu 2009 je bilo 71,9 % delovno aktivnih in 339.000 je bilo število revnih prebivalcev.

Za ustvarjanje pogojev za večjo **zaposljivost, aktivnost in usposobljenost posameznikov** bodo sprejeti ukrepi na področju usposabljanja in izobraževanja ciljnih skupin, povezani z vseživljenjsko karierno orientacijo in drugimi oblikami pridobivanja znanja in kompetenc, ohranjanjem in ustvarjanjem novih delovnih mest (predvsem t.i. "zelenih delovnih mest", "belih delovnih mest", socialnega podjetništva in preoblikovanja javnih del, z aktiviranjem gospodarskih in socialnih potencialov podeželja), izvajanjem inovativnih projektov vključevanja ranljivih skupin na trg dela, predvsem v povezavi z ukrepi aktivacije. S tem je neposredno povezana socialna politika, pri čemer se poudarjata socialna aktivacija in vključenost. Ukrepi politike bodo usmerjeni v aktivacijske programe in storitve za povečanje socialne vključenosti in enakih možnosti ter njihov razvoj. Programske ukrepe bodo spremljale strukturne in institucionalne spremembe.

II. 3.1. Politika trga dela (analiza, prenova, ključni ukrepi)

Gospodarska kriza je podobno kot v primerljivih državah vplivala na povečanje stopnje brezposelnosti in zmanjšanje stopnje delovne aktivnosti. V obdobju gospodarske krize se je močno povečala predvsem stopnja brezposelnosti mladih, med registrirano brezposelnimi pa se je močno povečal delež starejših brezposelnih. Med problemi, s katerimi smo se soočali že pred krizo, pa velja izpostaviti predvsem nizko stopnjo delovno aktivnih starejših in močan dualizem na trgu dela, ki prizadene predvsem mlade.

Slika 16: Stopnja delovne aktivnosti starejših v tretjem četrtletju 2010 v EU

Vir: Eurostat

Stopnja brezposelnosti starostne skupine od 15 do 24 let je v tretjem četrtletju 2010 znašala 13 %, kar je za 3,9 o. t. več kot v enakem obdobju 2008, stopnja brezposelnosti za starostno skupino od 25 do 29 let pa se je v tem obdobju povečala za 7,2 o. t. Stopnja delovne aktivnosti se je v zadnjih dveh letih močno zmanjšala v starostni skupini od 25 do 29 let (v tretjem četrtletju 2010 je bila za 8.8 o. t. nižja kot v enakem obdobju 2008). Delež začasnih zaposlitev med delovno aktivnimi v starostni skupini od 15 do 24 let je v drugem četrtletju 2010 znašal 67,5 % (za 2 o. t. več kot v drugem četrtletju 2008), kar predstavlja največji delež teh zaposlitev med mladimi v EU. Izpostavljenost mladih začasnim in delnim

zaposlitvam je velika in zmanjšuje možnosti ekonomske in socialne osamosvojitve mladih. Visoka razširjenost začasnih zaposlitev med mladimi je v določeni meri posledica občasnega dela mladih preko študentskih servisov, ki so ob sedanjih ureditvi privlačni za delodajalce z vidika možnosti hitrega prilagajanja števila delovnih ur in oseb ter z vidika manjše davčne obremenitve dela v primerjavi z redno zaposlitvijo. Na starostno segmentacijo trga dela in segmentacijo glede na obliko zaposlitve (določen/nedoločen čas) vpliva tudi delovno pravna zakonodaja, ki jo lahko med državami primerjamo s pomočjo indeksa varovanja zaposlitve, ki ga je oblikovala OECD.

Analiza začasnih zaposlitev kaže, da se je močno povečalo število mladih oseb, ki so bili začasno zaposleni zaradi izobraževanja in šolanja (ocenjujemo, da je to študentsko delo). Obseg takšnega dela mladih se je v obdobju 2002-2009 več kot podvojil in močno povečuje delež začasnih zaposlitev med mladimi, ki je v letu 2009 znašal 66,5 %. Če študentsko delo izločimo iz obsega začasnih zaposlitev te starostne skupine, je delež mladih zaposlenih z začasnimi zaposlitvami bistveno manjši in bi v letu 2009 znašal okoli 42 % (povprečje EU: 40,2 %). Anketa o delovni sili kaže, da obstaja v zadnjih letih okoli 13.000 mladih (15-24 let) z zaposlitvijo za določen čas, ki niso mogli najti stalne zaposlitve, in okoli 13.000 brezposelnih v tej starostni skupini in zato predstavljajo eno izmed ciljnih skupin za ukrepanje.

Tabela 10: Število aktivnih v starostni skupini 15 – 24 let v tisočih

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Delovno aktivne osebe	88	83	94	91	91	96	98	87
Zaposlene osebe	80	77	83	79	81	86	88	76
Začasno zaposleni	44	42	54	50	52	58	61	50
Delo preko študentskega servisa	15	17	25	24	27	32	36	32
Brezposelne osebe	18	17	18	17	15	11	12	14

Vir: SURS, Anketa o delovni sili. Opomba: delovno aktivne osebe so zaposlene v delovnem razmerju in drugih oblikah dela, samozaposlene osebe in pomagajoči družinski člani

A. Ukrepi aktivne politike zaposlovanja

Politika trga dela je usmerjena v doseganje cilja zvišanja stopnje zaposlenosti in produktivnosti in v spodbude za večje socialno vključevanje oziroma širši socialni razvoj, namenjen vsem tistim, ki jim grozi, ali so že izključeni iz konkurenčnega trga dela. Ciljne skupine so tiste, za katere je verjetneje, da bodo postale dolgotrajno brezposelne, ali celo popolnoma ekonomsko neaktivne, ko se bodo prijavile na zavodu za zaposlovanje, kot so starejše, neizobražene, nizko kvalificirane, mlade ali drugače ranljive skupine.

Cilj teh ukrepov je omogočiti navedenim skupinam trajnosten dostop do trga dela. Programi bodo omogočali povezave med naštetimi programi in tudi z ukrepi za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti, vseživljenjskega učenja in aktivnega staranja.

Programi aktivne politike zaposlovanja bodo zajemali:

- pomoč pri aktivnem iskanju zaposlitve, svetovanje, motiviranje, poklicno in vseživljenjsko karierno orientacijo in nadaljnjo modernizacijo zavoda za zaposlovanje za zgodnje odkrivanje zaposlitvenih ovir.
- Izvajanje različnih programov usposabljanja za brezposelne in zaposlene, spodbujanje kompetenčnih centrov, delovnih preizkusov, kadrovskih štipendij in okrepitev vloge Sklada za razvoj kadrov in štipendije.
- Sredstva, namenjena dostopu do usposabljanja in izobraževanja, predvsem v obliki neformalnega pridobivanja znanja, se bodo povečala. Njihov cilj je večje vključevanje starejših in manj usposobljenih posameznikov v vseživljenjsko učenje in nacionalne kvalifikacije.
- Ukrepe zaposlitvenih spodbud za različne ciljne skupine in izvajanje ter nadgradnjo programa samozaposlovanja (usposabljanje, subvencija za samozaposlitev in svetovanje za širitev).
- Povečalo se bo število razvojnih projektov in shem za socialno vključenost (socialno podjetništvo, inovativni projekti, posodobljeni programi javnih del, zagotavljanje storitev socialnega varstva).

- Ukrepe za zaposlitev invalidov, zaposlitveno rehabilitacijo, spodbude za zaposlitev invalidov v invalidskih podjetjih in zaposlitvenih centrih in dejavnosti, ki jih izvaja Sklad za spodbujanje zaposlovanja invalidov.

Posebna pozornost pri izvajanju aktivne politike zaposlovanja bo spodbujanje in povečevanje delovne aktivnosti starejših. Programi aktivne politike zaposlovanja bodo tako dopolnjevali strukturne spremembe na področju upokojevanja in delovanja trga dela. V ta namen se bo povečal obseg izvajanja javnih del (posodobljena javna dela) in socialnega podjetništva. Glede na stanje na trgu dela, kjer se povečuje število starejših brezposelnih, je potrebno:

- spodbuditi razvoj na področju storitev dolgotrajne oskrbe (v okviru javnih del je bilo v letu 2010 za pomoč in varstvo starejših vključenih le 178 oseb) in
- večjo vključenost starejših v te vrste javnih del.

Ukrep bo vseboval tudi spodbude za prilagajanje delovnih mest (povezava med tehnološkim razvojem, staranjem in produktivnostjo).

Tabela 11: Vključeni v programe Aktivne politike zaposlovanja (APZ)

	2008	2009	2010
Število oseb, vključenih v APZ	23.24	39.81	56.156
- starejši od 50 let	3.201	4.654	5.555
v %	14	12	10
Javna dela	3.626	3.871	5.446
- starejši od 50 let	1.078	1.185	1.412
Javna dela - pomoč in varstvo starejših			178
Subvencioniranje zaposlitev pri izvajanju pomoči na domu ter osebne	363	413	134
- starejši od 50 let	121	119	17
Spodbujanje razvoja socialnega podjetništva	0	0	104
- starejši od 50 let			35
Število brezposelnih oseb	63.21	86.35	100.50
- starejši od 50 let	21.94	26.20	31.400
v %	34,72	30,35	31,24

Vir: Zavod RS za zaposlovanje

Prav tako se bo povečal obseg izvajanja programov izobraževanja in usposabljanja za ciljne skupine. Potrebno je povečati vključenost brezposelnih v programe usposabljanja za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) in drugih vrst neformalnega usposabljanja. Nujna je tudi poenostavitev administrativnih postopkov vključevanja oseb v usposabljanje in prilagoditev uporabe črpanja sredstev Evropskega socialnega sklada.

Tabela 12: Aktivna politika zaposlovanja (število vključenih oseb v usposabljanje)

	2008	2009	2010
Programi institucionalnega usposabljanja	3.974	7.247	8.267
Priprava za potrjevanje NPK			1.721
Potrjevanje NPK	239	450	1.243
Delovni preizkus	2.164	3.314	6.298
Usposabljanje na delovnem mestu	1		
Usposabljanje na delovnem mestu 2007/2008	1.104		
Usposabljanje na delovnem mestu za leto 2008	2.175	1.613	
Usposabljanje na delovnem mestu za leto 2009/2010		2.494	13
Usposabljanje na delovnem mestu 2009/2011		431	4.789
Formalno izobraževanje	2.003	3.096	4.093
PUM	110	256	167
Znanje uresničuje sanje			6.198
Skupaj število vključenih oseb v usposabljanje	15.013	25.376	48.633

Vir: Zavod RS za zaposlovanje

B. Deregulacija poklicev

Slovenija spada med države z zelo visokim številom reguliranih poklicev in v sam vrh EU, kjer je povprečno število reguliranih poklicev 100. V Sloveniji je v Evidenci reguliranih poklicev oz. reguliranih poklicnih dejavnosti več kot 350 poklicev, za katere mora posameznik, ki jih želi opravljati, izpolnjevati z zakonom ali drugim predpisom določene pogoje.

Tabela 13: Regulirani poklici v Sloveniji – agregacija po poklicnih skupina

Poklic	število
Poklici s področja zdravstva	40
Poklici s področja načrtovanja prostora in varovanja okolja	15
Poklici s področja izobraževanja in športa	51
Poklici s področja kulture	15
Poklici s področja kmetijstva, gozdarstva in prehrane	28
Poklici s področja prometa	47
Poklici s področja financ	2
Poklici s področja energetike	26
Poklici s področja turizma	6
Poklici s področja dela in socialnih zadev	3
Poklici s področja pravosodja	6
Poklici s področja notranjih zadev in obrambe	19
Poklici s področja obrtne dejavnosti in drugih podobnih dejavnosti ter trgovine	67
skupaj	325

Vir: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve:

(http://www.mdds.gov.si/si/delovna_podrocja/trg_dela_in_zaposlovanje/vzajemno_priznavanje_kvalificacij), lastna agregacija

Nov zakon o priznavanju in vrednotenju izobraževanja prinaša fleksibilnejše priznavanje v tujini pridobljenega izobraževanja in prenos odgovornosti za zaposlitev v reguliranih poklicih na pristojne resorje oziroma združenja, ki določajo pogoje za regulacijo poklicev in dejavnosti. Odločitev za zaposlitev namreč temelji na celotni posameznikovi usposobljenosti, ki je zahtevana v področnih zakonodajah za posamezne poklice. Zato bo v letu 2011 potrebno na novo urediti seznam in evidenco reguliranih poklicev in določiti okvir poklicev javnega interesa, ki bodo ostali regulirani. Nato bodo sprejeti zakoni in podzakonski akti za deregulacijo poklicev ter sprejet nov zakon o priznavanju in vrednotenju izobraževanja.

Strukturne in institucionalne spremembe na trgu dela

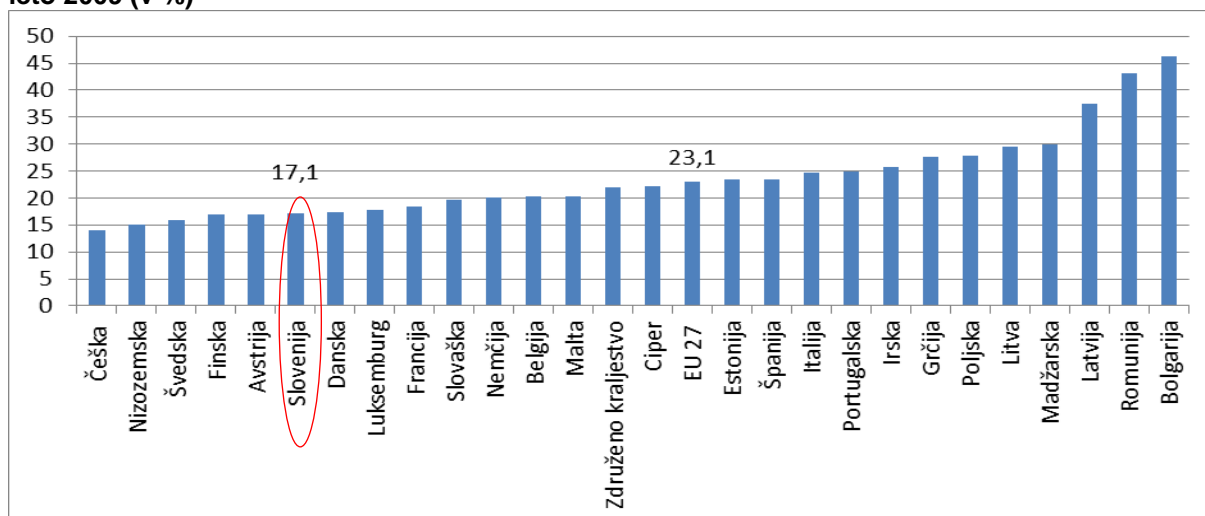
- Izvajanje **zakona o urejanju trga dela** (nova ureditev zavarovanja za primer brezposelnosti in aktivne politike zaposlovanja). Cilji novega zakona so zagotoviti več sredstev za večjo pokritost z nadomestili za brezposelnost, povečati učinkovitost Zavoda RS za zaposlovanje in aktivne politike zaposlovanja, poklicno svetovanje, kakor tudi spodbujanje dela z najbolj ranljivimi socialnimi skupinami brezposelnih. Nadomestila bodo zagotavljala večjo socialno varnost z dvigom minimalnega denarnega nadomestila za primer brezposelnosti, podaljšala obdobje za upravičenost do nadomestila za krajše delovno obdobje in s tem povečala dostopnost denarnih nadomestil za zaposlene za določen čas, predvsem za mlade.
- Da bi uresničili koncept varne prožnosti, bodo pripravljene tudi spremembe **zakona o delovnih razmerjih**, s katerim bi z vidika pravic in obveznosti približali/poenotili različne vrste pogodbenih razmerij, predvsem glede plačevanja prispevkov in pogojev ob prenehanju dela (znižanje stroškov najemanja in odpuščanja za pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas, odpravnine, ustanovitev sklada za odpravnine). Predvidena je odprava nepotrebnih formalnih postopkov, ki so se tudi preko sodne prakse pokazali za prevelike ovire pri odpuščanju. Z vidika presoje informacijskih obveznosti in administrativnih bremen za delodajalce omogočiti možnosti uporabe informacijske tehnologije pri obveščanju delavcev in izdajah potrdil, obveščanju in posvetovanju s sindikati oz. delavskimi predstavniki in inšpekcijo dela.
- Sprejet **zakon o socialnem podjetništvu** opredeljuje cilje in načela socialnega podjetništva, dejavnosti socialnega podjetništva in pogoje zaposlovanja. Zakon bo omogočal vključevanje izključenih skupin na trg dela oz. skupin, ki jim izključenost grozi, tudi z omogočanjem fleksibilnih oblik zaposlovanja, ter dvig stopnje zaposlenosti tistih skupin ljudi, kjer drugi ukrepi niso učinkoviti, preusmerjanje iz pasivnih v aktivne oblike pomoči ter zmanjševanje dela na črno.

- Državni zbor je z namenom prenove slovenskega pokojninskega sistema decembra 2010 sprejel **zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju II** (predmet referendumске pobude), katerega temeljni cilj je poleg zagotovitve dolgoročne finančne vzdržnosti tudi zagotoviti večjo delovno aktivnost starejših delavcev in primerne pokojnine za bodoče upokojence. Glavne spremembe zakona so predstavljene v poglavju I. 2. Izpostavljamo še druge sprejete glavne ukrepe: podaljšanje delovne dobe z zvišanjem polne upokojitvene starosti na 65 let, uvedba spodbudnejše politike bonusov in restriktivnejše politike malusov, izločitev nekaterih socialnih transferjev iz pokojninskega sistema, preoblikovanje obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja v poklicno zavarovanje za vse delavce, ki opravljajo težka dela, in prenova sistema prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja.
- Za učinkovito delovanje trga dela in izvajanje sprejetih strukturnih sprememb je potrebno zagotoviti nadaljnje posodabljanje institucij na trgu dela. Ob tem je najpomembnejša nadaljnja **modernizacija Zavoda RS za zaposlovanje**, ki se mora osredotočiti na zgodnje ugotavljanje zapostavljenih ovir in povečanje učinkovitosti združevanja ponudbe in povpraševanja na trgu dela.

II. 3.2. Politika socialne varnosti (analiza, prenova, ključni ukrepi)

Čeprav se Slovenija po kazalnikih, ki merijo družbeno kohezijo (Laekenski kazalniki), uvršča med države Evropske unije z najboljšimi rezultati, smo si do leta 2020 zastavili ambiciozen cilj izboljšanja stanja na področju socialne vključenosti in zmanjševanja revščine prebivalcev v Sloveniji. Po zadnjih podatkih je bilo po skupnem kazalniku, ki meri revščino in socialno izključenost za namene Strategije EU2020, v Sloveniji leta 2009 pod pragom tveganja revščine ali socialno izključenih 339 tisoč ljudi. Predpostavljamo, da bodo podatki za leto 2010 pokazali poslabšanje, saj podatki za leto 2009 socialnih posledic krize še ne odražajo v celoti.

Slika 17: Delež populacije, ki živi v tveganju revščine ali socialne izključenosti po Eurostat* za leto 2009 (v %)

Vir: Eurostat, *Population at-risk-of-poverty or exclusion (EU2020)

A. Ukrepi s področja socialnega varstva

Kljub gospodarski krizi in posledičnemu večanju brezposelnosti želimo položaj prebivalcev, ki tvegajo revščino in socialno izključenost, do leta 2020 izboljšati. Naš cilj je zmanjšati število tistih ljudi, ki živijo pod pragom tveganja revščine, število gmotno prikrajšanih ljudi in število tistih, ki živijo v gospodinjstvih brez ali z zelo nizko delovno aktivnostjo. To bomo storili z naborom ukrepov, ki so kombinacija izvedbe ciljnih programov socialnega vključevanja (aktivacije) za določene skupine prebivalcev, ki so dalj časa odvisni od socialnih transferov in/ali imajo specifične težave, zaradi katerih so težko zaposljivi, ter strukturnih reform in nekaterih sprememb zakonodaje s področja politike socialne varnosti, ki so navedene v nadaljevanju. Slovenske ukrepe za doseganje cilja zmanjšanja števila revnih ali socialno izključenih oseb tako lahko razvrstimo v dva sklopa:

- za dopolnitev pasivnih ukrepov (podeljevanja socialnih transferjev), pa tudi za dopolnitev programov aktivne politike zaposlovanja, ki se že izvajajo, je predviden razvoj več programov socialne aktivacije. Potrebno je krepiti programe aktivne politike zaposlovanja, v katere se lahko vključujejo za delo zmožni prejemniki denarne socialne pomoči, da tako ostanejo v stiku s trgom dela, kar pomembno prispeva tudi k njihovi socialni vključenosti. Glede na potrebe posameznih ciljnih skupin pa bomo razvijali tudi nove programe socialne aktivacije. Da bi zajela ranljive ciljne skupine, bo vlada namenila pozornost tudi spodbudam za socialno podjetništvo, namenjeno ustvarjanju novih delovnih mest za težje zaposeljive ciljne skupine (ustvarjanje novih in/ali širjenje obstoječih tržnih dejavnosti).
- Ugodne socialne učinke bodo imeli tudi ukrepi spodbujanja višje zaposlenosti in učinki reformnih ukrepov na področju zaposlovanja (spremembe zaposlitvene zakonodaje) in upokojevanja, podrobneje opisani v poglavju Trg dela.

Povečanju zaposlenosti in znižanju revščine bodo pozitivno prispevali tudi ukrepi trajnostnega kmetijstva, kot so diverzifikacija v nekmetske dejavnosti, podpore mikro podjetjem, usposabljanje (priloga 1, politika 8). Kmetijski sektor in podeželska gospodarstva tako hkrati prispevata k povečanju blaginje in preprečevanju degradacije okolja.

B. Institucionalne spremembe s področja socialnega varstva

- **Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev** uvaja »enotno vstopno točko« in poenoti merila za dodelitev štirih vrst transferjev in devetih vrst subvencij, za dodelitev katerih se preveri premoženjsko stanje upravičencev. Glavna cilja sprememb sta poenostaviti postopek uveljavljanja transferjev in subvencij za upravičence ter doseči večjo preglednost in večjo učinkovitost sistema ter manjšo možnost zlorab (navzkrižno preverjanje prihodkov in premoženjskega stanja). Centri za socialno delo bodo postali »enotna vstopna točka« v sistemu socialnih pravic. Njihovo delo v zvezi z vlogami bo podpiral centralni informacijski sistem (spletni program, ki povezuje različne podatkovne zbirke).
- **Zakon o socialno varstvenih prejemkih** uvaja spremembe na področju denarne socialne pomoči in preoblikuje nadomestila za invalidnost in varstveni dodatek za dopolnitev pokojnin, ki jih je do sedaj določal zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Nov zakon določa nova izhodišča za zagotavljanje socialne varnosti najbolj ranljivih skupin prebivalstva: dviguje najnižjo denarno socialno pomoč in uvaja dve ravni denarne socialne pomoči (nižjo začasno pomoč za zaposeljive upravičence in višjo stalno pomoč za nezaposeljive upravičence). To naj bi izboljšalo materialno stanje nekaterih skupin z najvišjo stopnjo tveganja revščine (npr. starejše osebe, ki živijo same). Druga pomembna novost zakona je uvedba dodatka za aktivnost, ki se dodeli upravičencem denarne socialne pomoči za vključitev in sodelovanje v dejavnostih ali programih, katerih cilj je njihova zaposlitev.

II. 4. TRAJNOSTNA RAST

Glavni cilji trajnostne rasti:

Nacionalni cilji za leto 2020:

Izpolnjeni bodo podnebni/energetski cilji »20/20/20«.

Razvoj infrastrukture mora omogočiti učinkovito prometno in energetsko politiko. Prihodnji ukrepi in projekti se bodo osredotočali na izboljšavo potniške prometne infrastrukture in učinkovito uporabo energije v prometu, da bi zagotovili tekoč in varen promet in varnost udeležencev v prometu. Prednostna usmeritev je razvoj železniškega prometa in ustrezne infrastrukture, izdelava enotnega prometnega modela in izvedba integriranega projekta javnega potniškega prometa.

Energetska politika bo omogočila zanesljivo in konkurenčno oskrbo z energijo v podporo gospodarskemu razvoju, pri tem pa zagotovila zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov ter varovanje in ohranjanje naravnega okolja. Druge prednostne naloge se nanašajo na učinkovito rabo energije, posodabljanje električnega omrežja in proizvodnjo električne in sproizvodnje energije iz obnovljivih virov in spodbujanje ukrepov za povečanje količine proizvedene toplote in hladu iz obnovljivih virov v vseh sektorjih. Horizontalna prednostna naloga, ki po eni strani zagotavlja **prehod v okoljsko učinkovito nizkoogljično družbo** in po drugi spodbuja konkurenčnost, je ustrezno zastopana v vseh prednostnih ukrepih. V tem kontekstu je bistvenega pomena, da je uvajanje/uporaba nizkoogljičnih tehnologij hitro in sistematično, kar bo Slovenija spodbujala s pomočjo:

- »zelene davčne reforme«,
- politike odkupnih cen oziroma premij za »zeleno« električno energijo,
- podpore centrom odličnosti, kompetenčnim centrom za posamezna področja, ciljnim projektom ter izobraževalnim demonstracijskim centrom;
- prednostne obravnave okoljsko učinkovitih, energetsko učinkovitih in nizkoogljičnih tehnologij pri javnih investicijah in »zelenih javnih naročilih«,
- sinergije z ukrepi drugih politik, kot so zaposlovanje, prostorski razvoj, stanovanjska politika, politika varovanja okolja in razvoj prometne, okoljske in informacijske infrastrukture,
- usmerjanja investicijskih sredstev države in sredstev EU v zelene tehnologije.

K varovanju in ohranjanju naravnega okolja prispeva tudi kmetijska politika, katere primarna funkcija je pridelava varne in kakovostne hrane na trajnostni način. Ukrepi na področju kmetijstva bodo med drugim prispevali tudi k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov ter bili usmerjeni k povečanju konkurenčne sposobnosti sektorja. Z vlaganjem v inovacije (nove tehnologije in proizvode) in razvoj bo kmetijski sektor bolj učinkovit in bolj sposoben za prilagajanje na tržne in podnebne spremembe

II. 4.1. Prometna politika in prometna infrastruktura (analiza, prenova, ključni ukrepi)

Glavni cilji programov so usmerjeni v integracijo, zanesljivost in gospodarsko izvedljivost prometnih sistemov z jasnim poudarkom na trajnostni mobilnosti, izboljšani mobilnosti prebivalstva, večji varnosti v prometu in izboljšanju kakovosti povezanih storitev. Prednostna usmeritev je razvoj železniškega prometa in ustrezne infrastrukture, izdelava enotnega prometnega modela in izvedba integriranega projekta javnega potniškega prevoza.

A. Prednostne infrastrukturne naložbe v letih 2011 in 2012:

- izboljšave železniške infrastrukture (elektrifikacija, modernizacija in nove naložbe na drugem tiru Divača-Koper) na 6. prednostnem projektu TEN-T železniškega omrežja, vključno z vlaganjem v logistične terminale.

- Poleg tega so predvideni nadgradnja in posodobitev storitev Luke Koper, pa tudi naložbe v letališča Ljubljana, Maribor in Portorož in navigacijskih služb zračnega prometa in infrastrukture.
- Prometna politika se bo osredotočila na izboljšavo učinkovitosti celotnega logističnega sistema in pri tem upoštevala mednarodno primerjavo upoštevajoč Logistics Performance indeks (LPI), ki ga v sodelovanju z vidnejšimi svetovnimi logisti izračunava Svetovna banka; po tem indeksu je Slovenija padla s 37 na 57 mesto (s 3,14 na 2,87) v obdobju med letom 2007 in novembrom leta 2010. V istem obdobju je npr. Hrvaška indeks izboljšala z 2,71 na 2,77 in je bistveno zmanjšala razliko do slovenskega. Primerjava s sosednjimi državami, s katerimi konkuriramo v logistiki, kaže, da je Italija visoko z LPI 3,64, sledi ji Madžarska, LPI 2,99, nato Slovenija, LPI 2,87, in z malo razliko Hrvaška, LPI 2,77. LPI dokazuje, da je v logistiki pravočasnost in zanesljivost pomembnejša od cene storitev, saj cene premikanja in skladiščenja blaga ob zamudah rastejo eksponentno.
- Slovenija še vedno zaostaja za splošnimi trendi naraščanja javnega prometa in prednostni ukrep je usmerjen v oblikovanje storitve integriranega javnega prometa, ki združuje vse ustrezne deležnike v kopenskem javnem prevozu. Storitve bo oblikovana do leta 2012, vključevala pa bo integriran informacijski portal za potnike in koncept integrirane vozovnice za kopensko mobilnost.

B. Institucionalne spremembe

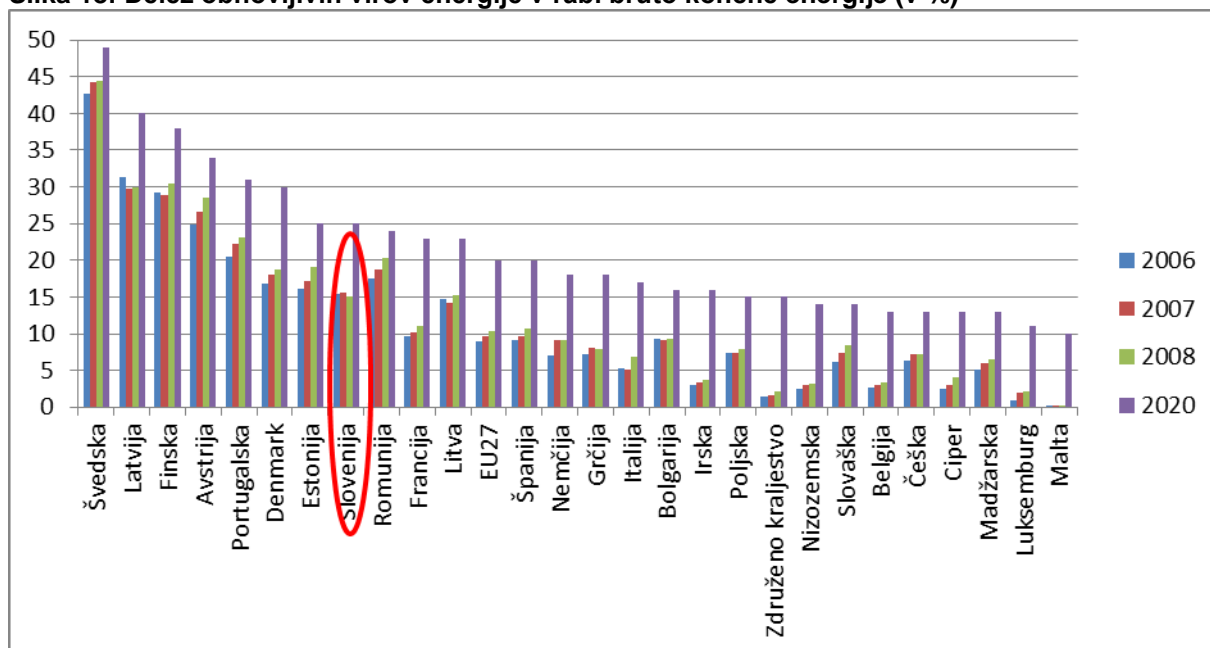
Med sistemskimi spremembami sta ključna ukrepa nadaljevanje prestrukturiranja družbe za avtoceste RS (DARS) in sistema slovenskih železnic ter povezanih družb v logističnem sistemu. Statusne in organizacijske spremembe družbe DARS, d. d., bodo predvidoma potekale v več fazah. V prvi fazi je bil DARS, d. d., preoblikovan v pravega koncesionarja v izključni lasti države, ki bo sposoben samostojno dosegati zgoraj zastavljene cilje na komercialno vzdržan način. Hkrati bo preoblikovanje DARS, d. d., zagotovilo kvalitetno upravljanje oziroma vzdrževanje in obnavljanje ter razvoj v okviru razpoložljivih virov.

Vlada bo tudi nadaljevala proces prestrukturiranja Slovenskih železnic in povezanih logističnih družb, pri čemer bo iskala strateškega investitorja in poskušala zagotoviti neposredna tuja vlaganja ali/in partnerja za javno-zasebno partnerstvo.

II. 4.2. Energetska politika (analiza, prenova, ključni ukrepi)

Z ukrepi, zastavljenimi v aktualnem proračunskem predlogu za obdobje 2011-2012, je Slovenija na poti k doseganju podnebnih/energetskih ciljev »20/20/20«.

Slika 18: Delež obnovljivih virov energije v rabi bruto končne energije (v %)

Vir: Eurostat

A. Posodobitev energetske politike

Področje te politike zajema naslednje programe: energetska učinkovitost in obnovljive vire energije (OVE), oskrba z električno energijo in gorivi ter podpirne ukrepe na področju energije. Glavni cilji programa so usmerjeni k zanesljivi, konkurenčni in trajnostni rabi in oskrbi z energijo, ki skladno z energetske zakonem in mednarodnimi zavezami daje prednost izboljšanju energetske učinkovitosti in povečanju deleža obnovljivih virov energije in večjemu prihranku energije. Tako bomo zagotovili večjo diverzifikacijo primarnih virov energije, okoljsko sprejemljivost ter zmanjšanje emisij toplogrednih plinov ter spodbudili konkurenco na trgu z energijo. Prednostni ukrepi tako podpirajo pripravljale dejavnosti za nove naložbe v izkoriščanje vodnih in geotermalnih virov ter vetrne energije. Za zagotavljanje boljšega in hitrejšega vključevanja distribuirane, decentralizirane proizvodnje obnovljive energije se bodo financirali ukrepi za posodabljanje storitev energetske distribucije in prenosa, vključno z ukrepi izgradnje pametnih omrežij (SMART-GRID), ki jih spodbujajo sistemski operaterji elektroenergetskih omrežij. Uveljavljena bo pravna in funkcionalna ločitev med tržnimi in reguliranimi dejavnostmi v elektrodistribucijskih podjetjih. Ločitev bo potekala tako, da bodo obstoječa elektrodistribucijska podjetja v letu 2011 izčlenila dejavnosti nakupa in prodaje električne energije v hčerinske družbe. Nato bo Slovenija kot večinski solastnik s svojimi solastniškimi deleži v elektrodistribucijskih podjetjih do leta 2013 dokapitalizirala SODO, d. o. o., ter upravljanje nad SODO, d. o. o., znova prenesla na Vlado RS, medtem ko bo pristojnost za upravljanje hčerinskih podjetij za nakup in prodajo električne energije ostala na Agenciji za upravljanje kapitalskih naložb RS.

Z razpisi Ekosklada in ministrstva za gospodarstvo se bodo financirali različni ukrepi za podporo vlagateljem v javnem in zasebnem sektorju ter gospodinjstvom za **povečanje energetske učinkovitosti** in spodbujanje izkoriščanja decentraliziranih obnovljivih virov energije. Javni razpisi za projekte, povezane z obnovljivimi viri energije, bodo usmerjeni v sproizvodnjo, v objekte, ki uporabljajo trajnostno biomaso (ogrevanje in elektrika), in izgradnjo objektov za daljinsko ogrevanje. Usmerjene spodbude bodo namenjene obsežnemu programu energetske sanacije stavb, razvoju finančnih mehanizmov za njihovo izvedbo ter povečanju vloge dobaviteljev energije za spodbujanje in izvedbo projektov učinkovite rabe energije.

B. Institucionalne spremembe

- Vlada RS bo kot pomembna spremljevalna ukrepa »zelene davčne politike« v letu 2011 pripravila zakonski osnovi za sheme podpor za energetske učinkovitost za ranljive skupine prebivalstva in za sistem prostovoljnih obveznosti za izboljšanje učinkovite rabe energije in izkoriščanje obnovljivih virov energije. V letu 2011 bo pripravljena novela **Akcijskega načrta za energetske učinkovitost** za obdobje do leta 2016.
- Za zagotovitev skladnega dolgoročnega izvajanja teh ciljev pa Vlada RS v sodelovanju z deležniki revidira slovenski dolgoročni **Nacionalni energetski program**, ki ga bo predložila Državnemu zboru RS v drugi polovici leta 2011.
- Zagotovljeni bodo pogoji za nemoteno izvedbo ukrepov s področja energetike iz operativnih programov: **Nacionalni akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2008 – 2016** (AN URE), **Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture 2007 – 2013** (OP ROPI) ter **Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010-2020** (AN OVE). Vzpostavljen bo sistem vodenja programov ter sistematično odpravljanje ovir za izvedbo, zlasti administrativnih ovir.

II. 4.3. Okoljska politika in politika prostorskega načrtovanja (analiza, prenova, ključni ukrepi)

V Sloveniji letno proizvedemo več kot sedem milijonov ton odpadkov, od katerih je devetsto tisoč ton komunalnih odpadkov (več kot 400 kg na prebivalca). Med odpadki iz proizvodnih in storitvenih dejavnosti je bilo v zadnjih nekaj letih predelanih okrog 60 %, med komunalnimi odpadki pa le 15 %¹⁴. Premik od odlaganja k predelavi odpadkov, kjer bo prednostna naloga recikliranje, bo mogoč po izgradnji vseh regijskih centrov za ravnanje z odpadki in povečani energetske predelavi komunalnih odpadkov.

Tako so predvideni ukrepi osredotočeni predvsem na izgradnjo potrebne infrastrukture in na odpravo starih bremen na tem področju. Oblikovani bodo dodatni strateški ukrepi za uvedbo politik, z namenom izvajanja ukrepov za preprečevanje nastajanja odpadkov.

A. Prehod v nizkoogljično družbo

Vzporedno z evropskim kašipotom za prehod v nizko ogljično družbo do leta 2050 v letu 2011 pripravljamo dolgoročno podnebno strategijo do leta 2050 in zakon o podnebnih spremembah. Služba Vlade RS za podnebne spremembe bo v sodelovanju z ministrstvi spremljala izvajanje Operativnega programa za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov do leta 2012 in pripravljala ukrepe za obdobje po letu 2012, s katerimi bomo dosegli cilje EU 20/20/20. Ministrstvo za okolje in prostor bo skupaj z drugimi odgovornimi nosilci izvajalo sprejeti ukrep zmanjševanja koncentracij PM10 delcev, z namenom zmanjšanja tovrstnega onesnaževanja, ki bo imelo učinek tudi na zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.

Po Operativnem programu čiščenja odpadne vode za obdobje 2005–2017, ki je bil pred kratkim podaljšan, se v Sloveniji le 45,23 % populacijskih ekvivalentov čisti v čistilnih napravah, 56,35 % odpadne vode pa se zbira preko kanalizacijskega sistema. Navedeno problematiko navaja tudi poročilo Čiščenje komunalnih voda (CSI 024) – Ocena, ki ga je objavila Evropska okoljska agencija januarja 2009¹⁵. Tako tudi na tem področju uvajamo ukrepe za nadaljnjo krepitev izgradnje tovrstnih objektov in naprav. Poleg tega bomo infrastrukturo za izboljšano oskrbo s pitno vodo podpirali skupaj z ukrepi za izboljšanje poplavne varnosti v državi.

¹⁴ Poročilo o stanju okolja 2009

http://nfp-si.eionet.europa.eu:8980/irc/Download/k4e_ANJHmcGMWI7AP0vHSy9foa3l1q6nVZlLa-uph-C1a2SyTf2xTnpTnUgV1_tZ5VjneFeLPYEw-

¹⁵ <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/urban-waste-water-treatment/urban-waste-water-treatment-assessment-1#toc-1>

Z namenom ohranjanja visoke stopnje biotske raznovrstnosti bomo zagotovili učinkovito upravljanje zavarovanih območij in izvajanje drugih oblik službe varstva narave, vključno z nakupom zemljišč na teh območjih in s spodbujanjem ustanavljanja novih zavarovanih območij, ki so opredeljeni v sprejetih razvojnih dokumentih (regijski in krajinski parki). Omogočili bomo upravljanje populacij ciljnih vrst ter izvajanje drugih varstvenih ukrepov, vključno s pogodbenim varstvom, v skladu z operativnim programom upravljanja območij Natura 2000. Zagotavljali bomo izvajanje akcij in intervencij v naravi.

B. Umeščanje v prostor

Na področju prostorskega načrtovanja so težava izjemno dolgotrajni postopki priprave ustreznih prostorskih aktov ter postopki od investicijske namere do same izdaje gradbenih dovoljenj; zato bodo ukrepi usmerjeni k izboljšanju procesov odločanja pri umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor ter izdaji dovoljenj za prednostne projekte državne infrastrukture. S tem v zvezi bomo začeli tudi s programom e-prostor, katerega namen je ponuditi enotno vstopno točko za prostorske in nepremičninske podatke, skladno z direktivo INSPIRE.

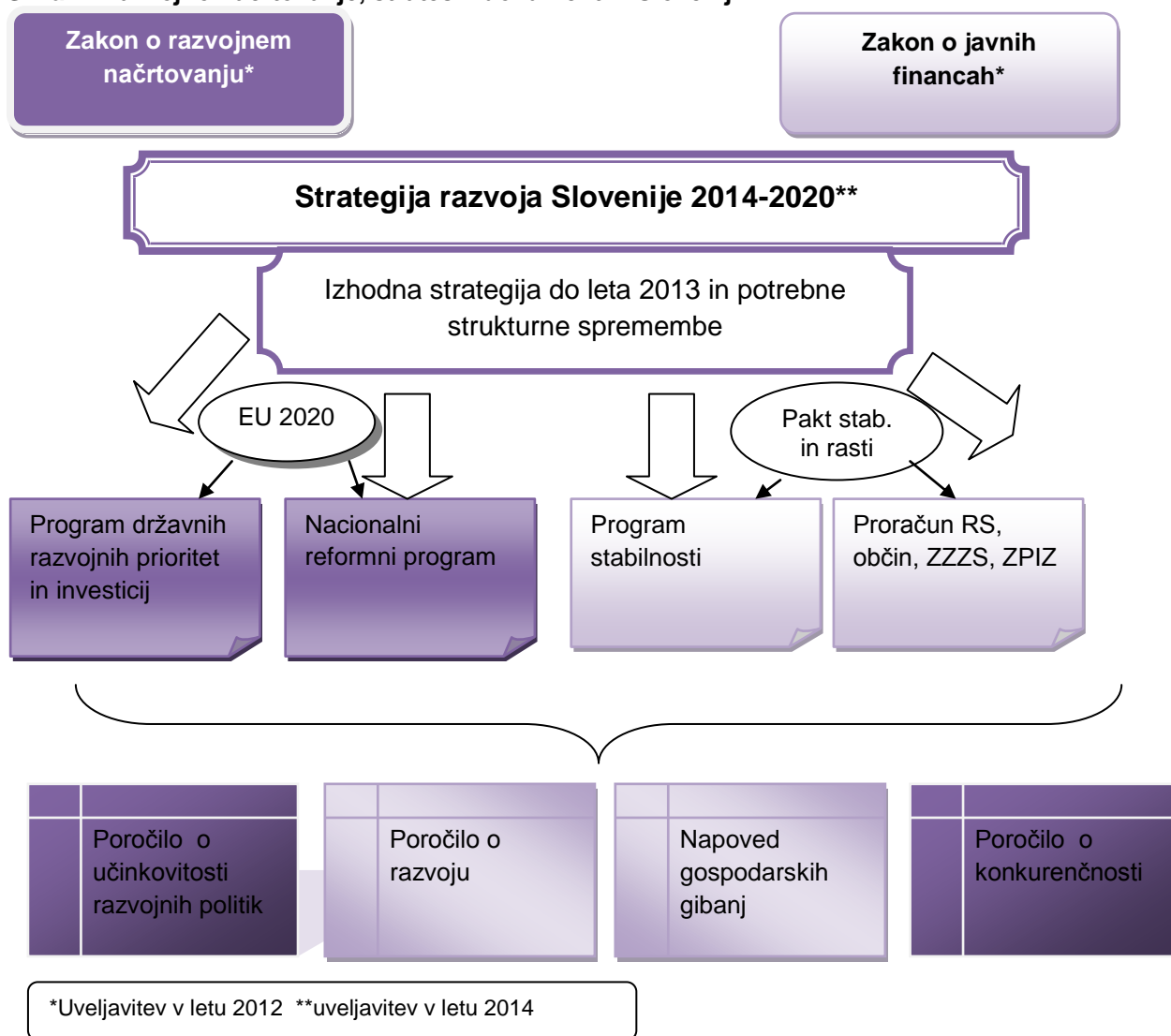
Pri umeščanju energetskih objektov v prostor je predvidena proaktivna vloga države in nov mehanizem, kjer bo država vlagala v pripravo strokovnih podlag za pripravo državnih prostorskih načrtov ter vodila postopke za umeščanje v prostor za elektrarne na obnovljive vire energije, ki so prepoznane kot objekti nacionalnega pomena za doseg predpisanega cilja 25 % deleža porabe OVE v končni rabi energije in za katere investitor še ni znan.

PRILOGA 1: Razvojno načrtovanje v Sloveniji

V letu 2010 je Vlada RS sprejela novo **Uredbo o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna**, ki na novo ureja način razvojnega načrtovanja, oblikovanja politik in določitve razvojnih prioritet ter tesnejšo povezavo s pripravo programskega proračuna. Uredba je postavila tudi nov okvir za koordinacijo razvojnih politik: krovno skupino za razvojno načrtovanje, skupino za fiskalno politiko in delovne skupine za posamezne politike. Za zagotovitev sistematičnosti razvojnega načrtovanja bo v letu 2011 pripravljen poseben zakon o razvojnem načrtovanju.

Hkrati se razvija sistem, s katerim bomo sistematično zagotavljali informacije za učinkovito odločanje, tako o kratkoročnih kot o dolgoročnih ukrepih in projektih ter posledično o celotnih področjih posameznih politik.

Slika 1: Razvojno načrtovanje, strateški dokumenti v Sloveniji

Krovni dolgoročni dokument razvojnega načrtovanja je **Strategija razvoja Slovenije**. Zdaj je veljavna Strategija razvoja Slovenije 2005–2013, ki se je zaradi finančne in gospodarske krize po letu 2008 prilagodila v t. i. Izhodno strategijo 2010–2013. **Nova strategija razvoja Slovenije (SRS) 2014–2020** bo opredelila vizijo in cilje razvoja, strateške usmeritve, razvojne politike, prednostna področja razvojnih politik in prioritete med prednostnimi usmeritvami, določenimi na podlagi razvojnih dosežkov in izzivov v državi ter svetovnih trendov. Priprava SRS za novo obdobje se bo začela z javnimi razpravami po tematskih sklopih v aprilu 2011. **Program državnih razvojnih prioritet in investicij**

(DRPI) določa in finančno ovrednoti razvojne prioritete na ravni vseh razvojnih politik (skupaj in za vsako posamezno razvojno politiko posebej) in **je operativni del SRS**. Pripravlja se po posameznih razvojnih politikah za obdobje štirih let in določa njihova prednostna področja. Podlaga za pripravo Programa državnih razvojnih prioritiet in investicij so matrike logičnih okvirjev. Nabor ukrepov in projektov je povezan z viri, opredeljenimi roki izvedbe in nosilcem politike. DRPI je tudi podlaga za pripravo srednjeročnega fiskalnega scenarija, proračunskega memoranduma in proračuna.

Gospodarska in finančna kriza je – kljub postopnemu okrevanju – povzročila velika makroekonomska neravnovesja, še posebej znotraj območja evra. Slovenija bo na podlagi proračunskih omejitev v okviru Programa stabilnosti in Nacionalnega reformnega programa pripravila načrt konsolidacije javnih financ in dolgoročnih strukturnih ukrepov. Poleg tega je v času okrevanja gospodarstva in za krepitev rasti nujno povečevanje konkurenčnosti podjetij na tujih trgih, kakor tudi domačega poslovnega okolja in privlačnosti za investitorje. Zato je vlada februarja 2011 sprejela kratkoročne ukrepe za povečevanje konkurenčnosti **Konkurenčnost slovenskega gospodarstva – pregled stanja in ukrepi za izboljšanje**. Program oziroma poročilo o konkurenčnosti bo Vlada RS v prihodnje obravnavala letno.

Izvedene strukturne reforme in realociranje javnofinančnih izdatkov bi morali peljati v hitrejšo rast storilnosti in konkurenčnosti gospodarstva. Med širšimi vzroki za neusklajeno delovanje so tudi premalo opredeljeni državni ukrepi in z njimi povezani javnofinančni izdatki. Prav ti problemi postajajo med gospodarsko in finančno krizo še toliko bolj pereči. Potrebna je celovitost politik na nacionalnih ravneh ter usklajena vzpostavitev finančnih in vsebinskih okvirov. Vsebinski vidik je mnogokrat v podrejenem položaju glede na finančnega. Zato so bila pred dvema letoma oblikovana **nova področja politik**, ki so se kasneje izrazila tudi kot **nova programska klasifikacija v proračunu**.

Posamezne politike zajemajo ovrednotene prioritete v obliki ukrepov oziroma projektov, predvidene strukturne in institucionalne spremembe ter opredeljene kazalnike. Tako so osnova za pripravo **programskega proračuna**. Nov proces lahko strnemo v uvedbo fiskalnega pravila, nove klasifikacije ter prenovljenega postopka priprave proračuna z vzpostavitvijo skupinskih pogajanj za prioritete in sredstva. Srednjeročni finančni okvir na podlagi fiskalnega pravila pomeni, da je določena zgornja najvišja možna višina odhodkov v obdobju štirih let. Nova programska klasifikacija temelji na obstoječih sektorskih strategijah, programih posameznih resorjev in je sestavljena iz politik, programov, podprogramov in dejavnosti, vse do ravni ukrepov oziroma projektov. Vsaka politika izpolnjuje splošne cilje, specifične cilje, rezultate in neposredne učinke. Vsebina se je pripravljala ob uporabi matrik logičnega okvira na ravni podprograma. Med pripravo proračuna so bile ustanovljene delovne skupine na ravni politike, pri čemer so jasno določeni nosilec politike in sodelujoče institucije. Nosilci, ki pripravijo matrike logičnega okvira, in ministrstva so tako v skupini primerjali svoje dejavnosti in predvidene rezultate za doseg skupnega splošnega cilja.

PRILOGA 2:

Metodološka razlaga za načrtovane vrednosti ukrepov oziroma projektov¹⁶

Podlaga za spremljanje uresničevanja razvojnih politik in ciljev ter dokumentov je nabor in hierarhija programskih in kontekstnih kazalnikov politik. V sklopu povezovanja razvojnega načrtovanja in programskega proračuna izhajamo iz ravni:

- posledice ukrepa oziroma projekta merimo s kazalniki neposrednih učinkov za dve leti.
- Ukrepi se povezujejo preko dejavnosti v podprograme, kjer merimo štiriletne rezultate neposrednih učinkov.
- Podprogrami se povezujejo v programe, ki jih merimo s kazalniki učinkovitosti, ki so opredeljeni kot srednjeročne oziroma dolgoročne posledice konkretnih državnih ukrepov/projektov, izraženih kot širših socialno-ekonomskih posledic na ravni programa ali politike in se povezuje s specifičnimi cilji.
- Na ravni celotne politike se meri vpliv politik, kot dolgoročna posledica na ravni celotne politike, trga, družbe in se povezuje s splošnimi cilji.

V tabelah z ukrepi in projekti so prikazane načrtovane vrednosti ukrepov oziroma projektov in njihovi neposredni učinki (vsak ukrep ima več neposrednih učinkov, v tabeli je izpostavljen le eden) za obdobje dveh let. Razvrščeni so pod posamezno politiko in določene splošne cilje ter kazalnike opredeljene za obdobje štirih let. Tabela ne zajema vseh proračunskih ukrepov in projektov, temveč tiste, ki neposredno vplivajo na cilje EU2020, in premagovanje ozkih grl ter ne zajemajo ukrepov delovanja institucij.

¹⁶ Priloga prikazuje izbrane in vsebinsko združene razvojne ukrepe in projekte posameznih politik:

- projekt je ekonomsko nedeljiva celota aktivnosti, ki izpolnjuje natančno določeno (tehnično-tehnološko) funkcijo, imajo jasno opredeljene cilje in določeno trajanje. Projekti se lahko opredelijo bodisi kot »skupina projektov«, ki jo sestavlja več istovrstnih projektov, ali kot »velik projekt«, katerega ocenjena vrednost presega 25 milijonov EUR.
- Ukrep je več različnih, vendar medsebojno usklajenih dejanj, pri katerih so cilji opredeljeni v okviru skupnega namena, ki ga je mogoče ovrednotiti in časovno razmejiti ter povezati s ciljno skupino.

Tabela 1: Vrednosti ukrepov po treh prioritetah in politikah

	Struktura v %	2011	Struktura v %	2012
Pametna rast	45,6		42,2	
Podjetništvo in konkurenčnost		268.880.209		211.554.007
- z B bilanco		537.691.477		225.999.619
Visoko šolstvo, znanost, tehnologija in informacijska družba		695.040.568		658.907.665
Šolstvo in šport		373.230.022		397.295.007
Kultura		18.216.610		20.429.540
Upravljanje sistemov javne uprave		29.557.754		31.106.027
Institucije pravne države, svobode in varnosti		10.841.015		10.731.304
Vključujoča rast	30,2		29,4	
Trg dela		329.057.869		329.196.045
Socialna varnost		564.782.345		564.337.592
Zdravstvena varnost		30.488.247		31.578.435
Trajnostna rast	24,1		28,4	
Promet		344.790.462		400.772.845
Energetika		52.125.000		59.832.100
Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo in prehrana		193.332.936		160.487.264
Okolje in prostor		148.397.278		274.217.775
Skupaj		3.058.740.315		3.150.445.606
Vrednost ukrepov v % od celotnega državnega proračuna (A bilanca)		26,28		28,54
		3.327.551.583		3.164.891.218
SKUPAJ (z B bilanco)				

Tabela 2: Razvojne politike s cilji in kazalci ter ukrepi, ki prispevajo k ciljem Nacionalnega reformnega programa

V tabelah so navedena sredstva, ki izhajajo iz sprejetega proračuna za leti 2011 in 2012¹⁷ ter vključujejo tudi ostale vire in ne samo proračunskih sredstev.

Politika 01: PODJETNIŠTVO IN KONKURENČNOST

Ukrepi skupaj na politiki Podjetništvo in konkurenčnost v letu 2011 **537.691.477 EUR** (od tega 268.811.268 EUR v B bilanci) in v 2012 **225.999.619 EUR** (od tega 14.445.612 EUR v B bilanci).

Splošni cilj 1: Spodbuditi rast podjetij

Kazalniki:

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
BDP na prebivalca v standardih kupne moči indeks (SKM) (EU-27=100)		2008	90,90	2014	94,90
Delež srednje in visoko tehnološko intenzivnih proizvodov v celotnem izvozu	%	2008	58,20	2014	61,20
Stopnja razvitosti grozdov	mesto, uvrstitev	2009	42	2014	36,00

¹⁷ Izpis iz SAPPRe dne 28.2.2011

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Subvencije za nakup nove tehnološke opreme, Garancije, Razvojni ukrepi	31.949.876	17.435.449	Povprečno povečanje dodane vrednosti na zaposlenega v podjetjih, prejemnikih sredstev	8	8	%
			Znesek kreditov na mio EUR garancij	1,90	1,90	mio EUR
			Odstotek povečanja namenskega premoženja SPS	0,90	0,90	%
			Število projektov	640	675	Število
Poroštva in jamstva Lastninjenje podjetij	268.811.268	14.445.612	Delež izkoriščene kvote za izdajo poroštev	30	50	%
			Indeks ohranjanja ali povečanja finančnega premoženja države	100	100	Indeks
			Delež zaključenih postopkov lastninjenja podjetij	80	100	%
			Delež zaključenih postopkov prodaj terjatev in naložb	50	50	%
Reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah	15.194.641	16.700.000	Odstotek preživetja družb v težavah - prejemnikov državne pomoči	65	65	%
Upravljanje s kapitalskimi naložbami RS	371.319	566.465	Povečanje skupne vrednosti kapitalskih naložb Republike Slovenije	105	105	Indeks

Splošni cilj 2: Zagotavljati konkurenčno poslovno okolje ter hitrejšo rast in razvoj podjetij**Kazalniki:**

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Dvig razvitosti poslovnega okolja-okvirni pogoji za podjetništvo	t	2009	2,85	2014	3,05
Dvig razvitosti poslovnega okolja-podjetništvo je primerna izbira kariere	%	2009	55,75	2014	60,75
Dvig razvitosti poslovnega okolja-spoštovanje podjetniškega poklica	%	2009	77,59	2014	82,59
Povečanje naklonjenosti podjetništvu	%	2009	47,40	2014	48
Dodana vrednost na zaposlenega v MSP	indeks	2005	71	2014	76,60
Export Volume Index	indeks	2009	173,40	2014	206
Domestic Market Size Index	indeks	2009	73	2014	80
Foreign Market Size Index	indeks	2009	67	2014	74
Tržna kapitalizacija delnic glede na BDP	%	2008	22,80	2014	35
BDP/prebivalca po regijah v indeksu ravni, EU-27 = 100 in	%	2008	33,85	2014	33,85

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Podjetniško in inovativno okolje ter promocija	26.934.400	23.988.680	Število podprtih projektov	10	20	Število
			Število izvedenih prenosov	2	3	Število
Razvojni centri slovenskega gospodarstva	113.200.000	60.000.000	Število podprtih projektov	12	12	Število
			Število novo ustvarjenih bruto delovnih mest	5	10	Število

Splošni cilj 3: Večja internacionalizacija slovenskih podjetij in več tujih neposrednih investicij v Sloveniji**Kazalniki:**

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Razmerje med zunanjo trgovino in BDP	%	2009	58	2014	65
Razmerje med zunanjo trgovino in BDP-izvoz	%	2009	59	2014	70
Razmerje med zunanjo trgovino in BDP-uvoz	%	2009	57	2014	50
Stanje vhodnih TNI v BDP	%	2009	30,90	2014	37
Stanje izhodnih TNI v BDP	%	2009	17,20	2014	20

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Aktiv. sooblikovanje in izvajanje skupne trgovinske politike, sejemске dejavnosti, gospod. delegacije, posl. klubi, konf.	3.510.000	3.880.000	Število izmenjav informacij z gospodarstvom, resorji in relevantnimi organizacijami	15	20	Število
			Število izdanih izvoznih dovoljenj	70,00	78,00	Število
			Število izvedenih svetovanj/izobraževanj/podanih informacij	700,00	850,00	Število prejem.
			Št. organiziranih dogodkov	130,00	150,00	Število
Financiranje in uradna podpora internacionalizaciji, dodelitev finančne spodbude za TNI	27.079.182	26.900.825	Višina odobrenih izvoznih kreditov za projekt PIO	60.000.000	60.000.000	EUR
			Delež izvoza MSP	37,80	40,30	%
			Zagotavljanje novih TNI	10,00	12,00	Število
			Zagotavljanje novih TNI	5,00	5,00	Število

Splošni cilj 4: Dvig konkurenčnosti slovenskega turizma in povečanje obsega turistične dejavnosti**Kazalniki:**

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Izboljšanje konkurenčnosti slovenskega turizma na lestvici WEF	mesto, uvrstitev	2009	35	2014	31
Število ustvarjenih nočitev na osnovi podprtih projektov	Število	2009	0	2014	250.000

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Spodbujanje investicij v turistično in drugo za turizem pomembno infrastrukturo	24.445.136	26.514.502	Število podprtih projektov zasebnega sektorja	20	9	Število
			Število novih nočitev podprtih projektov	150.000	200.000	Število

Splošni cilj 5: Povečati gospodarski, okoljski in družbeni kapital ter povečati njegovo učinkovitost in pozitiven vpliv na trajnostni gospodarski, regionalni in družbeni razvoj

Kazalniki:

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
BDP na prebivalca v standardih kupne moči (SKM) (EU-27=100)	Število	2008	91	2014	95

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Cilj 3 2007-2013 in teritorialno sodelovanje	7.023.978	7.204.663	Število projektov v izvajanju, podpisane pogodbe	700	1000	Število pogodb
Dodatni ukrepi za problemska območja; Posočje, Pomurje	18.471.878	27.539.248	Število odobrenih projektov	280	420	Število projektov

* Regionalna politika, sumarno, ponekod ocene neposrednih učinkov

Politika 02: VISOKO ŠOLSTVO, ZNANOST, TEHNOLOGIJA IN INFORMACIJSKA DRUŽBA

Ukrepi skupaj na politiki Visoko šolstvo, znanost, tehnologija in informacijska družba v letu 2011 **695.040.568 EUR** in v letu 2012 **658.907.665 EUR**.

Splošni cilji: Pospešen prenos znanja v trikotniku visoko šolstvo, znanost in gospodarstvo.

Kazalniki:

	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Delež prebivalstva v starosti od 30 do 34 let s terciarno izobrazbo	%	2009	30,90	2015	35
Izdatki za visoko šolstvo	%	2008	1,21	2015	1,30

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Dejavnost visokega šolstva	262.678.583	259.266.985	Število dodiplomskih študentov in študentov druge stopnje - redni študij	58900	57000	Število
Gradnja, obnova in oprema fakultet in kampusov	29.494.816	10.312.197	Število sofinanciranih javnih visokošolskih zavodov	4	4	Število
			Gradnja novih neto površin	6.000,00	6.700,00	m2
			Nova študentska ležišča	150	150	Število
			Gradnja novih površin	32183	46595	m2
Mednarodna mobilnost	800.022	746.395	Število mobilnosti študentov in visokošolskih	850	830	Število

			učiteljev ter sodelavcev			
			Število tujih znanstvenikov, s katerimi poteka sodelovanje	8	8	Število
			Število novih mladih raziskovalcev	250	200	Število
Mladi raziskovalci in spodbujanje kadra v gospodarstvu	46.133.541	53.526.007	Zoisove nagrade in priznanja, priznanja Ambasador znanosti RS in Puhova priznanja	15	15	Število
			Število zaključenih projektov	35	5	Število
			Število gostujočih profesorjev	150	150	Število
ESS MOP 13.2.3.3 VŠ	735.462	820.109	Število javno uveljavljenih študijskih programov z izvedeno zunanjo evalvacijo oz. akreditacijo	175	175	Število
ESS - Kakovost visokega šolstva	2.491.113	3.538.480	Število kariernih centrov	4	4	Število
Izvajanje kariernih centrov v visokem šolstvu	1.000.000	550.000	Gradnja novih površin	54700	42000	m2
ERDF-MOP 13.1.2.3.- Izobraževalna in raziskovalna infrastruktura	588.231	62.361.436	Število upravičencev v shemi	200	400	Število
ESS-MOP 13.2.1.3.- Štipendijske sheme	5.333.334	16.100.675	Število zaključenih že podprtih prehodov raziskovalcev	8	39	Število
			Število zaključenih že podprtih prehodov raziskovalcev	8	39	Število
Mobilnost kadrov št. II	1.892.920	1.307.079	Število zaključenih že podprtih interdisciplinarnih skupin	60,00	10,00	Število
Interdisciplinarne skupine	4.767.826	0	Število visokošolskih zavodov v e-vš	86	91	Število
Izgradnja e-VŠ	700.000	244.000	Število visokošolskih zavodov v e-vš	86	91	Število

Splošni cilj 2: Povečanje globalne konkurenčnosti Slovenije s spodbujanjem inovativnosti in podjetniških vlaganj v raziskave in tehnološki razvoj

Kazalniki:

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Delež srednje in visoko-tehnološkega izvoza (% v celotnem izvozu)	%	2008	56,50	2014	57,50

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	PRORAČUN 2011	PRORAČUN 2012	NEPOSREDNI UČINEK	2.01 1,00	2.012, 00	MERSKA ENOTA
Razvojno investicijski projekti RIP08, RIP09	59.632.327	0	Število zaključenih že podprtih projektov	50	10	Število
Strateški raziskovalno-razvojni projekti v pod.	4261016	4.670.694	Število podprtih projektov	10	6	Število
Krepitev mednarodnega sodelovanja	1.800.576	795.576	Število sofinanciranih projektov	110	110	Število
			Sodelovanje v ERA-net projektih	5	5	Število
Podpora nacionalnega sistema inovacij	331.331	302.840	Število podprtih projektov	15,00	10,00	Število
Podpora razvoju odprtokodnih rešitev	85.000	85.000	Število novih odprtokodnih rešitev v slovenskem jeziku	3	3	Število
Podpora tehnološkemu razvoju	2.217.091	930.010	Število visoko kvalificiranega raziskovalno razvojnega kadra v gospodarstvu	3535	3555	Število
Podpora tehnološkemu razvoju s povratnimi sredstvi	50.000.000	50.000.000	Delež inovacijsko aktivnih podjetij	54,3	56,3	%
Prenos znanja in tehnologij	800.000	800.000	Število podprtih pisarn za prenos tehnologije	5	5	Število
Programi razvoja ključnih tehnologij	1.336.820	504.000	Prebojni uspehi v skladu s predvideno zrelostjo v NIP za preteklo 12 - mesečno obdobje projekta, mera: 1 projekt	100	100	%
Razvojni projekti in infrastruktura	3.592.781	2.543.830	Število podprtih podjetij	15	15	Število
Aplikativni raziskovalni projekti in ciljni raziskovalni projekti	13.133.212	13.000.127	Število CRP projektov	120	120	Število
			Število izvedenih aplikativnih projektov v FTE (polno zaposlenih raziskovalcev)	170	170	Število
Digitalizacija	250.000	228.634	Število digitalnih	5	5	Število

kinematografov			projektorjev			
Digitalizacija na področju kulture	994.791	994.791	Delež kreativnih industrij v BDP	2,2	2,2	%
E-arhiviranje	250.000	250.000	Izdelava investicijske dokumentacije	1	1	analize
Dvig usposobljenosti podjetij za uporabo IKT	120.000	120.000	Število projektov spodbujanja uporabe IKT v podjetjih	3	4	Število projektov
Informacijska družba, razvoj E- vsebin in E-storitev	5.864.559	8.057.371	Število RR projektov razvoja e-storitev in e-vsebin za podjetja	10	10	Število projektov
			Število projektov razvoja in vzpostavitve e-storitev in e-vsebin za javne in zasebne neprofitne organizacije	10	10	Število projektov
			Število novih integriranih elektronskih javnih storitev	2	3	Število
IKT za univerze, raziskovalne in kulturne institucije	75.000	75.000	Število pilotnih projektov razvoja in opremljanja s sodobno IKT opremo in storitvami	1	1	Število projektov
Raziskave, razvoj in inovacije na področju IKT	197.800	197.800	Število raziskovalnih projektov	4	8	Število projektov
Razvoj IKT infrastrukture Arnes	900.000	900.000	Kapaciteta mednarodnih povezav	5	10	Gb/s
Razvoj širokopasovnih omrežij	19.273.188	14.857.425	Število gospodinjstev brez dostopa do širokopasovnega omrežja (na belih lisah)	494 56	45101	Število

Splošni cilj 3: Zdržno povečevanje gospodarske rasti z večanjem tehnološke zahtevnosti in deleža znanja v izdelkih, postopkih in storitvah

Kazalniki:

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Bruto domači izdatki za RR, izraženi v %BDP	%	2008	1,66	2014	2,50
Izdatki za RR, financirani s strani države kot % v BDP (GERD financed by government)	%	2008	0,62	2014	1,10
Izdatki za RR, financirani s strani poslovnega sektorja kot % BDP (BERD)	%	2008	1,04	2014	1,40
Izdatki za IKT v BDP (%)	%	2008	4,10	2014	6

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	PRORAČUN 2011	PRORAČUN 2012	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Aktivnosti za pripravo investicij v RD	24.500	24.500	Gradnja oz. pridobitev površin	19100	11800	m2
ERDF-OP-07-13 Konkurenčna sposobnost in raz. odličnost	0	1.135.246	Ustanovljeni centri odličnosti	8	8	Število
Evropski meroslovni raziskovalni program in obvladovanje nacionalnega meroslovnega sistema	621.270	621.270	Število sofinanciranih projektov EMRP	4	3	Število
			Število področij, ki so predmet sofinanciranja razvojno-raziskovalnega dela v skladu s Pravilnikom o nacionalnih etalonih	12	12	Število
Infrastrukturne obveznosti in raziskovalna oprema	25.883.415	25.143.865	Število javnih raziskovalnih zavodov, ki se jim financira fiksne stroške delovanja, stroške upravljanja in vodenja ter obnovo nepremičnin	15	15	Število
Podpora inštitutom in znanstveno-raziskovalnemu centru SAZU	4.821.821	4.256.198	Obseg gradnje novih površin	19.100	11.800	m2
JR za razvoj CO v obdobju 2009-2013	26.646.804	13.167.093	Ustanovljeni centri odličnosti	8	8	Število
Mednarodne aktivnosti na področju znanosti	60.608.159	58.313.016	Število dogodkov na temo promocije slovenske znanosti	20	20	Število

			Število raziskovalnih programov pri članicah univerz in koncesionarjih v FTE (polno plačanih raziskovalcev)	477	477	Število
			Število bilateralnih projektov	2100	2100	Število
Oprema za centralne servise COBISS in SICRIS	563.402	546.686	Število izvedenih javnih razpisov, pozivov in izbirnih postopkov za področje raziskav in razvoja	34	34	Število
Priznanje RS za poslovno odličnost	123.000	123.000	Število prijaviteljev	15	17	Število
Progr. sodelovanja v Evropskih programih	4.664.460	3.669.460	Delež visoko tehnološkega izvoza	6,58	6,74	% BDP
Raziskave v podporo obrambi in zaščiti	600.000	600.000	Sofinancirani raziskovalni projekti, mera: 3 projekti	100	100	%
Raziskovalna oprema	5.570.390	2.066.925	Število nakupov raziskovalne opreme	20	10	Število
Raziskovalni programi in projekti	35.385.227	33.689.945	Delež izdatkov za investicijsko vzdrževanje v okviru cene raziskovalne ure (C cenovna kategorija)	13,5	13,5	%
			Število temeljnih raziskovalnih projektov v FTE	260	260	Število
Promocija programov, recenzije, ekspertize in znanstveni tisk, baze	7.178.592	6.964.000	Število prejemnikov sredstev za promocijo znanosti in inovativnosti	10	10	Število
			Število izvedenih znanstvenih sestankov	150	170	Število
ZRC SAZU in Slovenska matica	618.188	500.000	Število sofinanciranih projektov	23	20	Število

Politika 03: TRG DELA

Ukrepi skupaj na politiki Trg dela v letu 2011 **329.057.869 EUR** in v letu 2012 **329.196.045 EUR**.

Splošni cilj 1: Čim prejšnja aktivacija brezposelnih oseb

Kazalniki:

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO VREDNOST
Delež brezposelnih oseb, ki so se v prvih 4 mesecih brezposelnosti vključili v ukrep APZ	%	2009	43,50	2014 45
Ocena kakovosti storitev ZRSZ s strani brezposelnih oseb	Število	2009	4	2014 5

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
U1 Svetovanje in pomoč pri iskanju zaposlitve	6.186.419	10.755.176	Število vključenih	22.000	25.500	Število
Reforma institucij na trgu dela	1.631.458	1.125.850	Število usposabljanj in izobraževanj	20 8	20 9	Število
Modernizacija ZRSZ	2.696.448	2.022.974				
Nacionalna koordinacijska točka za VKO	218.040	181.820	Število podprtih razvojnih projektov			Število
PROGRESS- trg dela	62.000	62.000	Število delavnic na letno	3		Število

Splošni cilj 2: Povečanje usposobljenosti za večjo zaposljivost**Kazalniki:**

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO VREDNOST
Delež brezposelnih oseb, vključenih v usposabljanje in izobraževanje	%	2009	10	2014 20

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
U2 Usposabljanje in izobraževanje	4.337.525	4.504.400	Število vključenih	5.000	5.000	Število
Poklicno usposabljanje na področju kulture	200.000	200.000	Število podprtih projektov	30	30	Število
Usposabljanje in izobraževanje za konkurenčnost in zaposlj.	10.130.010	12.115.903	Število vključenih v usposabljanje	10.000	7.000	Število
Znanje uresničuje sanje	2.184.624	0	Število vključenih v usposabljanje	10.000	7.000	Število
Usposabljanje zaposlenih, na začasnem čakanju	5.186.680	0	Število poklicnih katalogov	30	30	Število
Posodobitev in širitev pokl. stand. in kat.(PSK)	101.286	0	Število vključenih v usposabljanje	10.000	7.000	Število
Štipendijske sheme	3.746.094	2.737.084	Število prejemnikov	1.000	800	Število

Splošni cilj 3: Socialna in delovna vključenost ranljivih in težje zaposljivih skupin brezposelnih**Kazalniki:**

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Znižanje relativnega deleža dolgotrajno brezposelnih	%	2009	40	2014	42

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
U4 Programi za preprečevanje soc. izključenosti	19.974.186	34.157.705	Število vključenih v zaposlitev	2.600	5.000	Število
Enake možnosti in socialna vključenost na trgu dela	11.017.081	10.911.519	Število vključenih ranljivih skupin	2.000	2.000	Število

Splošni cilj 4: Spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja**Kazalniki:**

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Delež ohranjenih zaposlitev pri subvencioniranih zaposlitvah 12 mesecev po zaključku projekta	%	2009	50	2014	60
Delež ohranjenih samozaposlitev 12 mesecev po zaključku projekta	%	2009	60	2014	70

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
U3 Spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja	3.392.026	3.390.000	Število vključenih v zaposlitev	5.850	5.775	Število
ZAPOS.LI.ME	7.200.000	0	Število vključitev brezposelnih oseb	1.800	2.893	Število
Subvencija za samozaposlitev 2010	10.000.000	10.000.000	Število samozaposlitev brezposelnih oseb	2.222	2.222	Število
Pospeševanje razvoja novih zaposlitvenih možnosti	46.977	0	Število samozaposlenih	1.680	1.680	Število
Spodbujanje zaposlovanja za krajši delovni čas	500.000	0				
Sofinanciranje projektov socialnih partnerjev	1.453.023	673.508				
Slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK)	210.200	210.000	Ogrodje	1	1	Število
Spodbujanje zaposlovanja	14.343.651	3.626.400	Število vključenih v usposabljanja	20.000	20.000	Število
Spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih	7.649.357	19.082.400				

Splošni cilj 5: Spodbujanje vseživljenjskega učenja, v okviru izvajanja nacionalne strategije izobraževanja

Kazalniki:

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO VREDNOST
Delež oseb, vključenih v vseživljenjsko učenje	%	2008	13,90	2014 15

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Vseživljenjsko učenje	402.287	442.264	Število izvedenih analiz in evalvacij	2	2	Število

Splošni cilj 6: Učinkovito delovanje na trgu dela

Kazalniki:

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO VREDNOST
Stopnja delovne aktivnosti starostne skupine od 20 do 64 let	%	2009	71,90	2014 72,70

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Informatizacija JSRSRKŠ in IKP	317.854	129.789	Število usposabljanj in izobraževanj	20	20	Število
PROGRESS - delo	250.000	250.000	Število partnerskih sodelovanj	1	2	Število

Splošni cilj 7: Zagotavljanje enakih možnosti za invalide na trgu dela**Kazalniki:**

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Delež zaposlenih invalidov med vsemi zaposlenimi	%	2009	4	2014	4

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Ustvarjanje delovnih mest in ohranjanje zaposlitev	1.998.476	2.177.777	Število zaposlitvenih centrov	35	38	Število
Izvajanje zaposlitvene rehabilitacije	5.299.408	5.417.468	Število obravnav na rehabilitacijskih komisijah	950	950	Število
Razvoj nacionalne kvalifikacijske strukture	870.830	958.134	Število izvedenih promocijskih aktivnosti	4	4	Število

Splošni cilj 8: Zagotavljanje socialne varnosti brezposelnim osebam**Kazalniki:**

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Deleža prejemnikov denarnega nadomestila med brezposelnimi	%	2009	31,70	2014	32
Delež prehodov v zaposlitev prejemnikov denarnega nadomestila	%	2009	24,80	2014	29

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Izplačilo iz JJPS- pravice brezposelnih	4.488.454	4.458.360	Število prejemnikov	2.800	2.800	Število
Izplačila denarnih nadomestil brezposelnim	203.177.762	199.859.778	Število prejemnikov	26.100	25.650	Število

Politika 04: IZOBRAŽEVANJE IN ŠPORT

Ukrepi skupaj na politiki Izobraževanje in šport v letu 2011 **373.230.022 EUR** in v letu 2012 **397.295.007 EUR**.

Splošni cilj 1: Zagotovitev dostopne in kakovostne vzgoje ter izobraževanja za vse

Kazalniki:

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO VREDNOST
Delež sredstev za vzgojo in izobraževanje v BDP	%	2010	4,26	2014 4,46
Zagotavljanje dostopnosti do izobraževanja za let vse		2010	13	2014 13

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Izvajanje srednješolskih izobraževalnih programov	191.121.774	191.233.729	Število uvedenih prenovljenih izobraževalnih programov	6	10	Število
Izvajanje dejavnosti višjega šolstva	17.131.016	16.876.659	Delež povečanja mednarodnih izmenjav študentov	5	5	%
Izvajanje dejavnosti izobraževanja odraslih	2.777.248	2.591.484	Povečanje deleža vključenih odraslih v različne programe formalnega in splošnega neformalnega izobraževanja	15,15	16,4	%
Ukrep urejanje in podpora izobraževanju odraslih	1.590.459	1.590.459	Število izobraževalnih programov za strokovne delavce	3	3	Število
Štipendije sklada za razvoj kadrov in štipendije	1.898.070	1.898.070	Število dodeljenih štipendij/denarnih pomoči	662	512	Število
Štipendije: državne, Zoisove in NTR	117.969.085	139.665.407	Število štipendistov	31.366	26.544	Število
Investicije v medpodjetniške izobraževalne centre	13.210.231	12.976.088	Število izboljšanih izobraževalnih programov	3	23	Število
Uvajanje programov - storitve	1.105.325	973.007	Število uvedenih izobraževalnih programov, nastalih na osnovi novih izhodišč	3	23	Število
Biotehniška področja, šole za življenje in razvoj	266.066	131.058	Število uvedenih izobraževalnih programov, nastalih na osnovi novih izhodišč	3	23	Število
Usposobljenost posameznika v družbi znanja	9.877.408	13.727.317	Povečanje deleža vključenih odraslih v različne programe formalnega in	15,15	16,40	%

Centri CVŽU in partnerstva -JR	2.688.771	1.221.645	splošnega neformalnega izobraževanja			
Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih	165.182	39.400				
Razvoj pismenosti in priznavanje neformalnega učenja	165.671	13.931				
Uvajanje novih programov	69.900	37.200	Centri vseživljenjskega učenja	14	14	Število
POKI in uvajanje svetovalcev za kakovost	145.827	97.413	Povečan delež vključenih strokovnih delavcev v izobraževanja odraslih v programe usposabljanja in izobraževanja za izvajanje posebnih programov in dejavnosti	362	367	Število
Računal. opismenjevanje in informatika-ljudske univerze	70.000	70.000	Odstotek ljudskih univerz, ki bodo prejele IKT	75	75	%
Strokovni zavodi in centri	131.000	131.000	Število računalnikov/100 učencev	8,00	8,00	Število
Kakovost in učinkovitost sistemov izobraževanja in usposabljanja	7.363.092	6.818.622	Udeležencev na usposabljanjih	22.900	18.200	Število
Dostopnost in enake možnosti v sistemu VIZ	5	1.886.684	Število vključenih šol v projekte svetovanja	300	400	Število
Ugotavljanje in zagotavljanje kak. v izobraževanju - JR	750.836	509.134				
Naravoslovne kompetence	623.102	119.692	Število udeležencev programov izobraževanja in usposabljanja	7.000	4.070	Število
Posodobitev gimnazijskih programov-splošne	980.746	836.227				
Uspos. za sistem ugot. kakovosti v VIO	307.088	368.974	Število vključenih šol v projekte svetovanja	300	400	Število

Uspos. v VIZ na področju soc.in drž.komp.	216.500	0,00	Udeležencev na usposabljanjih	22.900	18.200	Število
Posodobitev gimn. programov v strokovnih gimnaz.	340.692	283.585	Število udeležencev programov izobraževanja in usposabljanja	7.000	4.070	Število
E-kompetentni učitelj	1.230.000	1.856.511				
Razvoj in izvedba svetovanja	585.000	742.861				
Razvoj modelov neformalnega in formalnega MD	130.000	157.294				
Učenje učenja	319.928	441.556	Število vzgojno izobraževalnih ustanov, vključenih v izvajanje programov	80	90	Število

Politika 05: KULTURA

Ukrepi skupaj na politiki Kultura v letu 2011 **18.216.610 EUR** in v letu 2012 **20.429.540 EUR**.

Splošni cilj 1: Zagotovitev spodbudnega okolja za razvoj slovenske kulture in jezika, varovanje kulturne dediščine ter ohranjanje pestrosti umetniške in medijske krajine

Kazalniki:

KAZALNIK	ME IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO VREDNOST
Ohranitev dodane vrednosti kulture v % odstopku BDP	2006	2,20	2014 2,20

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
E - Arhiviranje	150.000	115.815	Izdelaava tehnične specifikacije za E- hrambo in določena politika	1	1	Število
Kulturne in kreativne industrije	11.834.38 2	10.888.553	Delež kreativnih industrij v BDP	2,20	2,20	%
Programi in projekti na področju umetnosti	187.753	171.707	Število delovnih štipendij	30	30	Število
Kultura v podporo socialni vključenosti	528.755	2.163.441	Število projektov, ki se financirajo iz Evropskega socialnega sklada	20	20	Število
Spodbujanje kulturnega turizma	5.515.720	7.090.024	Število delovnih mest	20	50 (24 neposrednih, 26 posrednih zaposlitev)	Število
			Povečanje turističnih potencialov krajev	5	10	%
			Povečanje števila obiskovalcev	8	15	%

Politika 06: PROMET IN PROMETNA INFRASTRUKTURA

Ukrepi skupaj na politiki Promet in prometna infrastruktura v letu 2011 **344.790.462 EUR** in v letu 2012 **400.772.845 EUR**.

Splošni cilj 1: Spodbujanje gospodarskega razvoja**Kazalniki:**

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Delež prometa v ustvarjenem BDP	%	2008	2,90	2014	3,40

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Pristaniška infrastruktura	3.600.000	0	Globina morja na območju vplovnega kanala v bazen I kopskega pristanišča	13,00	14,00	m ugreza

Splošni cilj 2: Učinkovitejša mobilnost ter varnost prometa, blaga in ljudi

Kazalniki:

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Modal split potniški -vlak	%	2008	2,90	2014	10
Modal split potniški -osebni prevoz z avtom	%	2008	86,20	2014	73,30
Modal split potniški-drugo	%	2008	10,90	2014	16,70
Modal split tovorni - železnice	%	2008	17,80	2014	35,60
Modal split tovorni- cestni	%	2008	82,20	2014	64,40

Ukrepi in projekti:

NAZIV	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Uvedba integriranega javnega potniškega prometa, upravljanje prometne politike ter zagotavljanje varnosti v cestnem prometu	6.133.084	9.764.455	Izvedena izobraževanja, informiranja in osveščanja javnosti	12	13	Število
			Delujoč informacijski portal za potnike	0	1	Število
			Izdelan nacionalni vozni red	100	0	%
			Izdelane SEA in EIA smernice za spodbujanje novih načrtov razvoja infrastrukture in okoljskih standardov	100	0	%
			Izdelani multimodalni prometni modeli in scenariji	100	0	%
			Pripravljena študija o možnostih izboljšave intermodalnega transporta preko Alp	0	1	Število
			Izdelana projektna dokumentacija sistema informiranja in vodenja voznikov	1	0	Število
			Dodatni sistemi za nadzor in vodenje prometa	0	2	Število
			Število mrtvih v prometnih nesrečah	159	153	Število
			Investicije in vzdrževanje obstoječe javne železniške infrastrukture	223.878.615	246.979.702	Odstotek izvedenih nalog po programu dela
Vzdrževan zgornji in spodnji ustroj	1.558,40	1.558,40				km
Izdelane študije izvedljivosti	2	2				Število

			Zgrajene vozne mreže	2	0	km
			Posodobitev železniških prog	17,5	12,5	km
			Posodobljene železniške proge	8,75	17,45	km
			Ukinitev nivojskih prehodov	3	3	Število
			Dvig propustnosti proge	53	53	Število
			Št. ukinjenih nivojskih prehodov	9	6	Število
			Št. zgrajenih izvennivojskih križanj	0	2	Število
			Št. nivojskih prehodov, zavarovanih z avtomatsko napravo oz. na njih spremenjen način krmiljenja avtomatskega zavarovanja	3	5	Število
			Izdelana dokumentacija za uvedbo sistema GSM-R	1	0	%
			Uveden sistem GSM-R	35	40	%
			Vgrajen sistem ERTMS/ETCS	5	40	%
			Novo zgrajena aktivna zaščita	2,03	2,58	km
			Zmanjšanje števila oseb, preobremenjenih s hrupom	1.179	1.455	Število oseb
Investicije in načrti za nove železniške povezave (Divača-Koper in Trst-Divača)	42.300.000	88.142.858	Novo zgrajene železniške proge	1,4	0	km
			Novo zgrajeni tuneli	0	1	Število
Izgradnja državnih cest ob prioriternih razvojnih oseh in koridorjih	30.263.537	44.401.633	Izvedene ureditve cest	12	14,5	km
			Izvedene rekonstrukcije križišč	6	7	Število
			Izvedene rekonstrukcije cest	9,5	14,5	km
			Priprave za rekonstrukcijo ceste	1	1	Število

			Izvedene sanacije premostitvenih objektov	30	22	Število
			Gradnja obvoznice	1	1	Število
			Zgrajene obvoznice	2	1	Število
			Priprave za gradnjo obvoznice	2	2	Število
			Zgrajene nove cestne povezave	1	0	Število
			Priprave za gradnjo nove cestne povezave	14	15	Število
Izgradnja avtocest	22.545.246	0	Povračila evropskih sredstev	22,54	0	mio EUR
Investicije in inv. vzdrževanje letalske in letališke infrastrukture ter spodbujanje razvoja letalskega prometa	16.069.980	11.484.197	Kapaciteta potniškega terminala	8500	8500	m2
			Obnovljeni objekti	0	2	Število
			Letališka oprema za vzdrževanje letališča in oskrbo zrakoplovov	28	34	Število
			Kapaciteta potniškega terminala	13.000	45.000	m2
			Izvedene akcije spodbujanja razvoja letalskega prometa	1	1	Število

Politika 07: ENERGETIKA

Ukrepi skupaj na politiki Energetika v letu 2011 **52.125.000 EUR** in v letu 2012 **59.832.100 EUR**.

Splošni cilj 1: Oskrba z energijo iz obnovljivih virov energije

Kazalniki:

NAZIV KAZALCA	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Delež obnovljivih virov energije v strukturi končne porabe	%	2005	16,2	2010	17,7
				2012	18,7
				2020	25
Povečanje števila energetskih objektov na OVE in SPTE	Število	2010	0,00	2011	15
				2012	40

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Inovativni ukrepi za lokalno energetska oskrbo	0,00	6.708.734	Št. izgradnje sistemov DOLB	5	10	Število
Energetska izraba lesne biomase	4.200.000	4.491.266	Št. vgrajenih večjih kotlov na biomaso	10	30	Število
Izvajanje geoloških vrtin	0,00	1.350.000	Št. izdelanih globokih vrtin do 4000m	0	1	Število

Splošni cilj 2: Povečanje energetske učinkovitosti**Kazalniki:**

NAZIV KAZALCA	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO VREDNOST
Prihranek končne energije v obdobju 2008 - 2016 (9 % po AN URE)	Toe per capita	2007	0	2016 0,18

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Izvedba razpi. za programe promocije OVE in URE	1.260.000	1.560.000	Število brezplačnih energetskih nasvetov	12.000	14.000	Število
Energetska sanacija in trajnostna gradnja stavb	39.000.000	34.588.569	Št. energetska saniranih stavb javnega sektorja	20	30	Število
Učinkovita raba električne energije	7.000.000	10.353.531	Št. projektov sanacije javne razsvetljave	15	20	Število

Splošni cilj 3: Zanesljiva, trajnostna in konkurenčna oskrba z energijo**Kazalniki:**

NAZIV KAZALCA	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO VREDNOST
Zmanjšanje energetske odvisnosti oz. deleža uvožene energije	%	2007	52,5	2012 50 2014 49
Izpusti TGP brez emisij v trgovanju	%	2005	100	2012 102 2020 104
Delež električne energije iz domačih energetskih virov	%	2008	75	2012 75 2014 75

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Priprava dela in študija HE - spodnja Sava	315.000	330.000	Pripravljeni DPN	315.000	330.000	EUR
Sofinanciranje dejavnosti NGZ	350.000	450.000	Št. izvedenih geoloških raziskav nacionalnega pomena	1	1	Število

08 KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO IN PREHRANA

Ukrepi skupaj na politiki Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo in prehrana v letu 2011 **193.332.936 EUR** in v letu 2012 **160.487.264 EUR**.

Splošni cilj 1: Primeren dohodkovni položaj kmetijstva**Kazalniki:**

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Ekonomska velikost kmetijskih gospodarstev	Število	2008	4,60	2013	5,50
Faktorski dohodek	EUR	2008	422	2015	422
Bruto dodana vrednost na zaposlenega v živilski industriji	EUR	2008	26.747	2013	28.500

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Podpora in razvoj živilsko- predelovalne industrije	374.432	366.392	Št. tematskih dogodkov izobraževanj in usposabljanj s področja zunanje trgovine, uvajanja standardov in predpisov ter drugih znanj o specifičnostih trgov	4	4	Število
			Št. dogovorov s prioritetskimi državami za zmanjšanje administrativnih in tehničnih ovir pri izvozu proizvodov	3	3	Število
			Št. predhodnih analiz možnih učinkov tehnoloških izboljšav v živilskih in kmetijskih podjetjih z vidika zniževanja stroškov za energijo in izboljšanja	2	2	Število
Podpora praktičnega pouka	193.115	193.115	Število zavodov, ki izvajajo praktični pouk	14	15	Število
Ukrepi PRP 2007-2013, 3. os	30.497.288	20.419.165	Število podprtih mikro podjetij	150	150	Število
			Število investicij v obnovljive vire energije	20	20	Število
Ukrepi PRP 2007-2013, 1. os	63.799.672	51.928.574	Število tržno usmerjenih kmetijskih gospodarstev, vključenih v podprte projekte za namen izboljšanja kakovosti proizvodov in živil	250	250	Število
			Obseg prenesenih kmetijskih in gozdarskih površin iz starejše na mlajšo generacijo	300	250	ha

Splošni cilj 2: Stabilen razvoj trajnostnega kmetijstva**Kazalniki:**

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Obdelanost kmetijskih površin	ha	2009	664.000	2015	664.000
Kakovost voda	kg/ha	2008	40	2013	36
Količina vnesenih hranil v tla	kg/ha	2008	129	2013	115
Stanje biotske raznovrstnosti	ha	2008	444.658	2013	447.358

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Prilagajanje podnebnim spremembam	16.018.535	13.211.450	Št. hektarjev zavarovanih kmetijskih površin	80.900	80.900	ha
PRP 07-13, 2. os	81.928.390	74.368.568	Št. kmetijskih gospodarstev, vključenih v kmetijsko okoljske ukrepe	18.700	18.800	št.
Sprememba namembnosti prostorov	521.504	0	Število investicij v obnovljive vire energije	20	20	Število

Politika 09: OKOLJSKA IN PROSTORSKA POLITIKA
--

Ukrepi skupaj na politiki Okoljska in prostorska politika v letu 2011 **148.397.278 EUR** in v letu 2012 **274.217.775 EUR**.

Splošni cilj 1: Doseganje dobrega stanja v okolju in naravi ter zmanjševanje posledic vplivov podnebnih sprememb in povečevanje varnosti prebivalcev

Kazalniki:

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Neposredni vnos snovi	mio ton	2008	56,90	2014	52
Domača poraba snovi	mio ton	2008	43,90	2014	40
Biokemijska potreba po kisiku v površinskih vodotokih	mg O ₂ /L	2008	1,40	2014	
Merilna mesta v Sloveniji, kjer je št. dni s preseženo dnevno mejno koncentracijo O ₃ večje od 25	%	2008	80	2014	50
Merilna mesta v Sloveniji, kjer je št. dni s preseženo dnevno mejno koncentracijo PM ₁₀ večje od 35	%	2008	67	2014	
Spremembe razmerja med številom ogroženih vrst sesalcev in skupnim številom znanih vrst sesalcev	%	2008	46,60	2014	46,60
Spremembe razmerja med številom ogroženih vrst ptičev in skupnim številom znanih vrst ptičev	%	2008	15,50	2014	15,50
Spremembe razmerja med številom ogroženih vrst plazilcev in skupnim številom znanih vrst plazilcev	%	2008	83,30	2014	83,30
Spremembe razmerja med številom ogroženih vrst dvoživk in skupnim številom znanih vrst dvoživk	%	2008	90,40	2014	90,40
Spremembe razmerja med številom ogroženih vrst rib in skupnim številom znanih vrst rib	%	2008	22,70	2014	22,70
Spremembe razmerja med številom ogroženih vrst višjih rastlin in skupnim številom znanih vrst višjih rastlin	%	2008	19,40	2014	19,40

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Nadgradnja informacijskega sistema SARA	45.000	25.000	Urejena nadgradnja in vzdrževanje	80	100	%
Sanacija odlagališč po odločbah inšpektorjev	117.916	117.916	Izvedene odločbe	2	2	Število
Izvajanje upravnih in strokovnih nalog	104.535	105.320	% pravočasno rešenih vlog glede na vse rešene vloge	80	80	%
Izgradnja infrastrukture za ravnanje z odpadki	22.935.295	73.267.466	Št. izvedenih projektov	0,01	2	Število
			Št. začelih projektov	5	3	Število
Odvajanje in	25.140.472	57.440.628	Dolžina	1,03	4,03	km

čiščenje odpadnih voda			kanalizacijskega omrežja			
Oskrba s pitno vodo	15.736.291	42.621.427	Dolžina vodovodnega omrežja	1,56	10,06	km
Zagotavljanje poplavne varnosti	2.731.156	3.787.921	Ureditev vodne infrastrukture	14,10	13,90	%
Trajnostna raba voda in upravljanje z njimi	56.463.114	59.409.492	Št. začelih projektov	24	12	Število
SSSV- Stanje vodnega okolja v Sloveniji	4.056.204	9.576.697	Izdelana programska oprema in modelsko orodje	14	40	%
Upravljanje z vodami	16.194.362	19.560.770	% v roku rešenih zadev	75,00	80,00	%
Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad	5.200.000	5.200.000	Znižanje emisij CO2	350	350	ton
Zmanjševanje koncentracij PM10 delcev	120.000	120.000	Sprejeti nacionalni predpisi	2	2	Število
Ustanavljanje zavarovanih območij	102.000	100.000	% upoštevanih strokovnih pobud za zavarovanje	70	70	%
Zagotavljanje delovanja ožjih zavarovanih območij	97.062	244.938	Zagotovitev varstvenih ciljev na ožjih zavarovanih območjih	1	2	Število
Nadzor škodljivih vplivov GSO na okolje	80.000	80.000	Št. kršitev zahtev za delo z GSO v zaprtih prostorih in pri namernem sproščanju v okolje	50	25	%
Vzpostavitev sistema biološke varnosti	56.523	56.494	Št. odvzetih vzorcev GSO za dajanje na trg	25	30	Število
Informiranje javnosti o pomenu varstva narave	40.000	10.000	Št. publikacij	1	1	Število
Akcije, intervencije in drugi varstveni ukrepi	301.168	341.168	% izvedenih ukrepov glede na strokovne predloge	55	60	%
Zagotavljanje gradiv za varstvene ukrepe	81.926	81.926	Št. km2, na katerih so izvedena kartiranja habitatnih tipov	50	50	km
Nakupi zemljišč na zavarovanih območjih	44.806	45.168	% povečanja površin odkupljenih zemljišč glede na preteklo leto	10	10	ha
Komuniciranje in izobraževanje-podnebne spremembe	192	10.000	Št. delujočih vsebinskih portalov	1	1	Število

Sončna elektrarna za javne objekte	500	5.000	Število demonstracijskih sončnih elektrarn na osnovnih in srednjih šolah	3	1	Število
Celovite presoje vplivov na okolje	376.843	453.857	Št. odločitev o izvedbi CPVO	1.150	1.300	Število
Čezmejne presoje vplivov na okolje	334.841	411.857	Št. odločb	10		Število
Raziskave v okviru Ciljnih raziskovalnih programov	55.464	67.469	Št. CRP-jev	4	4	Število
LIFE narava in okolje	288.764	351.261	Št. predlaganih novih projektov v okviru programa LIFE+	15	15	Število
Okoljsko učinkovita državna uprava	44.000	21.000	Število pripravljenih projektov	1	5	Število
Nizko ogljične Alpe	5.000	5.000	Število dobrih prenesenih praks	1	3	Število
Skupina projektov e prostor	375.000	700.000	Sistem glede na VDP projekta	10	40	Število

Politika 10: SOCIALNA VARNOST

Ukrepi skupaj na politiki Socialno varstvo so v letu 2011 **564.782.345 EUR** in v letu 2012 **564.337.592 EUR**.

Splošni cilj 1: Zmanjševanje števila materialno ogroženega prebivalstva in povečanje socialne vključenosti

Kazalniki:

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Stopnja tveganja revščine po prejemanju socialnih transferjev	%	2008	12,30	2014	12,30
Stopnja materialno prikrajšanih oseb	%	2008	17	2014	17
Sredstva za politiko socialne varnosti iz državnega proračuna v deležu BDP	% BDP	2009	6,56	2014	6,56

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Izplačilo DSP in PZZ trajnim prejemnikom DSP	239.963.901	269.852.416	Število prejemnikov DSP	83.488	100.480	Število
Spodbujanje zaposlovanja upravičencev do DSP	979.796	1.004.291	Število zaposlitev	150	150	Število
Izplačilo nadomestila za invalidnost, DNP ter PZZ	13.160.216	1.880.897	Število prejemnikov nadomestila za invalidnost in dodatka za tujo nego in pomoč	6.178	0	Število
Izvajanje soc. varstv. storitev in javnih pooblastil	4.243.421	4.679.080	Število oseb, vključenih v socialno varstvene storitve	54.748	55.843	Število
Izvajanje in sofinanciranje programov SV	794.106	868.274	Število javnih, razvojnih in eksperimentalnih programov	315	318	Število
Starševski dodatek	7.987.490	8.095.654	Število upravičencev	3.216	3.232	Število
Otroški dodatek	280.901.598	261.877.017	Število upravičencev	395.000	398.000	Število
Nadomestila preživnin	2.116.047	2.101.863	Število prejemnikov preživnine	3.750	4.130	Število
Izplačevanje pravic pokojninskega varstva	13.603.385	12.945.812	Število upravičencev	5.578	5.554	Število
Spodbujanje izvajanja storitve pomoč na domu	1.032.385	1.032.288	Delež uporabnikov pomoči na domu	2	2,50	%
PROGRESS - socialno varstvo	300.000	300.000	Število vsebinske podpore projektom	10,00	10,00	Število
PROGRESS - invalidi	150.000	150.000	Število partnerskih sodelovanj	1,00	1,00	Število

Politika 11: ZDRAVSTVENO VARSTVO¹⁸

Ukrepi skupaj na politiki Zdravstveno varstvo v letu 2011 **30.488.247 EUR** in v letu 2012 **31.578.435 EUR**.

Splošni cilj 1: Zagotovitev učinkovite, kakovostne in dostopne zdravstvene obravnave državljanov

Kazalniki:

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Pričakovana življenjska doba ob rojstvu	število let	2007	78,50	2014	79
Pričakovano število zdravih let življenja ob rojstvu	število let	2007	60,50	2014	61
Delež BDP za zdravstvo	%	2009	8,92	2014	9

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Evropski socialni sklad - E zdravje	12.025.597	13.115.785	Število varnih povezav	130	350	Število
Izvajanje nalog na področju javnega zdravja	7.753.699	7.753.699	Izvajanje nalog na področju javnega zdravja	90	90	%
Varovanje in krepitev zdravja	1.545.505	1.545.505	Izvajanje programov duševnega zdravja	2	2	Število
Zdr. varstvo nezavarovanih in soc. ogroženih	9.163.446	9.163.446	Zagotavljanje zdravstvenega varstva socialno ogroženim	100	100	%

¹⁸ Večino ukrepov v politiki zdravstvenega varstva ne financira proračun RS, ampak Zavod za zdravstveno zavarovanje RS (ZZZS), zato v tem seznamu ti ukrepi niso navedeni. V letu 2011 ZZZS načrtuje nekaj več kot 2,3 milijarde EUR odhodkov, od katerih jih bo večino (70%) namenil za zdravstvene storitve, 16,4% sredstev za lekarniško dejavnost, zdravila, medicinsko tehnične pripomočke, kri in socialno medicino, 10,3 % sredstev bo namenil za transfere posameznikom in gospodinjstvom (od česar večino za nadomestila odsotnosti od dela), 1,3% odhodkov bo namenjenih za zdravljenje v tujini in 2,1% sredstev za samo delovanje ZZZS. Vir: Finančni načrt ZZZS za leto 2011.

Politika 14: UPRAVLJANJE SISTEMOV JAVNE UPRAVE

Ukrepi skupaj na politiki Upravljanje sistemov javne uprave v letu 2011 **30.137.754 EUR** in v letu 2012 **31.616.027 EUR**.

Splošni cilj 1: Učinkovita, moderna in cenejša javna uprava

Kazalniki:

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO	VREDNOST
Izboljšanje mednarodne konkurenčnosti Slovenije za 5 mest na leto	mesto	2010	53	2014	33
Izboljšanje vladne učinkovitosti za 5 mest na leto	mesto	2010	53	2014	33
Izdatki za splošne javne storitve po COFOGU (GF0101+0103+0106) kot delež BDP	% BDP	2008	3,50	2014	3,50

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Razvoj projektov e-Uprave, E-VEM-GD	4.032.529	4.917.265	Št. novih e-storitev, dostopnih na svetovnem spletu	3	3	Število
E - izmenjava podatkov, interoperabilnost	2.844.519	1.322.322	Št. registrov in javnih evidenc, vključenih v e-Socialo	6	4	Število
Merjenje adm. stroškov v predpisih RS	350.716	620.000	Število izmerjenih predpisov	700	500	Število
EKT 1 (v izvajanju)	350.000	221.000	Število poenostavljenih/standardiziranih postopkov, objavljenih na enotni točki oziroma spletnem portalu	70	100	Število
EKT 2 (načrtovano)	175.000	1.785.000	Število informacijsko podprtih postopkov za pridobitev dovoljenj na daljavo, število povezanih institucij oz. organov v sistem	0	70	Število
CAF EPI – sistem kakovosti - krepitev usposobljenosti organov JU (v izvajanju)	37.000	47.000	Število ocenitev	0	Ni podatka	Število
SPOCS	153.400	65.750	Vzpostavljena infrastruktura za priznavanje tujih elektronskih identifikatorjev	0	1	Število

Splošni cilj 2: Učinkovito pobiranje javnofinančnih prihodkov**Kazalniki:**

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO VREDNOST
Realizacija letnega načrta pobranih JFP DURS	%	2009	100	2014 100
Realizacija letnega načrta pobranih JFP CURS	%	2009	100	2014 100

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Projekt e DIS	7.650.761	7.798.190	Vpliv novega e DIS na pobrane JFP	0,14	0,96	%
Projekt v DIS DURS	10.468.500	11.431.500	Stopnja razpoložljivosti sistema eDavki	98,80	99,10	%
Razvoj nacionalne trošarinske aplikacije EMCS	400.000	138.000	Povečanje razpoložljivosti delovanja sistema SICIS z zmanjšanjem obsega nenapovedanih prekinitev	99	99	Število

Splošni cilj 3: Učinkovit carinski nadzor**Kazalniki:**

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LET O VREDNO ST
Število izdanih plačilnih nalogov in odločb o prekrških	Število	2009	9.284	2014 9.518

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
Hramba dokumentarnega gradiva v digitalni obliki	150.000	60.000	Realizacija projektov e-Carina v okviru MASP (Multi Annual Strategic Plan) pod koordinacijo EK za države članice EU	50	80	% realizacije
Sodelovanje v programu Carina 2013	190.000	190.000	Povečanje razmerja med uvedenimi izboljšavami in izvedenimi aktivnostmi (delovni obiski)	24	26	%
Razvoj in nadgradnja SICIS-10	2.175.329	2.000.000	Povečanje razpoložljivosti delovanja sistema SICIS z zmanjšanjem obsega nenapovedanih prekinitev	99	99	Število
IT podpora splošnim in finančnim funkcijam	580.000	510.000	Povečanje razpoložljivosti delovanja sistema SICIS z zmanjšanjem obsega nenapovedanih prekinitev	99	99	Število

Politika 15: INSTITUCIJE PRAVNE DRŽAVE, SVOBODE IN VARNOSTI

Ukrepi skupaj na politiki Institucije pravne države, svobode in varnosti v letu 2011 **10.841.015 EUR** in v letu 2012 **10.731.304 EUR**.

Splošni cilj 1: Krepitev pravne varnosti in spoštovanje človekovih pravic**Kazalniki:**

KAZALNIK	ME	IZH. LETO	IZH. VREDNOST	LETO VREDNOST
Učinkovitost pravnega sistema	mesto	2009	50	2014 40
Korupcija	mesto	2009	41	2014 31
Neodvisnost sodstva	mesto	2009	50	2014 40
Reševanje sporov in zagotavljanje legalnosti	mesto	2009	50	2014 40

Ukrepi in projekti:

NAZIV UKREPA oz. PROJEKTA	2011 (EUR)	2012 (EUR)	NEPOSREDNI UČINEK	2011	2012	MERSKA ENOTA
ePoslovanje sodišč - eSodstvo	4.267.008	4.265.246	Pravilno in odzivno delovanje	100	100	%
E - pravosodje	6.294.007	6.166.058	Št. novih informatiziranih evidenc	2	2	Število
Tehnološka posodobitev PO - informatizacija	280.000	300.000	Delež informatijsko podprtega dela za DT/DP	10	10	%

PRILOGA 3:
Sprejeti proračun za leti 2011 in 2012 in delež evropskih sredstev

Politika	2011	EU sredstva	2012	EU sredstva	delež EU sredstev v 2011	delež EU sredstev v 2012
PODJETNIŠTVO IN KONKURENČNOST	366.715.346	221.327.876	263.965.037	120.054.145	60,35%	45,48%
VISOKO ŠOLSTVO, ZNANOST, TEHNOLOGIJA IN INFORMACIJSKA DRUŽBA	706.910.828	145.553.957	659.112.042	132.587.166	20,59%	20,12%
TRG DELA	380.701.319	66.443.546	373.341.291	53.026.267	17,45%	14,20%
IZOBRAŽEVANJE IN ŠPORT	1.423.388.375	57.167.895	1.441.488.039	55.799.600	4,02%	3,87%
KULTURA	214.658.797	21.974.116	201.398.119	22.216.354	10,24%	11,03%
PROMET IN PROMETNA INFRASTRUKTURA	664.224.229	108.291.759	708.520.360	155.668.264	16,30%	21,97%
ENERGETIKA	60.420.828	42.670.000	70.795.363	51.119.070	70,62%	72,21%
KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO IN PREHRANA	490.673.612	263.459.251	457.869.797	255.096.763	53,69%	55,71%
OKOLJSKA IN PROSTORSKA POLITIKA	219.778.164	61.350.603	338.395.154	151.125.404	27,91%	44,66%
SOCIALNA VARNOST	2.510.450.685	360.000	2.451.905.070	360.000	0,01%	0,01%
ZDRAVSTVENO VARSTVO	102.966.079	18.713.354	104.849.156	16.546.868	18,17%	15,78%
INSTITUCIJE POLITIČNEGA SISTEMA IN CIVILNE DRUŽBE	84.326.139	2.892.833	88.732.501	1.814.520	3,43%	2,04%
NACIONALNA VARNOST, OBRAMBA IN ZUNANJE ZADEVE	933.788.413	6.684.260	927.040.619	5.351.415	0,72%	0,58%
UPRAVLJANJE SISTEMOV JAVNE UPRAVE	481.390.759	20.155.147	512.932.732	18.805.019	4,19%	3,67%
INSTITUCIJE PRAVNE DRŽAVE, SVOBODE IN VARNOSTI	277.926.832	5.446.695	275.586.176	5.259.150	1,96%	1,91%

PRILOGA 4:
Prioritete Vlade RS za leti 2011 in 2012

Prioriteta/ ukrep	Cilj	Nosilec	Rok
1. PRIORITETA: Konsolidacija javnih financ <i>(ukrepi in cilji bodo podrobneje predstavljeni v programu stabilnosti)</i>	Postopno zmanjševanje javnofinančnega primanjkljaja pod 3 % BDP in stabilizacija javnega dolga brez dodatnih davčnih bremen, ob večji učinkovitosti pobiranja davkov; financiranje razvoja in potrebne infrastrukture; povečanje črpanja sredstev neposredno iz razpisov EK; večja učinkovitost porabe proračunskih sredstev		
1.1. Dosledno uresničevanje fiskalnega pravila		Vsa ministrstva	kontinuirano
1.2. Večja selektivnost pri izbiri proračunskih programov		Vsa ministrstva	Začetek 2011
1.3. Uvedba davčnih blagajn		MF, DURS	priprave v letu 2011 začetek uvajanja 1.1. 2012
1.4. Priprava državnih prostorskih načrtov za državne ceste 3. razvojne osi in pristanišča Koper		MPZ, MOP	- pristanišče v Kopru: posredovano v pridobitev mnenj maj 2011, sprejem julij 2011 - državne ceste: razgrnitev februar, marec 2011; sprejem marec, december 2011
1.5. Investicije v raziskovalno in visokošolsko infrastrukturo ter študentske bivalne zmogljivosti		MVZT	2011 in 2012
1.6. Investicije v energetske učinkovitost objektov		MOP, MG, MK, MŠŠ, MZ, MVZT, MDDSZ, SVPS	2011 in 2012
1.7. Povečanje števila prijav ministrstev in vladnih služb na neposredne razpise evropske komisije in vzpostavitev potrebne infrastrukture za koordinacijo in pregled projektov		ministrstva in vladne službe	februar – marec za vzpostavitev infrastrukture razpisi - kontinuirano
2. PRIORITETA: Izboljšanje pogojev za delovanje podjetij <i>(podrobneje ukrepi in cilji razdelani v dokumentu o konkurenčnosti)</i>	Cilj je omogočiti hitrejše prestrukturiranje podjetij; prek stimulativne obdavčitve bilančne vsote bank povečati kreditni potencial, ki bo na voljo dobrim podjetjem; nuditi podjetjem čim bolj pregleden in enostaven dostop do različnih finančnih instrumentov, ki jih ponuja država		
2.1. Koordinacija finančnih instrumentov, ki jih ponujajo razvojna banka in različni javni skladi		SVREZ, MF, MG, MOP, SVPS	kontinuirano
2.2. Obdavčitev bilančne vsote bank		MF	Sprejem na vladi januar; implementacija april
2.3. Odprava administrativnih bremen pri pripravi zakonodaje		MJU, GSV in vsa druga ministrstva	kontinuirano
2.4. Sprejem Raziskovalne in inovacijske strategije Slovenije (RISS) in njeno izvajanje		MVZT, MG, SVREZ, MF, MJU in drugi	Sprejem na vladi in v državnem zboru v letu 2011, izvajanje kontinuirano
2.5. Razvoj širokopasovnih komunikacij in povečanje konkurenčnosti IKT industrije		MVZT	Priprava novega razvojnega modela širokopasovnih omrežij - 2011. Zagotovitev dodatnih integralnih sredstev in sredstev z ESRR za projekte od 2012 naprej.

3. PRIORITETA: Izboljšanje plačilne discipline	Določitev obveznih razumnih plačilnih rokov; omejitev možnosti uveljavljanja odbitnega davka na dodano vrednost samo za račune, ki so poravnani v zakonskem roku; uvedba menice kot instrumenta zavarovanja plačil do podizvajalcev in izločanje iz javnih razpisov vseh izvajalcev, ki nimajo poravnanih svojih obveznosti do podizvajalcev
3.1. Novela zakona o DDV glede uveljavitve odbitnega DDV	MF Sprejem zakona na vladi januar; implementacija prva polovica 2011
3.2. Novela zakona o javnih naročilih	MF Sprejem zakona na vladi januar; implementacija druga polovica 2011
3.3. Zakon o plačilnih rokih	MF Sprejem zakona na vladi januar; implementacija druga polovica 2011
4. PRIORITETA: Izboljšanje delovanja trga dela	Spremeniti delovna razmerja v smeri enostavnejših, hitrejših in učinkovitejših postopkov sklepanja in prekinjanja delovnega razmerja ter lažjanja prehodov med delovnim mestom in delodajalci. Zmanjšati tveganja in povečati varnost pri izplačevanju odpravnin za delavce in delodajalce. Povečati mobilnost na trgu dela.
4.1. Prenova delovnopravne zakonodaje	MDDSZ Sprejem na vladi do junija 2011, implementacija v letu 2012
4.1. Okrepitev aktivne politike zaposlovanja in okrepitev raziskovalno razvojnih kapacitet gospodarstva	MDDSZ, MVZT kontinuirano
5. PRIORITETA: Učinkovitejši pregon gospodarskega kriminala	Razširjen zasег in odvzem premoženja z obrnjenim dokaznim bremenom; pospešitev kazenskih postopkov z uvedbo pogajanj med tožilstvom in obrambo; določitev javnofinančnih kaznivih dejanj; ustanovitev specializiranega tožilstva in specializiranih oddelkov sodišč za pregon in obravnavo gospodarskega in organiziranega kriminala
5.1. Novela zakona o državnem tožilstvu	MP Sprejem zakona na vladi marec 2011; implementacija druga polovica leta
5.2. Novela kazenskega zakonika	MP Sprejem zakona na vladi marec 2011; implementacija druga polovica leta
5.3. Novela zakona o kazenskem postopku	MP Sprejem zakona na vladi marec 2011; implementacija druga polovica leta
5.4. Novela zakona o sodiščih	MP Sprejem zakona na vladi februar 2011; implementacija do konca prve polovica leta
5.5. Novela zakona o sodniški službi	MP Sprejem zakona na vladi februar 2011; implementacija do konca prve polovica leta
6. PRIORITETA: Strukturni ukrepi In institucionalne prilagoditve	Zagotoviti čimprejšnjo uveljavitev sprejete pokojninske reforme; zagotoviti vzdržnost zdravstvenega sistema z jasno določenim sistemom pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, ki jih bo mogoče financirati iz sedanjega obsega obremenitve dele, ter uvedba dodatnega prostovoljnega

	zavarovanja, ki bo ločen od obveznega; izboljšanje kakovosti storitev javne službe in večja prilagoditev javnih izvajalcev potrebam prebivalstva; izboljšati učinkovitost državne uprave	
6.1. Modernizacija zdravstvenega sistema	MZ	Sprejem na vladi december 2011; implementacija 2012
6.2. Spremembe sistema dolgotrajne oskrbe	MDDSZ	Sprejem na vladi december 2011, implementacija 2012
6.3 Modernizacija plačnega in uslužbenskega sistema	MJU	Sprejem na vladi september 2011; implementacija februar 2012
6.4. Prilagoditve na področju upravljanja javnih institucij in javne uprave (ZNJS, ZDU in ZVRS)	MJU	Sprejem ZNJS na vladi marec 2011, implementacija avgust 2011. Sprejem ZDU in ZVRS na vladi september 2011, implementacija 2012.
6.5. Povečanje učinkovitosti, kakovosti, raznolikosti in mednarodne vpetosti visokega šolstva	MVZT	Sprejem NPVŠ na vladi februar 2011 (DZ predvidoma april 2011). Zakoni do konca leta 2012.

PRILOGA 5:

Povezava Nacionalnega reformnega programa in Pakta za evro (možne zaveze Slovenije za leti 2011-2012)

Pakt za evro v okviru obstoječih mehanizmov ekonomskega upravljanja, poleg že dogovorjenih, predvideva še dodatne ukrepe in konkretne zaveze držav članic za krepitev konkurenčnosti, ki bi jih države upoštevale v Nacionalnem reformnem programu in Programu stabilnosti.

Slovenija bi se v okviru skupaj predvidenih ciljev pakta lahko zavezala k naslednjih ciljem:

1. SPODBUJANJE KONKURENČNOSTI

1) CILJ: ohranjanje konkurenčnosti z omejitvijo rasti stroškov dela

- Rast **stroškov dela na enoto proizvoda** bo v Sloveniji počasnejša od rasti v najpomembnejših trgovinskih partnericah.

2) CILJ: spodbujanje internacionalizacije in tujih neposrednih investicij

- Povečanje finančnih spodbud za tuje neposredne investicije v višini 30% v letu 2012 glede na leto 2011 z namenom povečati delež tujih neposrednih investicij in povečati število zaposlenih.
- Povečanje sredstev za spodbujanje internacionalizacije slovenskih podjetij v višini 15% v letu 2012 glede na leto 2011 z namenom spodbuditi izvoz.

3) CILJ: dogovor s socialnimi partnerji o ključnih zavezah za spodbujanje rasti

- **Dogovor s socialnimi partnerji** o ključnih zavezah glede minimalne plače, povprečne rasti realnih plač do rasti produktivnosti in o ključnih strukturnih spremembah.
- **Dogovor s socialnimi partnerji v javnem sektorju** - podaljšanje dogovora, ki zagotavlja zaostajanje plač v javnem sektorju za rastjo plač v zasebnem sektorju tudi v letu 2012.

4) CILJ: izboljšanje poslovnega okolja

- **Zmanjšanje administrativnih bremen za 25% do leta 2012:** pregledanih je bilo 3.480 predpisov in ocenjenih 1.493 mio EUR administrativnih bremen. Na podlagi analize zunanjih izvajalcev je bilo ocenjeno za 373 mio EUR potencialnih prihrankov za gospodarstvo in državljane.
- **Deregulacija poklicev:** na novo bo določen okvir poklicev javnega interesa, ki bodo ostali regulirani.

5) CILJ: spodbujanje raziskav in razvoja ter učinkovitejše visoko šolstvo

- **Povečanje vlaganj javnih sredstev v raziskave in razvoj na 1 % v letu 2012** in nadaljnje spodbujanje zasebnih vlaganj, ki odgovarjajo na družbene izzive (staranje, ozelenitev rasti...).
- **Doseganje deleža prebivalstva v starosti od 30 do 34 let s terciarno izobrazbo v višini 32 % v letu 2012**, ki bo odgovarjalo bodočim potrebam na trgu dela in krepilo konkurenčnost gospodarstva.

2. SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA

1) CILJ: spodbujanje varne prožnosti in povečanje zaposlenosti

- **Povečanje varnosti oseb, ki so izgubile zaposlitev, povečanje uspešnosti in učinkovitosti izvajanja ukrepov aktivne politike zaposlovanja**, zmanjšanje administrativnih obremenitev za podjetja in osebe na trgu dela, povečanje nadzora nad

institucijami na trgu dela, vseživljenjska karierna orientacija. Uveljavitev Zakona o urejanju trga dela.

2) CILJ: omejevanje neformalnih oblik dela

- Povečanje **učinkovitosti nadzornih organov na trgu dela**, ustrežnejša zaježitev dela na črno in drugih neformalnih oblik dela. Sprejetje Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno

3. NADALJNI PRISPEVEK K VZDRŽNOSTI JAVNIH FINANC

1) CILJ: dosledno uveljavljanje Nacionalnega reformnega programa in Pakta za stabilnost in rast

- **Zakonska opredelitev in določitev srednjeročnega fiskalnega okvirja:** (zakonska omejitev za višino dolga države na 45%BDP, izravnani javnofinančni položaj države do 2016). Sprejem novele Zakona o javnih financah.
- Dosledna **ureditev dokumentov in načina razvojnega načrtovanja** (hierarhija, določitev prioritete, potrebne spremembe v programskih dokumentih). Sprejem Zakona o razvojnem načrtovanju

2) CILJ: dolgoročna vzdržnost pokojninskega sistema

- **Sprememba pokojninskega sistema:** zvišanje upokojitvene starosti na 65 let, indeksacija pokojnin z rastjo plač in cen v razmerju 60:40, podaljšanje obdobja za izračun pokojninske osnove.

3) CILJ: doslednejše ciljanje socialnih dajatev

- Uveljavitev **»enotne vstopne točke« in poenotenje meril** za dodelitev štirih vrst transferjev in devetnajstih vrst subvencij, za dodelitev katerih se preveri premoženjsko stanje upravičencev. Cilj bomo dosegli z izvajanjem Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev.

4. OKREPITEV FINANČNE STABILNOSTI

1) CILJ: izboljšanje razmer za rast z ustrezno ponudbo financiranja za podjetja

- Vzpostavitev **sistema obveznosti plačevanja posebnega davka bank**, z možnostjo uveljavitve olajšave glede na stanje kreditov, danih nefinančnim družbam.

2) CILJ: izboljšanje stabilnosti največjih slovenskih bank

- **Dokapitalizacija Nove Ljubljanske banke.** Postopek dokapitalizacije v višini 250 mio EUR je zaključen.
- **Dokapitalizacija NKBM.** Dokapitalizacija NKBM v višini 104,3 mio EU traja do 26. aprila.

3) CILJ: prestrukturiranje bančnih portfeljev

- Spodbujanje bank, da naložbe v podjetja v težavah prodajo zasebnim **skladom za prenavo podjetij oz. »corporate turnaround funds«**, s čimer bi izboljšale svoj denarni tok in omogočile podjetjem ponovno normalno delovanje pod lastništvom teh skladov. Izkazalo se je namreč, da bi večina podjetij lahko s prestrukturiranjem svojih obveznosti in dodatnimi kapitalskimi vložki zopet uspešno poslovala, a jih banke neustrezno spremljajo zaradi lastnih težav z obsegom slabih terjatev.